

1471

NINA Rapport

Brukerundersøkelse i Junkerdal nasjonalpark

Sommeren 2017

Sofie K. Selvaag
Line C. Wold

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er NINAs ordinære rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig..

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Brukerundersøkelse i Junkerdal nasjonalpark

Sommeren 2017

Sofie K. Selvaag
Line C. Wold

Selvaag S.K. & Wold L.C. 2018. Brukerundersøkelse i Junkerdal nasjonalpark. Revidert utgave. NINA Rapport 1471. Norsk institutt for naturforskning

Lillehammer, april, 2018

ISSN: 1504-3312

ISBN: 978-82-426-3249-4

Revidert utgave. Verdier i figur 25 side 38 i opprinnelig versjon er rettet opp.

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

KVALITETSSIKRET AV

Odd Inge Vistad

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningsleder Øystein Aas (sign.)

OPPDRAKSGIVER(E)/BIDRAGSYTER(E)

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre

Miljødirektoratet

OPPDRAKSGIVERS REFERANSE

M-1020|2018

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER/BIDRAGSYTER

Sigrd Elise Lium, Inge Sollund Ingvaldsen

FORSIDEBILDE

En av svarkassene i Junkerdal (Coarvi) Foto: Sigrd Elise Lium

NØKKEWORD

- Nordland fylke
- Junkerdal nasjonalpark
- Friluftsliv
- Brukerundersøkelse
- Spørreundersøkelse
- Ferdelsregistreringer

KEY WORDS

- Norway, Nordland county
- Junkerdal National Park
- Outdoor recreation
- Visitor survey
- Questionnaire
- People counting

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor

Postboks 5685 Torgarden
7485 Trondheim
Tlf: 73 80 14 00

NINA Oslo

Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf: 73 80 14 00

NINA Tromsø

Postboks 6606 Langnes
9296 Tromsø
Tlf: 77 75 04 00

NINA Lillehammer

Vormstuguvegen 40
2624 Lillehammer
Tlf: 73 80 14 00

NINA Bergen

Thormøhlensgate 55
5006 Bergen
Tlf: 73 80 14 00

www.nina.no

Sammendrag

Selvaag S.K. & Wold L.C. (2018). Brukerundersøkelse i Junkerdal nasjonalpark. Revidert utgave. NINA Rapport 1471. Norsk institutt for naturforskning.

Sommeren 2017 gjennomførte nasjonalparkforvaltningen i Junkerdal, i samarbeid med NINA, en brukerundersøkelse i Junkerdal nasjonalpark. Undersøkelsen inkluderte en kasseundersøkelse der de besøkende ble oppfordret til å fylle ut et kortfattet spørreskjema da de var på tur. Spørreskjemaene var plassert i kasser ved de viktigste innfallsportene til området, i alt ni stk. i/rundt Junkerdal NP. I etterkant ble brukerne som hadde oppgitt e-postadresse på kasseskjemaet invitert til å delta i en internettbasert etterundersøkelse. Det ble samlet inn svar fra 414 brukere i kasseundersøkelsen og 88 svarte også på etterundersøkelsen. Svarprosenten i etterundersøkelsen var 55 og representativiteten sammenlignet med kasseundersøkelsen var relativt god. For alder, andel lokalt bosatte, erfaring med langtur-friluftsliv og førstegangsbesøkende var det små forskjeller, men det var noe lavere andeler av utlendinger og kvinner som besvarte etterundersøkelsen.

Noen indikatorer oppsummeres i tabellen under. Gjennomsnittsalderen var 46 år og kjønnsfordelingen var lik. Andelen utenlandske var relativt lav (31 %), og det var relativt mange som var bosatt i de to lokalkommunene (20 %). Altså var 80 % tilreisende. Splitter vi ytterligere opp ser vi at 34 % hadde hytte/seter i nærheten av Junkerdal. Dette er trolig noe av årsaken til at det er relativt få førstegangsbesøkende og at hele 60 % hadde besøkt området tidligere. Derfor er det ikke overraskende at mange føler en sterk tilknytning til Junkerdal nasjonalpark. 71 % av de besøkende var på dagstur da de fylte inn kasseskjema.

JUNKERDAL NASJONALPARK

Antall innsamlede skjema 2017: 414

Andel nordmenn (n=414)	69 %	Tidligere erfaring med lengre tur (prosentandel for hhv. aldri/mer enn 20 ganger) (n=392)	16 % / 42%
Andel førstegangsbesøkende (n=394)	40 %	Andel lav-purister (n=353)	61 %
Andel som er på dagstur (n=394)	71 %	Andel mellom-purister (n=353)	24 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=280)	4,8 t.	Andel høy-purister (n=353)	15 %
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager) (n=114)	3,3 d.	Kvinneandel (n=412)	50 %
Andel som er med på organisert tur (n=412)	2 %	Andel lokalt bosatte (Fauske, Saltdal) (n=414)	20 %
Alder, gjennomsnitt (n=397)	46 år	Andel som går med barn under 15 år i følget (n=412)	11 %

Å oppleve helt spesiell natur og at området er lite tilrettelagt og at en får oppleve urørt natur var de viktigste årsakene for besøket. Samtidig ble mange fysiske tilretteleggingstiltak verdsatt, men da gjerne i utkanten av nasjonalparken og tradisjonelle tiltak for å lette fremkommeligheten. For det meste ser de besøkende i Junkerdal nasjonalpark ut til å utøve «tradisjonelle» aktiviteter. Fottur var den vanligste aktiviteten fordelt på siste år; en stor andel hadde også drevet med ulike høstingsaktiviteter. En relativt stor andel gikk delvis utenfor tydelig eller merket sti/vei på sine turer i Junkerdal. Dette er trolig fordi mange er godt kjent i området og fordi terrenget ofte er lettgått også utenfor sti. Dette er trolig også mye av årsaken til at relativt få innhentet informasjon om Junkerdal NP før besøket. De som innhentet informasjon fikk den i hovedsak fra internet, venner/slektinger/bekjente, turapp og *Besøkssenter nasjonalpark Nordland*. Dersom de skulle motta mer informasjon er de foretrukne tidspunktene enten på parkeringsplasser/innfallsportene til området (informasjonstavler), eller før avreise hjemmefra (internett).

Knappt 85 % av brukerne visste at Junkerdal var vernet som nasjonalpark før de besøkte området. Vernestatusen påvirket for en stor andel ikke valget om å besøke Junkerdal. Brukerne var relativt godt fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv, men en del mente at stier er dårlig merket og/eller

at det er slitasje/gjørme på stiene. Noen ønsket ikke ytterligere grad av tilrettelegging for friluftsliv i nasjonalparken.

Til slutt i rapporten presenterer vi hvordan utvalgte indikatorer varierer mellom de ulike innfallsportene, og vi summerer kort enkelte funn opp mot føringer eller ambisjoner i forvaltningsplanen.

Sofie K. Selvaag, Fakkeldgården 2624 Lillehammer, sofie.selvaag@nina.no
Line C. Wold, Fakkeldgården 2624 Lillehammer, line.wold@nina.no

Abstract

Selvaag S.K. & Wold L.C. (2018). Visitor survey in Junkerdal National Park. Revised edition. NINA Report 1471. Norwegian Institute for Nature Research.

In summer 2017, the Junkerdal NP management authority, in corporation with NINA, conducted a visitor survey in Junkerdal NP. The survey included a two-step process: first, an on-site self-registration survey where visitors filled in a short questionnaire. The questionnaires were placed in boxes at the most important entrance points to the NP-area; all together nine boxes were used. Second; the respondents were asked to provide their e-mail addresses and a more comprehensive questionnaire were sent to those that did. We collected responses from 414 on-site visitors and 88 responses in the follow-up. This gives a response rate of 55, and the representativeness was considered good for comparable variables in the two sets, especially for age, part first-time visitors, experience with hiking and percentage of local residents. However, there were somewhat fewer foreigners and women in the follow-up study.

Some of the mapped indicators are shown in the table below. The mean age was 46 years, and the gender balance was even. Foreigners constituted a relative small share of the respondents – 31 %. Residents from the local municipalities made up 20 %. This means that 80 % were travelling visitors to the area. We also found that 34 % had a cabin or leisure home nearby (or within) the national park. This is probably one important factor explaining why relatively few were first-time visitors – as many as 60 % had previously visited Junkerdal. Seventy one percent were on a day-trip when they filled in the self-registration card.

JUNKERDAL NATIONAL PARK

Number of respondents 2017: 414

Norwegians (n=414)	69 %	Earlier experience with longer hikes (percentage for respectively never/more than 20 times, n=392)	16% / 42%
First-time visitors (n=394)	40 %	Low-purists (n=353)	61 %
Visitors on a day-trip (n=394)	71 %	Medium-purists (n=353)	24 %
Duration day-trip (mean hours, n=280)	4.8 h.	High-purists (n=353)	15 %
Duration multi-day trips (mean days, n=114)	3.3 d.	Women (n=412)	50 %
Being part of an organized group (n=412)	2 %	Local residents (from Fauske or Saltdal municipality, n=414)	20 %
Age (mean, n=397)	46 yrs	Children < 15 yrs in the group (n=412)	11 %

To *experience special nature* and *that the area is sparsely facilitated and you get to experience untouched nature* were the most important motives for visiting Junkerdal. Still, many physical measures were appreciated, but especially in the fringe area of the park and traditional measures to ease accessibility. Traditional outdoor activities dominate and hiking by foot was the most frequent activity in Junkerdal last year. A large proportion had also taken part in various harvesting activities. A relatively large proportion only partly used distinct or marked paths/roads on their hikes in Junkerdal. This may be because many of the visitors are familiar with the area, and because parts of the NP-area is easy to walk even off the tracks. Since many had visited the area before, a relatively low proportion obtained information about Junkerdal National Park prior to the visit. The most common information sources were internet, friends/family, hiking app and *Visitor center National Park Nordland*. If the management authority were to provide more information, the preferred places were either at the parking lots/entrance points (information boards) or before leaving home (internet).

Almost 85 % was aware of Junkerdal being a national park, but the NP-status was generally not the reason for visiting the area. For the most part the respondents were satisfied with the facilitation for outdoor recreation, but some pointed at poorly marked trails and / or wear and tear on

paths in Junkerdal. However, some did not prefer any more facilitation for outdoor recreation in Junkerdal.

Finally, we present some selected indicators in a comparable outline for entrance points, to show possible geographic variations throughout the area. We also include a short discussion concerning some of the relevant issues in the management plan for Junkerdal National Park.

Sofie K. Selvaag, Fakkeltgården 2624 Lillehammer, sofie.selvaag@nina.no

Line C. Wold, Fakkeltgården 2624 Lillehammer, line.wold@nina.no

Innhold

Sammendrag	3
Abstract	5
Innhold	7
Forord	9
1 Innledning.....	10
2 Metodikk	12
2.1 Spørreskjemaer i selvregistreringskasser	12
2.2 Selvregistreringskasser i Junkerdal nasjonalpark	15
2.3 Etterundersøkelse.....	18
2.4 Representativitet i etterundersøkelse sammenlignet med kasseundersøkelse.....	18
2.5 Analyse og fremstilling av data.....	19
2.6 Automatiske ferdselsteller.....	20
3 Data fra ferdselstillerne	21
3.1 Balvassdemningen	21
3.2 Junkerdalsura	23
4 Indikatorsett for Junkerdal nasjonalpark.....	27
5 Hvor mange brukere/besøkende?	28
6 Generelle trekk ved de besøkende	29
6.1 Kjønn, alder, utdanning, bosted	29
6.2 Friluftslivserfaringer og friluftslivsinteresse	31
6.3 Turfølget.....	32
6.4 Tidligere besøk og kjennskap til Junkerdal nasjonalpark.....	33
6.5 De besøkendes årsaker til å besøke Junkerdal nasjonalpark	35
6.6 Idealområde og purisme	36
7 Bruken av området	40
7.1 Romlig bruk.....	40
7.2 Bruk av sti og vei	42
7.3 Sesongbruk.....	42
7.4 Type bruk.....	43
7.4.1 Formålet med turen og bruken gjennom året	43
7.4.2 Tid i nasjonalparken og overnatting.....	43
7.5 Junkerdal nasjonalpark som besøksmål	47
8 Innhenting av informasjon og bruk av sosiale media	48
8.1 Innhenting av informasjon og foretrukket informasjon	48
8.2 Foretrukket måte å innhente informasjon.....	50
8.3 Bruk av sosiale media	51
9 Opplevelse av dagens tilstand i Junkerdal nasjonal-park.....	52
9.1 Junkerdal som villmarksområde	52
9.2 Junkerdal som nasjonalpark.....	54
9.3 Tilretteleggingen for friluftsliv.....	56
10 Synspunkt på reindrift i verneområdet	59

11 Sammenligning av brukere ved ulike innfallsporter	62
12 Diskusjon – om bruk og forvaltning.....	66
12.1 Representativiteten.....	66
12.2 Bruk og vern, tilrettelegging og informasjon.....	67
12.3 Fare for konflikter mellom ulike brukere?	69
12.4 Videre utvikling	70
13 Referanser	71
14 Vedlegg.....	73

Forord

Med bakgrunn i den nye merkevare- og besøksstrategien for norske nasjonalparker og store verneområder lyste Miljødirektoratet i 2016 ut en rammeavtale for brukerundersøkelser i verneområder. NINA var en av to leverandører som ble tildelt oppdraget. Oppdraget består i å analysere data fra brukerundersøkelser i et tildelt antall nasjonalparker/større verneområder i perioden 2017-2019. Oppdragene gjennomføres altså under en rammeavtale med Miljødirektoratet, men med respektive nasjonalparkstyre som oppdragsgiver/kunde for det enkelte verneområde. Midtre Nordland Nasjonalparkstyre er oppdragsgiver for undersøkelsene i Junkerdal nasjonalpark.

Brukerundersøkelsene er todelte og består av en kasseundersøkelse ved innfallsportene til området, der de besøkende oppfordres til å fylle ut et kortfattet spørreskjema, samt en oppfølgende internettbasert etterundersøkelse til de som oppgir e-postadressen sin på kasseskjemaet.

NINA har kun hatt ansvar for analyse av data fra undersøkelsene, samt det praktiske ansvaret med utsending av den internettbaserte undersøkelsen. Spørreskjemaenes innhold er bestemt av Miljødirektoratet og standardiserte, like skjemaer blir benyttet i alle verneområder – dog med mulighet for mindre lokale tilpasninger dersom forvalterne ønsker det. NINA har kommet med råd i forbindelse med denne tilpasningen. Valg av lokaliteter for plassering av selvregistreringskasser, praktisk utplassering, ettersyn av kasser og punsjing av data fra kasseundersøkelsen i felt har forvaltningen selv hatt ansvar for.

Denne rapporten oppsummerer funnene fra undersøkelsene som ble gjort. Vi takker Sigrid Elise Lium, Inge Sollund Ingvaldsen, Hanne Etnestad og Jim Tovås Kristensen for samarbeidet både i de innledende fasene av arbeidet og for innspill til rapporten.

Lillehammer, Mars 2018
Line C. Wold,
Prosjektleder

1 Innledning

Formålet med undersøkelsen og rapporten er å beskrive karaktertrekk ved de besøkende til Junkerdal nasjonalpark og videre bruken og bruksmønsteret i området. Informasjonen skal benyttes av nasjonalparkstyret og verneområdeforvaltningen for å vurdere tiltak og prioriteringer i forbindelse med besøksstrategi for området. En ambisjon er at forvaltningen med bakgrunn i økt kunnskap om bruk av verneområdet vil være bedre egnet til å prioritere forvaltningstiltak og utarbeide en god besøksstrategi.

Junkerdal ble vedtatt nasjonalpark i 2004 og utgjør et samlet område på 682 km². Parken ligger i Saltdal og Fauske kommuner i Nordland fylke og grenser til Sverige i øst. I verneforskriften for nasjonalparken fremgår det at formålet med parken er å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster og kulturminner. Området er kjent for å ha en særegen botanikk og det unike plantelivet er trukket frem som spesielt viktig å bevare. Flere planter har sin sør- eller nordgrense for utbredelse i Junkerdal og området er viktig for å forstå innvandring av plante- og dyrelivet etter siste istid. I sør finnes dype u-daler og fjell, med Solvågtind som et karakteristisk og populært topturmål. I nord består områdene av et viddelandskap med mange små og større vann, og sentralt i nasjonalparken ligger det store Balvatnet. Hensynet til samisk næringsutøvelse er viktig, området har lange tradisjoner knyttet til samisk bruk og det finnes også mange samiske kulturminner i nasjonalparken¹. Reindriftsutøvere som er knyttet til nasjonalparken er organisert i Balvatn reinbeitedistrikt, som består av to driftsenheter og reintallet var på 947 dyr i 2014². Områdene innenfor nasjonalparken brukes som beite for tamreinen gjennom hele året, men vinterbeitene er begrensende og distriktet har også rett til vinterbeiter i Sverige. Tilsvarende har samebyer på svensk side rett til sommerbeiter øst i parken.

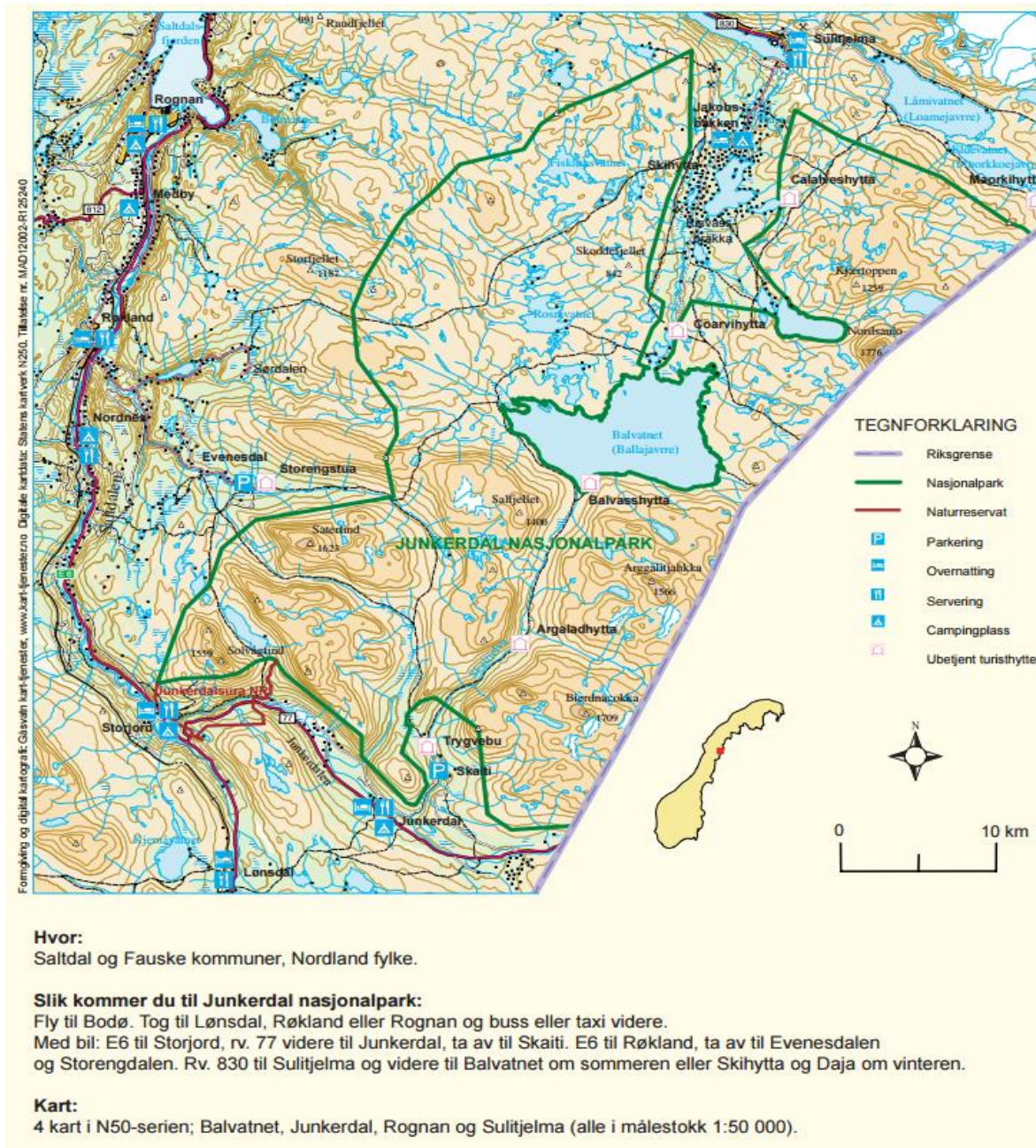
I tillegg til reindrift er bruken for det meste knyttet til tradisjonelt friluftsliv: fotturer på barmark, skiturer og ulike høstingsaktiviteter som jakt, fiske og bærplukking. Den særegne floraen gjør også at området besøkes av botanisk interesserte. I Balvatnet er det noe padling og annen båtbruk, og vinterstid foregår det også noe hundekjøring ved vannet. Et av verneformålene med nasjonalparken er at den skal stimulere til opplevelser av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv. I Junkerdal nasjonalpark er det opprettet tre ulike soner hvor hensyn til vern og bruk forvaltes ulikt; vernesone, brukssone og tilretteleggingssone. I vernesonen skal verneforskriften praktiseres strengt, i brukssonen er formålet å opprettholde det naturlige miljøet, men her kan det gjøres tiltak som er til fordel for det enkle friluftslivet eller næringsinteresser. I tilretteleggingssonen kan man legge forholdene enda mer til rette for ferdsel og åpne for spesielle bruksinteresser. Vernesonene utgjør rundt halvparten av arealet i nasjonalparken og ligger på øst- og nordsiden. Brukssonen ligger på sørvest-siden og rundt deler av Balvatnet. Tilretteleggingssonen har et lite areal og ligger på nordsiden av Balvatnet.

Junkerdal nasjonalpark er forholdsvis lett tilgjengelig i sør og øst fra mindre veier som er tilknyttet E6, RV77 eller RV830, og det er tilrettelagt parkering ved flere av innfallsportene til området. Dette veimønsteret i sør og øst og topografien i Junkerdal fører til en kanalisering av ferdselen, men i det mer åpne området i nord er det i større grad fysisk tilrettelegging som stier, bruer og hytter, som påvirker bruksmønsteret. Balvatnet er demmet opp og det går bilvei inn til demningen. Veien kan benyttes av allmenheten i sommerhalvåret, og den brukes mye. Sulitjelma jeger- og fiskerforening har en hytte og et naust ved enden av veien og i tilknytning til Balvatnet. Hovedstien sør-nord gjennom Junkerdal NP (kalt Nordlandsruta) går forbi fire ubetjente turisthytter; Trygvebu lengst sør i Skaitidalen (utenfor parken), Argaladhytta om lag midt i Skaitidalen, Balvasshytta der Skaitidalen møter Balvatnet, og Coarvihytta noe nord for Balvatnet. I tillegg er det en åpen koie – Storengstua – i vest, øverst i Evenesdalen (også utenfor parken), ved en sti som fører inn i nasjonalparken.

¹ Hovedsakelig spor etter teltboplasser, gammetufter, hellere, fangstinnretninger og ildsteder.

² Tall hentet fra: <http://www.reinbase.no/nb-no/Studer-reindriften/Reintall> [27.03.2018]

I Junkerdal nasjonalpark er det til sammen 10 hytter/buer/gammer som kan brukes av allmenheten. Disse tilhører Sulitjelma og Omegns Turistforening, Bodø og Omegns Turistforening, Sulitjelma JFF og Statskog. Statskog eier i tillegg Storjordfjellkoia i Junkerdalura naturreservat, på veien fra Storjord og mot Junkerdal nasjonalpark, og Saltdal kommune har en liten gamme i Storengdalen like utenfor parken. Det er et mindre antall private hytter og t-merka ruter innenfor vernegrensen. Det er hengebru over flere av de større elvene. Det finnes ingen vintermerka skiløyper i Junkerdal nasjonalpark. De fleste private hyttene ligger i randsonen til nasjonalparken og spesielt i Sulitjelma-området er det større hytteområder.

Figur 1 Kart som viser lokalisering til Junkerdal nasjonalpark. Nasjonalparken er 682 km² og ligger i Saltdal og Fauske kommuner i Nordland fylke og grenser til Sverige i øst. Kartet er hentet fra www.miljodirektoratet.no (<http://www.miljodirektoratet.no/Global/dokumenter/tema/verne-omr%C3%A5der/Nasjonalparker/Junkerdal.pdf>).

2 Metodikk

Brukerundersøkelsen i Junkerdal nasjonalpark besto av en todelt spørreundersøkelse. Den første delen var et kortfattet svarskjema som ble fylt ut av brukere mens de var i området (kasseundersøkelse). I kasseundersøkelsen ble respondentene bedt om å oppgi e-postadresse dersom de var villig til å delta i en mer omfattende undersøkelse om sin bruk av Junkerdal nasjonalpark. Den andre delen var altså en internett-basert undersøkelse som ble sendt til de som hadde oppgitt e-postadressen (etterundersøkelse).

Valg av lokaliteter for plassering av kasser med spørreskjema (kasseskjema) ble gjort av verneområdeforvaltningen. De har videre hatt ansvar for tilsyn av utstyr mens det har vært utplassert og for elektronisk innlegging (punsjing) av data fra kasseskjemaet. Spørreskjemaene (både i kasseundersøkelse og etterundersøkelse) har fulgt en standardisert mal utarbeidet av Miljødirektoratet.

NINA har hatt ansvar for den praktiske gjennomføringen og utsendelsen av den internettbaserte etterundersøkelsen. I forbindelse med mindre justeringer/innspill fra nasjonalparkforvalter for å lokal-tilpasse etterundersøkelsen til Junkerdal, har NINA kommet med innspill/vurderinger på disse forslagene, men har ellers ikke hatt ansvar for innholdet i spørreskjemaene. NINA har hatt ansvar for analyse og rapportering av data fra begge undersøkelser.

Det var også utplassert to automatiske tellere i Junkerdal sommeren 2017, en ved Balvassdemningen og en i Junkerdalsura naturreservat. Ferdselstelleren ved Balvatnet var montert langs DNT-stien fra Balvassdemningen mot Rosna og Fuglevatn like før nasjonalparkgrensa. Inne på fjellet deler stien seg i to hvor den ene går til fiskevannet Rosna og DNT-stien går mot Fuglevatn og videre til Skaiti. Telleren i Junkerdalsura var montert langs den gamle kjøreveien fra Storjord og inn i Junkerdalsura mot Trekta og Junkerdalen. Dette var en populær turvei, men blir nå ikke vedlikeholdt pga. flere steinras (sist høsten 2017) som både har ødelagt veien og gjør det utrygt å ferdes der. To tellere vil ikke kunne gi god indikasjon på den romlig bruken i området som helhet, men vil si noe om bruksintensiteten på målepunktene og eventuelt kunne vise utvikling over tid. Statskog/Fjelltjenesten og verneområdeforvaltningen har benyttet egne tellere og hatt alt ansvar for utplassering, tilsyn osv. med disse. NINA har fått tilgang til dataene via leverandørens datalagringsbase. Data fra ferdsestillerne i 2017 innlemmes i rapporten etter ønske fra nasjonalparkforvaltningen.

2.1 Spørreskjemaer i selvregistreringskasser

Når det gjelder den metodiske beskrivelsen av planlegging/utvelgelse av lokaliteter og det praktiske arbeidet med utplassering av kasser, refererer vi til veilederen som Miljødirektoratet har utarbeidet: «Brukerundersøkelser som verktøy for forvaltning av verneområder» (Miljødirektoratet, 2018). Veilederen har blant annet kapitler om «Hvor mange selvregistreringskasser bør settes ut hvor?» og om «utsetting av kassene – plassering langs sti» som beskriver generelt hvilke prinsipper som er lagt til grunn for valg av lokaliteter og utplassering. Vi har fått opplyst fra nasjonalparkforvalterne at denne veilederen ikke forelå da de måtte begynne sin planlegging og at den først var klar en stund ut i feltsesongen. Det kan derfor ha vært enkelte avvik i den praktiske gjennomføringen jamført med veilederen. Noen kasser kunne kanskje vært plassert bedre med lengre tid til planlegging. Forvaltningen har i ettertid sett at kassene burde/ kunne vært kjørt ut med snøscooter på vinterføre for å få kassene plassert der de egentlig var tiltenkt, lengre inn i terrenget. Noen uheldige plasseringer av kasser kan ha påvirket kvaliteten på undersøkelsen, spesielt gjelder dette plassering av kassen ved Daja. Den sene vårsmeltingen i 2017 forsinka både barmarksbruken av området og utplasseringen av kasser til noen ønskede registreringspunkt.

Kasser med kortfattet spørreskjema er en forholdsvis ressurseffektiv metode der en får samlet inn data for større områder og over lengre tid. Men metoden bygger på noen forutsetninger. Den viktigste er at ferdseien er forutsigbar og følger linjer (stier/veier); brukere som går utenfor sti/vei fanges ikke opp. En annen utfordring er bortfall og bortfallsprosenten (dvs. andelen som passerer kassen uten å svare på undersøkelsen), som kan være relativt stor (se f.eks. Fredman m. fl. 2009). Våre erfaringer fra nasjonalparker/verneområder der vi har testet spesifikt for dette, viser at bortfallsprosenten varierer fra lokalitet til lokalitet, uten at man har entydige svar på hvorfor det er slik. Men ulike plasseringer påvirker brukernes mulighet for å oppdage kassa, eller lyst/vilje til å stoppe opp og fylle ut skjema. Flere undersøkelser har vist en tilleggsfaktor: lokalbefolkningen fyller i mindre grad ut spørreskjema enn tilreisende (Kaxrud Wilberg 2010, Vistad 1995).

Figur 2 Kassa ved Balvatnet i Junkerdal nasjonalpark sommeren 2017. Foto: Sigrid Elise Lium.

Spørreskjemaet i kassene er altså et standardskjema som skal brukes i alle nasjonalparker/verneområder under rammeavtalen (se vedlegg 1). Spørreskjemaet inneholder mange av de variablene som har blitt benyttet i lignende områder tidligere – både av NINA og andre aktører – men enkelte ulikheter/variasjoner har det vært. I tillegg til bakgrunnsvariabler om brukeren, kartlegger spørreskjemaet også steds-/turspesifikke data. Spørsmål 8 er unntaket, der bes respondentene svare i forhold til en generell kontekst, for å få et bedre inntrykk av hvem de ulike brukerne er når det gjelder eventuelle ønsker om tilrettelegging og trivsel/mistrivsel med mye/lite folk i deres «idealområde». Spørsmålet lyder: «*Tenk deg at du skal gjennomføre en flertimers tur i skogs-/fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik du helst vil ha det – som om det var ditt «idealområde» for en slik tur*». Respondentene blir bedt om å ta stilling til åtte utsagn, på en skala fra 1 *Svært negativt*, via 4 *Nøytralt* og til 7 *Svært positivt*. De åtte utsagnene er:

Vil det være positivt eller negativt for deg:

- ... at det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker
- ... at du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker
- ... at det finnes merkede stier i området
- ... at det er god skilting ved stistart og stikryss i området
- ... at det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr
- ... at det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området
- ... at du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen
- ... at du kan gå milevis uten å møte et menneske

Poenget er å få fram hvor brukerne ligger på den såkalte «purismeskalaen» - en skala som går mellom «lav-purist» (trives best med god tilrettelegging og mye folk) og høy-purist (trives best med lite tilrettelegging og lite folk). Ved å snu svarskaalen på de sju første variablene og så summere svarene på alle åtte spørsmålene (for de som har besvart alle åtte) og deretter dele på åtte, så finner vi en «gjennomsnittsholdning» til fysisk tilrettelegging og det å møte andre mennesker i turområdet. Skårverdien ligger mellom 1 og 7, der 7 er den mest høy-puristiske verdien. Gjennomsnittsholdningen er altså uttrykk for folks «purisme-grad», og vi sorterer mellom lav-purist (1-3,5), mellom-purist (3,51-4,49) og høy-purist (4,5-7) – se Vistad & Vorkinn (2012).

Med utgangspunkt i spørreskjemaets variabler kan vi utarbeide et indikatorsett med nøkkeltall som sier noe om de viktigste karaktertrekkene ved brukerne (se Tabell 1 som viser et tomt indikatorsett). Da det ofte kan være variasjoner i disse indikatorene for ulike innfallsporter, vil variabler kunne brukes for å synliggjøre forskjeller og likheter mellom de ulike innfallsportene.

Tabell 1 Indikatorsett som viser karaktertrekk ved brukerne.

XX NASJONALPARK (total N)			
Andel nordmenn		Tidligere erfaring med lengre tur (prosentandel for hhv. aldri/mer enn 20 ganger)	
Andel førstegangsbesøkende		Andel lav-purister	
Andel som er på dagstur		Andel mellom-purister	
Varighet dagstur (gj.snitt timer)		Andel høy-purister	
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)		Kvinneandel	
Andel som er med på organisert tur		Andel lokalt bosatte (xx, yy)	
Alder, gjennomsnitt		Andel som går med barn under 15 år i følget	

2.2 Selvregistreringskasser i Junkerdal nasjonalpark

Det ble utplassert ni selvregistreringskasser i/rundt Junkerdal nasjonalpark (se boks under og kart i **Figur 3**). Sommeren 2017 var det unormalt sen snøsmelting i Junkerdal, dette medførte at stiene ble snøfrie senere enn vanlig. Veien inn til Balvatnet blir vanligvis åpnet til 1.juli, men ble i 2017 åpnet 15.juli. Det var åpningen av denne veien som avgjorde når de fire kassene i Sulitjelma kunne utplasseres. Det var fortsatt mye snø i terrenget da kassene ble utplassert. Fem av kassene ble plassert ut i perioden 6-11. juli, mens fire kasser måtte vente til 20.juli før de kunne settes ut. To av kassene ble også senere flyttet fordi de i utgangspunktet måtte plasseres på andre lokaliteter enn de foretrukne pga. snøforholdene. Lokalkunnskap tilsier at stiene vanligvis er farbare fra juni, men at det da fortsatt er en del snø i terrenget.

Kasseplasseringene ga generelt en god oppdekkingen av området. Det var kasser ved de viktigste innfallsportene og fra stier ved alle kasselokalitetene kan man gå inn i nasjonalparken. Storjordlia er den innfallsporten som er lengst unna nasjonalparkgrensen, men området er mye brukt og mange går inn i Junkerdal naturreservat som grenser til nasjonalparken. Naturreservatet bør ses i sammenheng med forvaltningen av nasjonalparken. Mange besøkende her går nok fra Storjord og oppover mot eller til toppen av Solvågtind som ligger helt sør i nasjonalparken. Fra øst er det eventuelt Båtskaret som mangler kasse i undersøkelsen, men de fleste som bruker områdene øst i parken vil møte en kasse på sin vei ut igjen av parken. Det er i liten grad trafikk fra østsiden av parken med mindre det er lengre turer som går over til vest. Det kan være noen som går dagsturer til/ fra Mavas. Mavas er eneste bebodde sted på svensk side og dette er bare i perioder (sommer/ turistsesong). Det er ikke veiforbindelse til Mavas og transport skjer i hovedsak enten med snøscooter vinterstid eller med helikopter.

Det er et stort nettverk av stier i nasjonalparken og parken er preget av høyfjellsterreng hvor det er lett å ta avstikkere. Spesielt langs veien inn til Balvassdemningen kan man begynne å gå innover i terrenget omtrent hvor som helst langs veien, noe en del av brukerne nok også gjør. I Junkerdal ble to kasser flyttet etter utsetting og flere av kassene ble plassert på andre lokaliteter enn opprinnelig planlagt. Den viktigste årsaken til dette var værforholdene i 2017 som ga en spesielt sen vår. I tillegg ble også Lomivatnet vurdert som en aktuell kasse-lokalitet, men denne ble valgt bort fordi en hadde et begrenset antall kasser til rådighet.

LOKALITETER MED SELVREGISTRERINGSKASSER

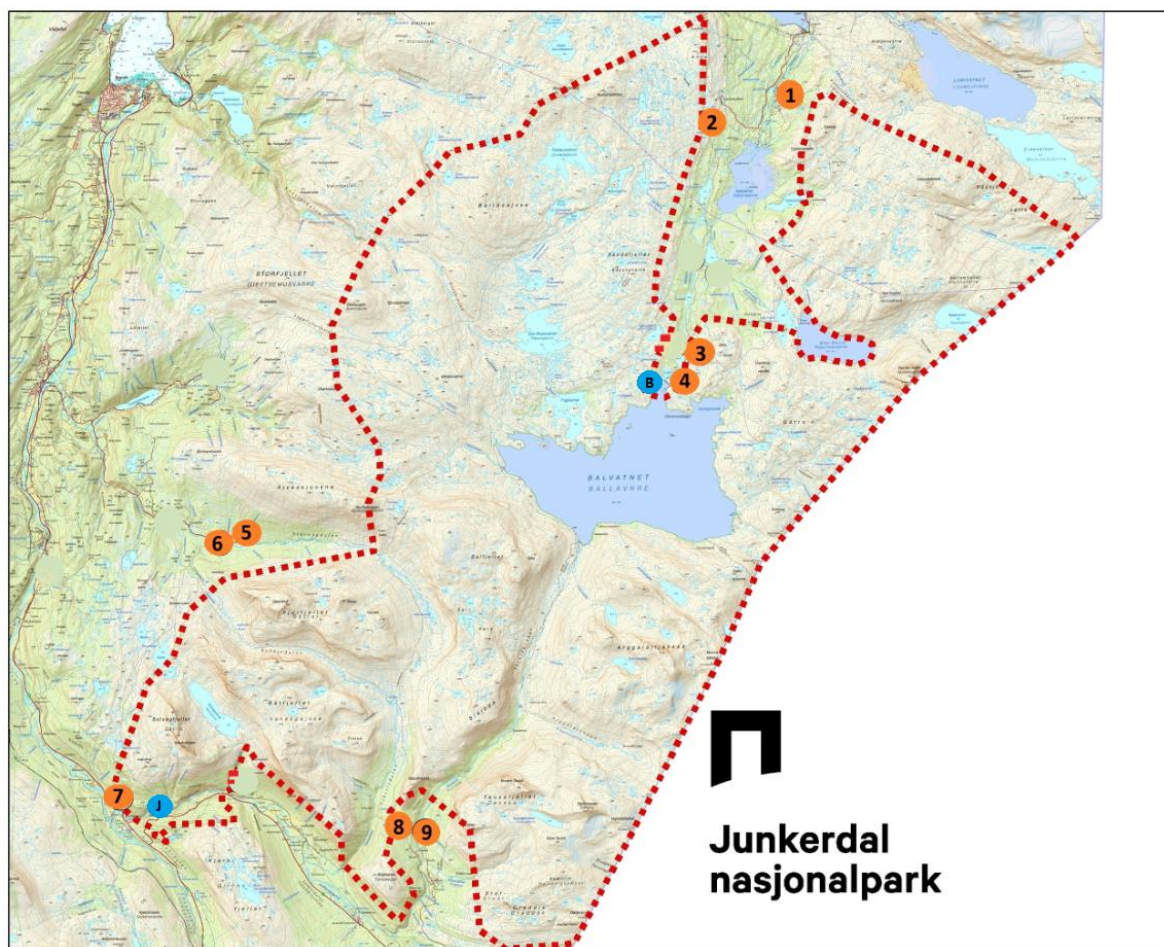
- 1. Daja:** kassen var plassert ved skiltkryss/stativ på parkeringsplassen ved Sulitjelma turistsenter, etter anbefaling fra lokalkjente. Herfra går flere stier inn i nasjonalparken. Turistsenteret ligger ved Dajavatn og har egen campingplass og utleiehytter og de leier ut hyttene til Sulitjelma jeger- og fiskeforening og selger DNT-nøkkelen. Kassen var plassert i et stikryss hvor ikke alle stiene gikk til Junkerdal nasjonalpark og kassen burde nok vært plassert lenger inn på stien som fører til nasjonalparken. Selvregistreringskassen ble satt ut 20.juli og tatt inn igjen i midten av oktober.
- 2. Jakobsbakken:** kassen var først plassert på utfartsparkering sør for Jakobsbakken pga. mye snø. Den ble flyttet en måned senere på stien ved siden av et informasjonsskilt 50-70 meter fra p-plass. Et stykke lenger inn deler stien seg i to; den ene går inn i nasjonalparken og den andre følger nasjonalparkgrensa sørover i ca. 7,5 km før denne stien også går inn i nasjonalparken. Kassens plassering fungerte tilfredsstillende, men ble ikke satt ut før 20.juli og tatt inn igjen i midten av oktober.

3. **Coarvi:** kassen var plassert ved informasjonstavlen ved Coarvihytta ca. 200 meter fra p-plass til hytta. Hytta er en ubetjent DNT-hytte som har bilvei helt inn til hytta sommerstid. Kassens plassering var ikke optimal og kassen burde nok vært plassert lenger inn i terrenget. Kassen den ble ikke satt ut før 20.juli og tatt inn igjen i midten av oktober.
4. **Balvassdemningen³:** kassen var først plassert ved informasjonstavlen ved parkeringsplassen pga. mye snø. Den ble senere flyttet til demningen like ved der stien begynner. Det er en hytte og et naust som tilhører den lokale jeger- og fiskerforeningen der. Fra demningen går det oppmerket sti rundt Balvatnet, til Balvasshytta og videre ned gjennom Skjeidivaggi (Skaitidalen) til Junkerdalen i Saltdal. Selvregistreringskassen ble satt ut 20.juli og tatt inn igjen i midten av oktober.
5. **Storengdalen:** kassen var plassert ved parkeringsplass/snuvei etter ønske fra grunneier. Kassen ble stående ved informasjonstavle til nasjonalparken, men de fleste besøkende (lokale) parkerer i andre enden av parkeringsplassen og går da ikke forbi kassen. Parkeringsplassen er formet som en rundkjøring. Forvaltningen ønsket å plassere kassen lengre inn, ved brua over Rotlabekken der det er et stidele. Storengdal er et knutepunkt for flere ruter til turistforeningen og lokalkunnskap tilsier at området er mye brukt. Det ble likevel samlet inn få svarskjema og uheldig plassering av kassen kan spille inn. Selvregistreringskassen ble satt ut 11.juli og tatt inn igjen i slutten av oktober.
6. **Storenghøla:** kassen var plassert ved stidele på stien som går fra Evenesdalen, som er en liten sidedal til Saltdal. Begge stiene ender opp i nasjonalparken. Den ene stien går mer direkte inn i parken og brukes en del av lokale, gjerne jegere som vil raskt inn i området. De to stiene møtes igjen inne i parken. Det ble samlet inn få svarskjema som kan tyde på at innfallsporten er lite brukt. Selvregistreringskassen ble satt ut 10.juli og tatt inn igjen i slutten av oktober.
7. **Storjord:** kassen var plassert ved stien til Solvågtind. Kassen var på en bakketopp som er et utsiktspunkt for Junkerdalsura naturreservat. Kassen var godt plassert på et naturlig stoppested på turen og fungerte tilfredsstillende. Selvregistreringskassen ble satt ut 6.juli og tatt inn igjen 20.oktober.
8. **Trygvebu-Tjårrisdalen:** Kassen var plassert der stien starter ved hytteparkeringsplassen som er lokalisert 1 km lengre inn enn parkeringen for andre besøkende. Den siste kilometeren inn til hytteparkeringsplassen er bomvei og det er kun hytteeiere/grunneiere som har tilgang. Kassen fungerte tilfredsstillende. Selvregistreringskassen ble satt ut 7.juli og tatt inn igjen i midten av oktober.
9. **Trygvebu-Skaitidalen:** kassen var plassert ved stikryss der stiene fra Graddis, Trygvebu og Argaladhytta møtes. Parkeringsplassen for besøkende ligger rundt 350 meter fra stikrysset. Kassen fungerte tilfredsstillende. Selvregistreringskassen ble satt ut 7.juli og tatt inn igjen i midten av oktober.

³ Denne lokaliteten ble ikke spurt om som innfallsport i etterundersøkelsen. Coarvi og Balvatnet er innfallsportene som er spurt om i etterundersøkelsen som ligger nærmest, men de ligger noe lenger nord enn demningen som ligger rett ved vannet.

Figur 3 Kart som viser plassering til selvregistreringskassene ved innfallsporter i Junkerdal nasjonalpark. Se boksen over for navn på kasselokalitetene som tilhører de ulike tallverdiene. De blå prikkene viser posisjonene til ferdselstelloene som stod ute sommeren 2017. J står for Junkerdalsura og B står for Balvatnet. Den røde stiplede linjen er undersøkelsesområdet, ikke verne-grensen. Balvatnet ligger utenfor verneområdet, grensa går i strandsonen.

Tabell 2 Liste over lokaliteter med selvregistreringskasser. Se **Figur 3** for kart som viser lokalitetene. Selvregistreringskassene var utplassert i perioden fra juli til oktober i 2017.

Lokalitet	Antall respon-denter (N)	Periode kasse var utplassert
1. Daja	2	20.07-uke 42
2. Jakobsbakken	49	20.07-uke 42
3. Coarvi	25	20.07-uke 42
4. Balvassdemningen	37	20.07-uke 42
5. Storengdalen	14	11.07-uke 43
6. Storenghøla	17	10.07-uke 43
7. Storjord	166	06.07-20.10
8. Trygvebu-Tjårrisdalen	44	07.07-uke 42
9. Trygvebu-Skaitidalen	60	07.07-uke 42
Totalt	414	

Nasjonalparkforvaltningen informerte og innhentet samtykke fra grunneiere før utplassering av utstyret i felt. De sørget også for at det ble informert om prosjektet i lokale medier, her ble også lokalbefolkningen oppfordret til å besvare undersøkelsen. Facebook ble også brukt aktivt for å skape blest om undersøkelsen gjennom publisering av pressemelding og kassequiz flere ganger i uka i starten av sesongen. Kassequizen gikk ut på å legge ut bilder av ulike kasser som publikum skulle gjette hvor var plassert. Svarkassene ble ettersatt i henhold til Miljødirektoratets veileder (Miljødirektoratet, 2018). Det ble ikke gjennomført bortfallstudie i Junkerdal, det vil si at det ikke ble kartlagt noen form for data om de som valgte å passere kassene uten å fylle inn skjema.

Der flere har fylt inn skjema sammen er svarskjemaet duplisert og registrert to ganger⁴ (Miljødirektoratet, 2018). Kun skjema fylt ut av personer over 14 år ble inkludert. Totalt ble det registrert svar fra 414 personer i løpet av perioden fra juli til oktober måned⁵.

Nasjonalparkforvalter har hatt ansvar for å legge inn data fra skjemaene i Excel. Dette følger standard prosedyre beskrevet i veileder (Miljødirektoratet, 2018).

2.3 Etterundersøkelse

I kasseundersøkelsen ble det samlet inn totalt 183 e-postadresser og en oppfølgende etterundersøkelse ble dermed sendt ut til disse. Undersøkelsen ble opprettet i den web-baserte løsningen Questback (www.questback.com). Etterundersøkelsen inneholdt en rekke mer detaljerte spørsmål enn det som var inkludert på kasseskjemaet, og følger en «standard-mal» som benyttes i alle områder som inkluderes under rammeavtalen (se vedlegg 2). Det ble gjort noen små områdespesifikke tilpasninger og lagt til noen spørsmål i undersøkelsen for Junkerdal, etter ønske fra forvaltningen.

Undersøkelsen ble sendt ut i november, og det ble sendt ut purringer tre ganger. Undersøkelsen ble lukket 30 dager etter første utsendelse. Av de 183 e-postene var 22 adresser ugyldige, slik at utvalget utgjorde 161 respondenter. Svarprosenten var 55; det vil si at 88 respondenter besvarte etterundersøkelsen. 88 respondenter er litt lavt, men fordi disse ser ut til å representere kasseundersøkelsen ganske godt (se kapittel 2.4) mener vi likevel at materialet er tilfredsstillende. På grunn av det lave antallet respondenter kan vi imidlertid i liten grad gjøre sammenlignende analyser av ulike undergrupper i materialet.

2.4 Representativitet i etterundersøkelse sammenlignet med kasseundersøkelse

Med mindre en gjennomfører gode bortfallsstudier vil en ikke kunne vite eksakt hvor godt kasseundersøkelsen faktisk representerer de besøkende i området. En bortfallsstudie undersøker de samme variablene som er på kasseskjemaet blant de som ikke velger å svare ved kassene. Bortfallsstudier i andre områder har blant annet vist at lokalbefolkningen i mindre grad velger å fylle ut skjema (Kaxrud Wilberg 2010, Vorkinn & Andersen 2010). Dette er ikke et ukjent fenomen for oss som jobber med brukerundersøkelser i felt; lokale brukere opplever i mindre grad at slike spørreskjemaer angår dem.

Representativiteten i etterundersøkelsen sammenlignet med kasseundersøkelsen vises i **Tabell 3**. De sammenfallende variablene for begge undersøkelsene var kjønn, alder, nasjonalitet/bosted, friluftslivserfaring og tidligere besøk.

⁴ Også dersom flere enn to personer hadde fylt inn på ett og samme kort, ble det maksimalt registrert to ganger.

⁵ Det varierte litt for de ulike kassene hvilket tidsrom de sto ute i.

Tabell 3 Representativitet: etterundersøkelsen sammenlignet med kasseundersøkelsen for sammenlignbare variabler.

	Kasseundersøkelse	Etterundersøkelse
Alder, gjennomsnitt	46 år (n=397)	48 år (n=88)
Kvinneandel	50 % (n=412)	42 % (n=88)
Andel nordmenn	69 % (n=414)	75 % (n=88)
Andel lokalt bosatte	20 % (n=414)	20 % (n=88)
Andel førstegangsbesøkende	40 % (n=394)	36 % (n=88)
Gjennomsnittlig antall somre/vintre	14 (n=213) / 17 (n=139)	19 (n=53) / 18 (n=44)
Tidligere erfaring med lengre tur (prosentandel for hhv. aldri/mer enn 20 ganger)	16 % / 42% (n=392)	16 % / 39% (n=88)

Andelen lokalt bosatte (hvilket betyr i kommunene Fauske og Saltdal) var lik i kasse- og etterundersøkelsen. Dette i motsetning til det en ofte finner, nemlig at andelen lokale er høyere i kasseundersøkelsen (Selvaag m.fl. 2017a, Vorkinn 2016, Wold & Selvaag 2017 a, b). Aldersgjennomsnittet gikk noe opp i etterundersøkelsen. Begge undersøkelsene hadde god representasjon fra ulike aldersgrupper. I etterundersøkelsen var andelen yngre (15-30 år) noe mindre⁶ og aldersgruppen 31-45 år hadde en høyere andel i etterundersøkelsen⁷. Gjennomsnittlig antall tidligere år en har besøkt området er relativt lik i begge undersøkelsene, spesielt for vinterbesøk. Antall somre de besøkende har besøkt området er noe høyere for respondentene i etterundersøkelsen. Når det gjelder tidligere friluftslivserfaring (som kartla hvor mange ganger brukerne hadde vært på en flerdagerstur til fots/ski) fordelt på seks kategorier fra *aldri* til *mer enn 20 ganger*, var det også liten forskjell mellom de to utvalgene.

Andelen kvinner synker derimot en del i etterundersøkelsen, at det er noe færre kvinner som besvarer etterundersøkelsen er noe man også har erfart fra andre områder (se f.eks. Vorkinn 2016, Selvaag m.fl. 2017a, Wold & Selvaag 2017 a, b, Wold m.fl. 2017 Vistad m.fl. 2017). Fordelingen mellom nordmenn og utlendinger er også noe forskjellig i de to utvalgene; det er en reduksjon i andel utenlandske på 6 % i etterundersøkelsen. Andelen førstegangsbesøkende synker også noe fra 40 % til 36 % i etterundersøkelsen. Dette er også gjenkjennbart fra andre områder (Selvaag m.fl. 2017a, Vistad m.fl. 2017, Wold & Selvaag 2017 a, Wold m.fl. 2017). Forskjellen er dog ikke veldig stor; andre områder har vist et mye større bortfall av førstegangsbesøkende.

Vi har valgt å ikke vekte presentasjonen av datamaterialet fra etterundersøkelsen. Å vekte data innebærer å gi noen respondents svar større betydning (eksempelvis kunne vi valgt å la førstegangsbesøkendes svar telle noe mer enn flergangsbesøkendes svar, for å speile fordelingen i kasseundersøkelsen. En eventuell vektning gjøres selvsagt med en unik koeffisient – laget for det spesifikke tilfellet – for å gjenspeile den opprinnelige fordelingen på en korrekt måte). Vi mener at representativiteten gjennomgående er grei og at skjevhetene ikke vil være altfor store, basert på funnene i **Tabell 3**. At andelen kvinner og utenlandske er noe lavere i etterundersøkelsen utgjør slik vi vurderer det, de største utfordringene – her er forskjellen i prosentfordelingen noe større. Enkelte variabler vil bli splittet på *nordmenn* og *utlendinger* for å vise forskjeller mellom disse segmentene.

2.5 Analyse og fremstilling av data

Rådata fra både kasseundersøkelsen og etterundersøkelsen ble importert til SPSS (se f.eks. Field (2009)) og alle analyser ble gjennomført her. Figurer er laget i Excel. Respondenter under 15 år er ikke inkludert i fremstillingene/analysene. For de variablene som er like for både kasseundersøkelsen og etterundersøkelsen (se tabell 3) er det data fra kasseundersøkelsen som presenteres i resultatdelen – dette fordi antallet respondenter i kasseundersøkelsen er høyere (og derfor sannsynligvis mest gyldig for situasjonen i Junkerdal).

⁶ Alder 15-30 år: 15 % i etterundersøkelsen, 24 % i kasseundersøkelsen

⁷ Alder 31-45 år: 29 % i etterundersøkelsen, 23 % i kasseundersøkelsen

I oppdragsbeskrivelsen fremgår det at det er ønskelig at resultatene for Junkerdal skal sammenlignes med funn fra brukerundersøkelser i andre nasjonalparker eller større verneområder. For mange av funnene i Junkerdal viser vi derfor også til tilsvarende tall fra andre områder eller sier noe om hvordan funnene i Junkerdal relaterer seg til funn fra andre områder. Undersøkelsene som tidligere er gjennomført (i andre verneområder) har inkludert ulike temaer og til dels også ulike spørsmålsformuleringer om de samme temaene, og alle områder er derfor ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med hverandre for alle variabler/spørsmål. Det er sannsynligvis undersøkelsene som ble gjennomført av NINA i 2016 som har fleste like spørsmål med årets undersøkelse i Junkerdal og mange sammenligninger gjøres derfor med disse områdene (Fulufjellet, Sølen, Trollheimen, Skarvan-Roltdalen og Breheimen). Vorkinn (2016) sammenligner i sin rapport funn fra Femundsmarka og Gutulia med mange av de tidligere undersøkelsene som er gjort i andre områder; når vi referer til Vorkinn referer vi til nettopp disse sammenligningene og ikke bare til funnene for Femundsmarka/Gutulia.

Dette oppdraget er først og fremst å rapportere funn for Junkerdal. En omfattende sammenligning og analyse av hvilke områder som «burde» sammenlignes, forklaringsvariabler for hvorfor prosentfordelingene på enkeltspørsmål er like eller ulike for to områder er derfor et annet oppdrag. Sammenligningene som gjøres er av en mer beskrivende art, men skulle likevel svare til forventningen om å sammenligne funnene for Junkerdal med andre områder. Vi må også gjennomgående i rapporten vektlegge en beskrivende form, fordi vi ikke har gjort feltarbeid eller kjenner lokale forhold i nasjonalparken godt nok til å vurdere og tolke mange av funnene.

De tre verneområdene Rago, Saltfjellet og Junkerdal, hvor det i alle ble utført brukerundersøkelser i 2017, har samme verneområdestyre. Utvalgte og relevante funn fra disse tre områdene vil bli sammenlignet i rapporten for Saltfjellet. Først da foreligger ferdige analyser fra alle tre områdene underlagt dette verneområdestyret.

2.6 Automatiske ferdselstellinger

Det var som nevnt utplassert to automatisk ferdselstellere ved Junkerdal, en ved Balvatnet i nasjonalparken og en i Junkerdalsura naturreservat (se **Figur 3** for plassering). Tellerne som ble benyttet er av typen EcoCounter og har en sensor som rettes vinkelrett over stien i ca. 1 meters høyde. Sensoren reagerer på infrarød stråling (varme) i et smalt søkefelt og registrerer dermed varmen når et menneske passerer telleren (se <http://www.eco-compteur.com/en/products/pyro-range/pyro-sensor> for mer informasjon). Alt praktisk knyttet til lokalisering, utplassering og montering av tellere i felt og ettersyn har Statskog fjelltjenesten/verneområdeforvaltningen hatt ansvaret for. For å sikre gode telle-data er plassering av tellerne svært viktig (for beskrivelse av utfordringer knyttet til praktisk plassering av tellere i felt se f.eks. (Wold m.fl. 2014)). NINA har fått tilgang til databasen der dataene er lagret. Vi har gjort en kvalitetssjekk av dataene i basen – det vil si sett på faktorer som når på døgnet tellingene er registrert, fordelingen på ukedager, gjennom sesongen og dag-for-dag, og sett om dataene virker sannsynlige så langt vi har mulighet til å vurdere dette. Vi påpeker imidlertid at under-rapportering kan forekomme dersom telleren er plassert langs sti/vei der flere kan gå i bredden og over-rapportering dersom telleren er visuelt synlig for passerende.

For telleren i Junkerdalsura var det 6 dager med registreringer som helt åpenbart må ha vært feil (altfor høye tall sammenlignet med resten av sesongen). Registreringene for disse dagene er derfor nedjustert i henhold til fast prosedyre som ligger inne i databaseløsningen (denne tar utgangspunkt i registreringene i dagene før og etter). Se vedlegg 8 for mer informasjon om justerte tall. Fjelltjenesten Statskog har også summert funnene fra 2017 og sammenlignet med tidligere tellinger (Kristensen 2018).

3 Data fra ferdselstellerne

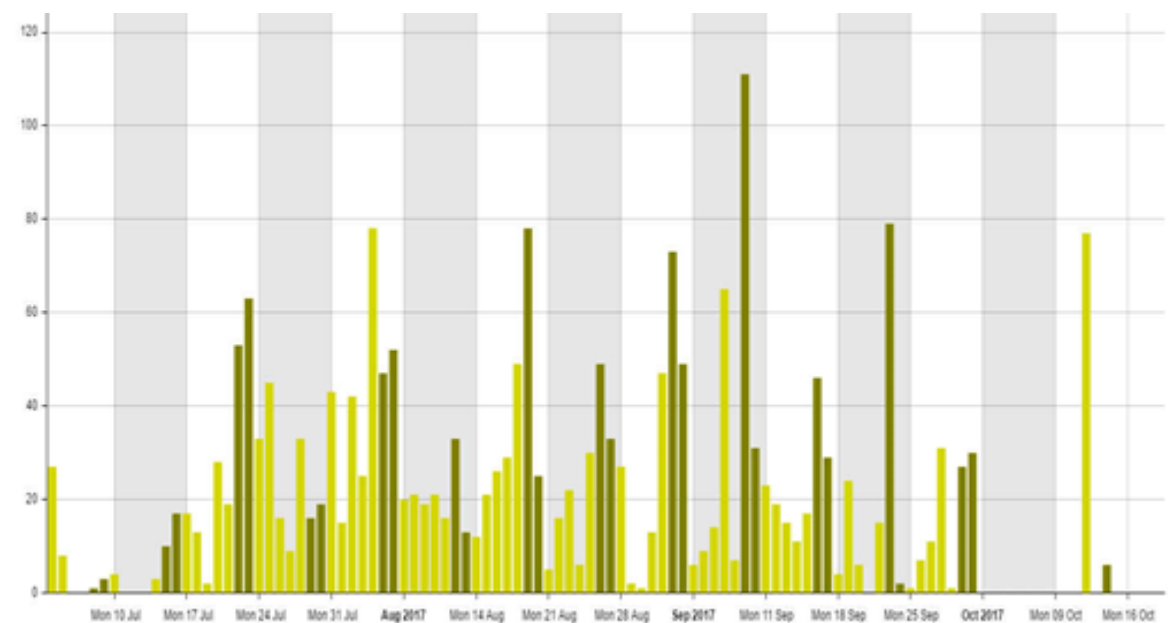
Data fra ferdselstellersier sier noe om bruksintensiteten på stien der telleren var plassert. I prinsippet er det viktig å skille mellom registreringer fra telleren og den faktiske ferdselen, før man er rimelig sikker på at telleren fungerte bra. Dataene som presenteres er totaltall (ut- og innpasseringer registreres separat).

3.1 Balvassdemningen

Ved telleren ved Balvassdemningen ble det i perioden 4.juli til 19.oktober registrert 2221 passeringer. Denne telleren stod ved en innfallsport hvor veien raskt deler seg i mange forskjellige stier som går i ulike retninger. En god del her går til Rosna eller Fuglevatnet, men de besøkende kan også gå rundturer, dagsturer og flerdagersturer inn i/ut av nasjonalparken herfra. Fordelingen på dagsnivå gjennom sesongen kan ses i **Figur 4**. Kort barmarksesong i Junkerdal i 2017 kan ha ført til at antall passeringer avviker fra normalen. Vi har fått opplyst at linsa på telleren ble funnet «ute av stilling» en gang i september og vi vet ikke hvor lenge linsa var i feilstilling. Telleren har registrert passeringer i hele september og vi finner således ingen åpenbare feil med dataene, men vi har ikke fått nok opplysninger til at vi med sikkerhet kan si at disse tellingene gjenspeiler det faktiske antallet passeringer.

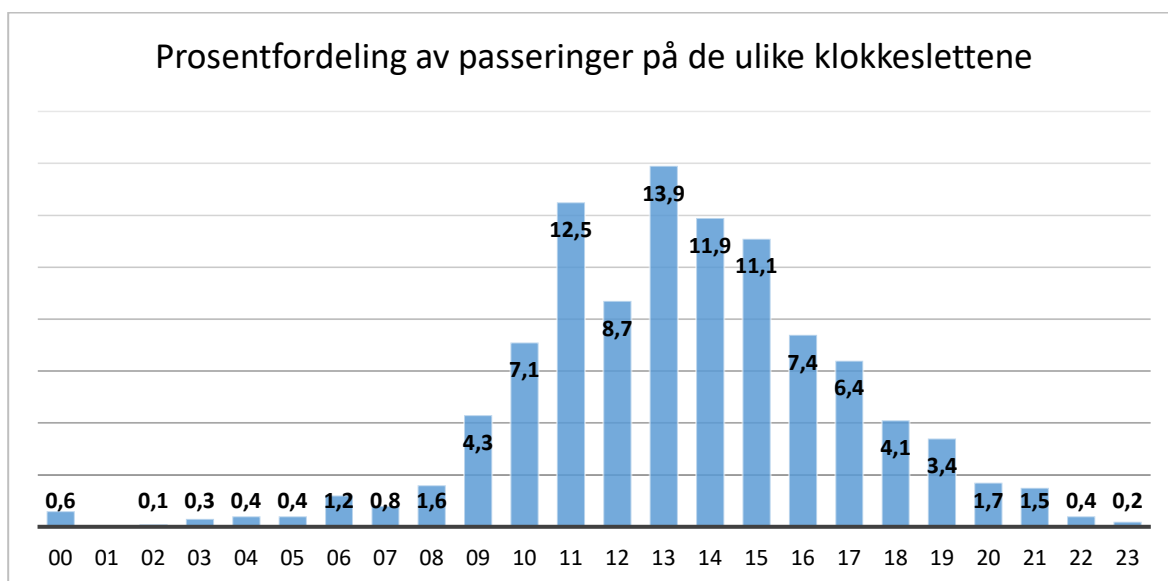
I oktober ble det registrert få passeringer, men torsdag 12. oktober skiller seg ut ved å ha 77 passeringer. 73 av disse passeringene var i tidsrommet 15.00-16.00 og disse er nok feilregistreringer, som f.eks. kan ha oppstått om noen har oppdaget telleren og beveget på den. Telleren har færre registreringer enn de tre foregående årene, men en sen sommer og relativt dårlig vær kan være en del av forklaringen på dette. Anleggsveien åpnet også senere enn vanlig og normalt har telleren vært satt ut rundt to uker tidligere (2006-2011).

Figur 5 og **Figur 6** viser henholdsvis når på døgnet tellingene ble registrert og fordeling av passeringene på ukedag. De aller fleste passerte telleren mellom klokken 10.00 og 17.00 og nesten ingen passerte om natten. Det er registrert flest passeringer på lørdager, men samlet er det ganske jevn trafikk for alle ukedagene. Om man ser på fordelingen for hele sesongen ser en likevel at det er en jevnere fordeling på ukedagene i juli og august og noe mer helgetrafikk på høsten (se **Figur 4**).

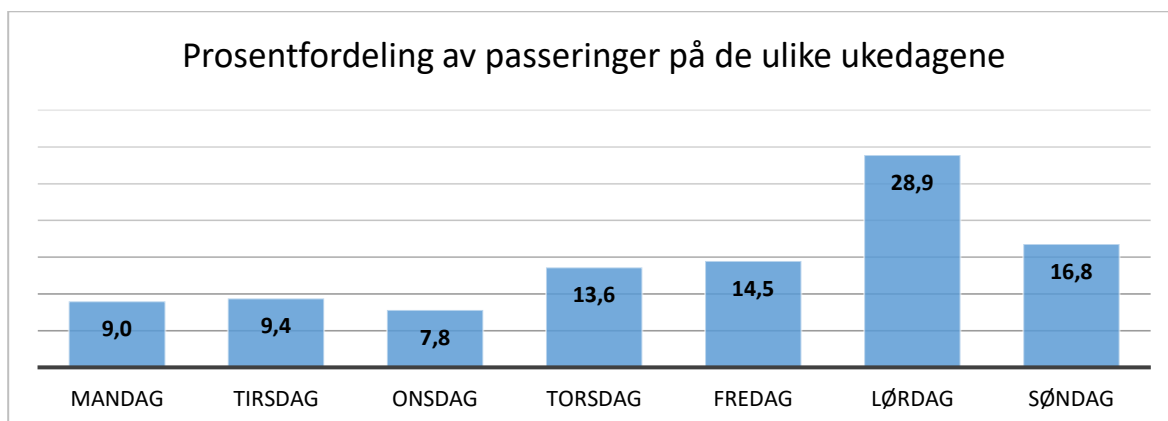

Figur 4 Ferdselsteller for hele perioden telleren på stien mellom Balvassdemningen og Rosna/Fuglevatn sto ute (4.juli til 19.oktober 2017). Mørkegrønn farge viser helgedager.

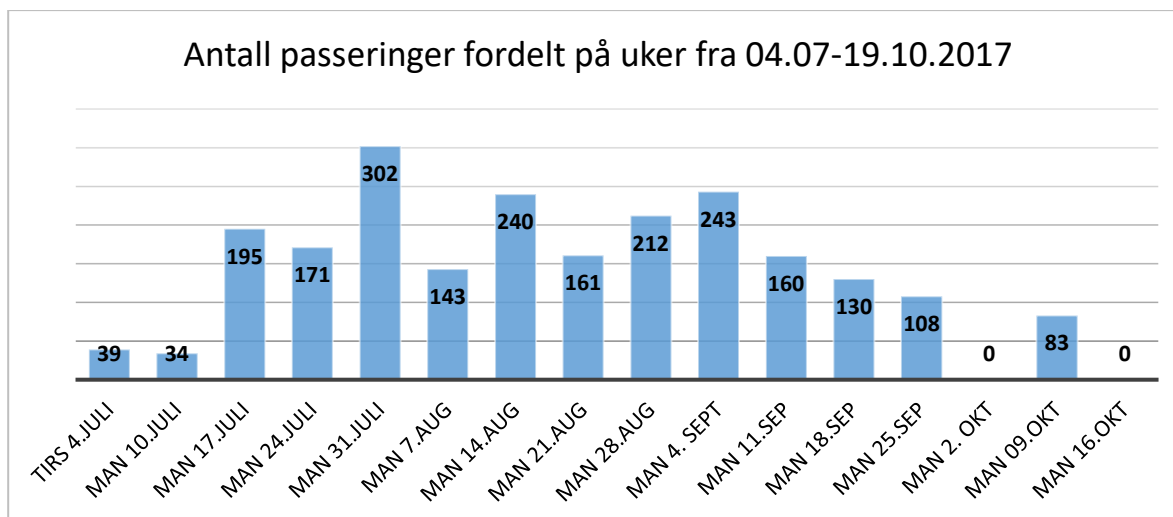

Figur 5 Ferdselen fordelt gjennom døgnet for alle dager samlet for ferdselstelleren på stien mellom Balvassdemningen og Rosna/Fuglevatn (for perioden 4. juli til 19. oktober), vist i prosent.

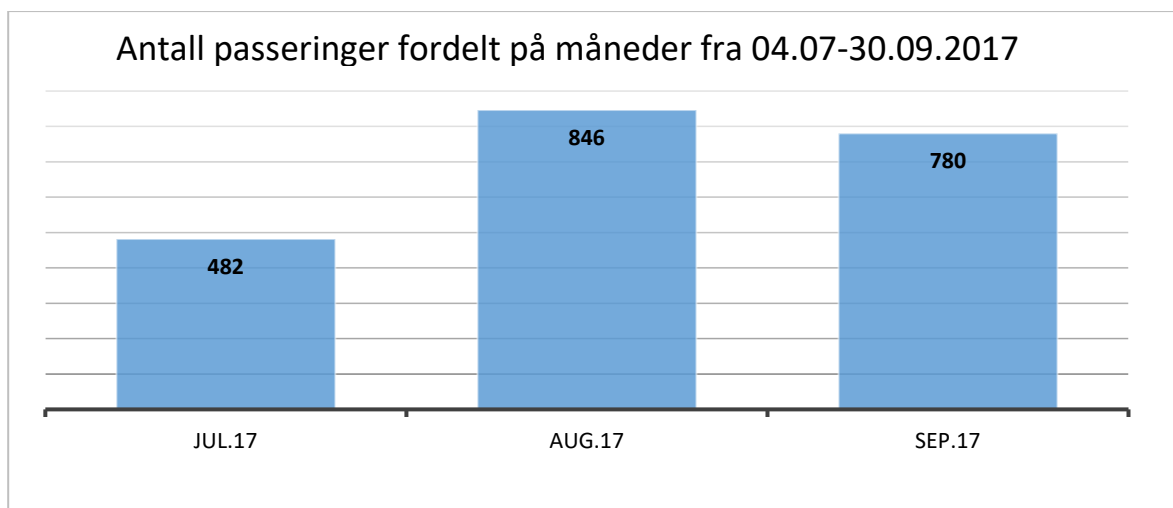

Figur 6 Ferdselen fordelt på ukedager for alle dager samlet for ferdselstelleren på stien mellom Balvassdemningen og Rosna/Fuglevatn (for perioden 4.juli-19.oktober 2017), vist i prosent.

Figur 7 og **Figur 8** viser henholdsvis antall passeringer fordelt på uke og på måned. En ser at det er flest passeringer i august og september. I starten av juli er det få som passerer telleren. Dette kan ha sammenheng med kortere barmarksesong enn vanlig. På høsten flater også tellingene ut og det er få passeringer i oktober. Bruken av stien er i stor grad knyttet til sommeren og det meste av sesongen virker å være i tidsrommet telleren var montert. Se **Figur 5** for antall passeringer på dagsnivå gjennom hele perioden telleren stod ute.

Figur 7 Ferdselen fordelt på uker for ferdeselstelleren på stien mellom Balvassdemningen og Rosna/Fuglevatn i perioden 4.juli-19.oktober 2017. Merk at første og siste uke ikke utgjør hele uker.

Figur 8 Ferdselen fordelt på måneder for ferdeselstelleren på stien mellom Balvassdemningen og Rosna/Fuglevatn i perioden 4.juli-30.sept 2017⁸.

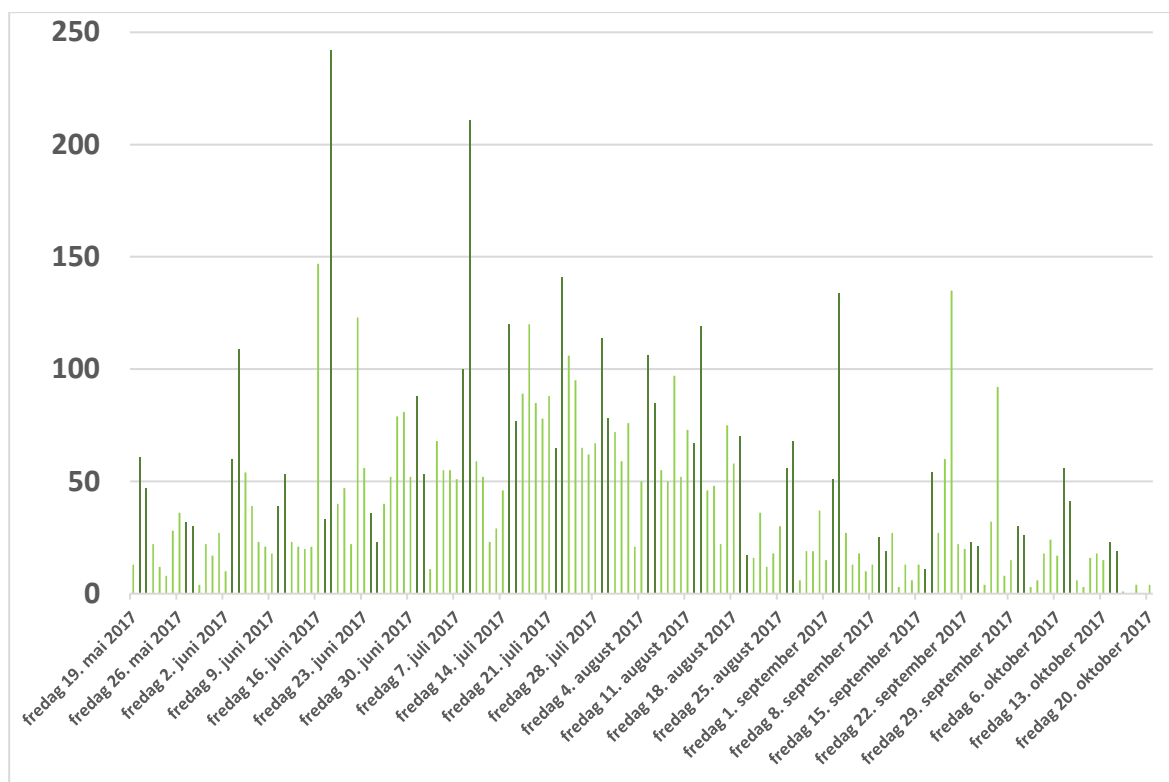
3.2 Junkerdalsura

Ved telleren i Junkerdalsura ble det i perioden 19.mai til 20.oktober registrert 7170 passeringer. Fordelingen på dagsnivå gjennom sesongen kan ses i **Figur 9**. De aller fleste her går inn til eller inn mot Trekta som er en opparbeidet rasteplass ca 1,5 km inn i Junkerdalsura. Herfra går det en rundtur via Storbordlia tilbake til Storbord som noen velger å gå den ene eller andre veien. Noen velger også å gå ned til Trekta og ut Junkerdalsura på sin vei ned/ opp til Solvågtind. Stien inn til Trekta er «stengt» i 2018 pga. rasproblematikk og rasteplassen i Trekta er vedtatt fjernet av områdeforvaltningen.

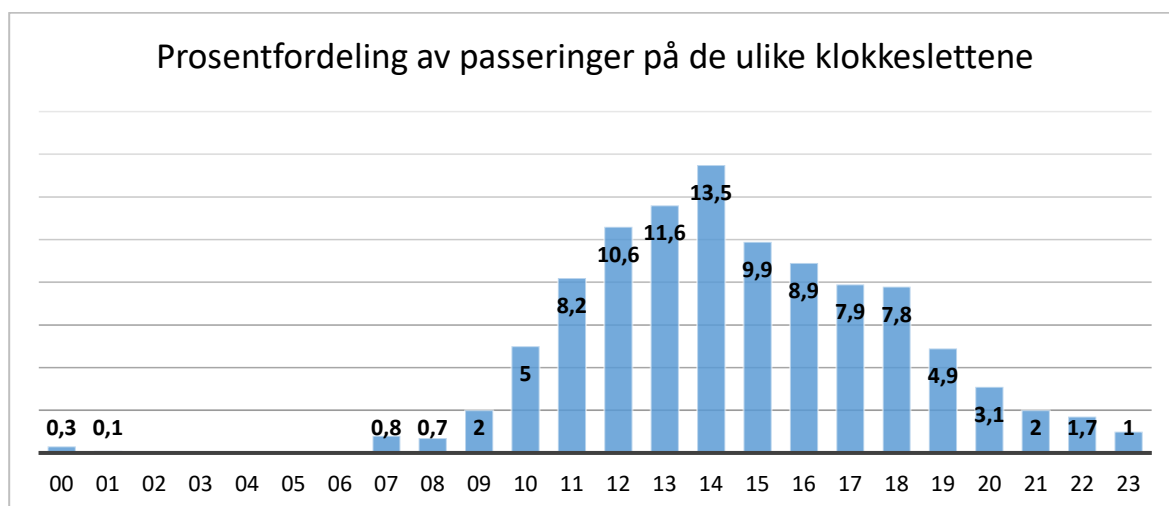
Figur 10 og **Figur 11** viser henholdsvis når på døgnet tellingene ble registrert og fordeling på ukedag. De aller fleste passerte telleren mellom klokken 11.00 og 18.00 og (logisk nok) nesten ingen passerte om natten. Det er registrert flest passeringer på søndager, og det er også en

⁸ Oktober måned er ikke inkludert fordi telleren bare sto ute halve måneden.

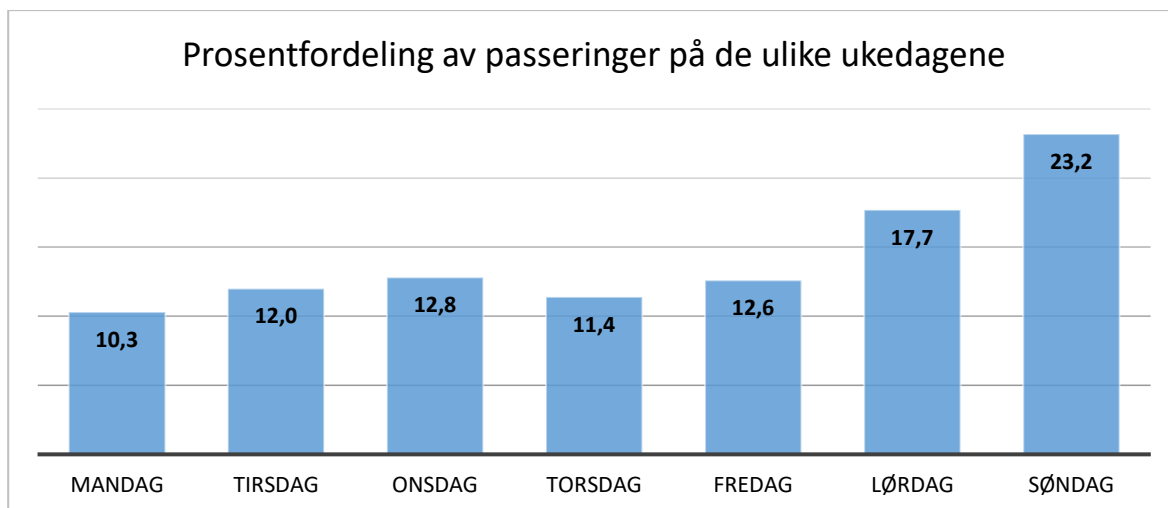
høyere andel passeringer på lørdager, men samlet er det ganske jevn trafikk for alle ukedagene. På de ulike hverdagene er det ganske jevn trafikk. Om man ser på hver dag ses det likevel at det er en jevnere fordeling på ukedagene i juli og august og noe mer helgetrafikk på høsten relativt sett (se **Figur 9**).

Figur 9 Ferdsestasjoner på dagsnivå på veien i Junkerdalsura fra Storjord og inn mot Trekta og Junkerdalen fra 19.mai til 20.oktober 2017. Mørk grønn farge viser helgedager.

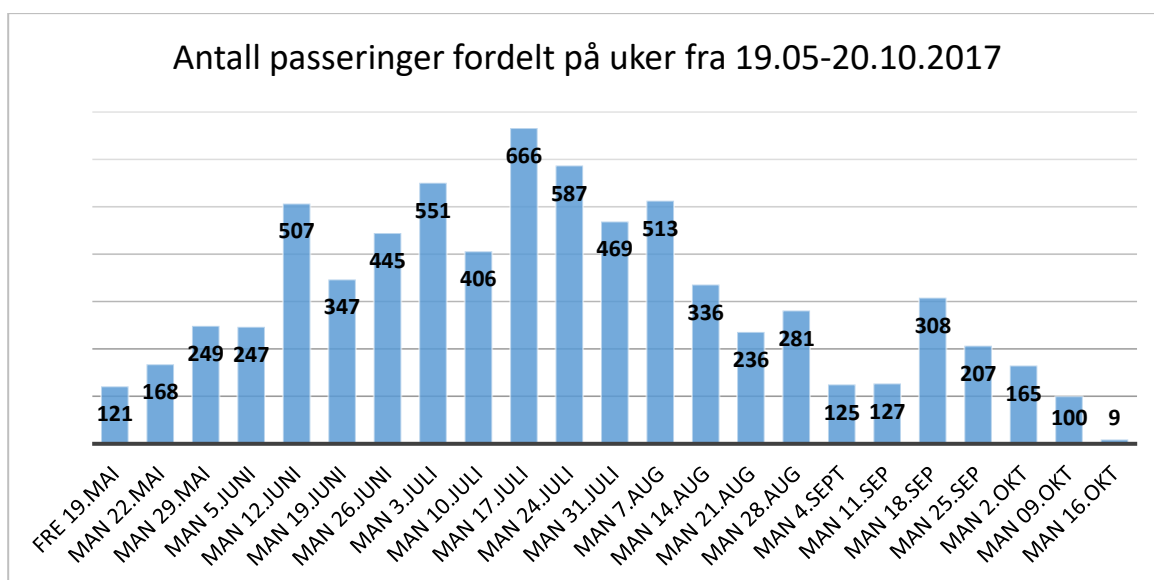

Figur 10 Ferdsele fordelt gjennom døgnet for alle dager samlet for ferdsestelleren på veien fra Storjord og inn i Junkerdalsura mot Trekta og Junkerdalen (for perioden 19.mai-20.oktober 2017), vist i prosent.

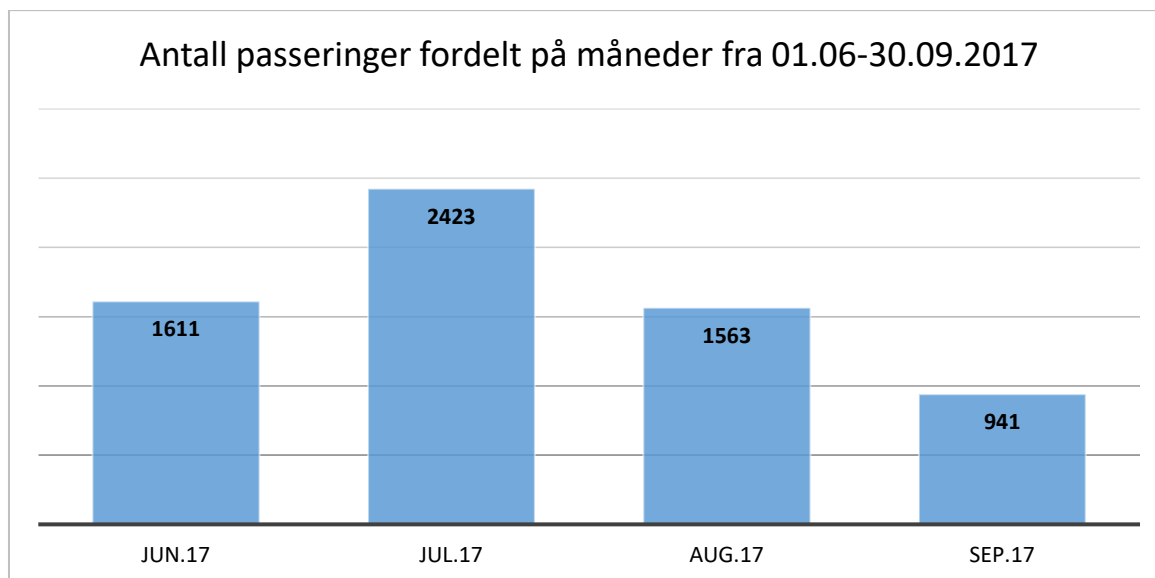

Figur 11 Ferdselen fordelt på ukedager for alle dager samlet for ferdselstelleren som var plassert på veien fra Storjord og inn i Junkerdalsura mot Trekta og Junkerdalen (for perioden 19.mai-20.oktober 2017), vist i prosent.

Figur 12 og **Figur 13** viser henholdsvis antall passeringer fordelt på uke- og månedsnivå. Det er flest passeringer i juni, juli og august. Men også fra midten av mai er det allerede en del som passerte telleren. Dette indikerer kanskje at tur-sesongen ved Junkerdalsura begynner tidligere og at en del bruk på våren ikke er dekket opp med telleren. På høsten flater tellingene ut og det er få passeringer når en nærmer seg midten av oktober. Uka som starter 18. september har derimot flere passeringer, som kan skyldes ferdsel i forbindelse med skjøtselsprosjekt i Junkerdalsura naturreservat (uttak av gran).

Figur 12 Ferdselen fordelt på uker for ferdselstelleren som var plassert på veien fra Storjord og inn i Junkerdalsura mot Trekta og Junkerdalen i perioden 19.mai-20.oktober 2017. Merk at første og siste uke ikke utgjør hele uker.

Figur 13 Ferdselen fordelt på måneder for ferdeselstelleren som var plassert på veien fra Storjord og inn i Junkerdalsura mot Trekta og Junkerdalen i perioden 01.juni-30.sept 2017⁹.

⁹ Mai og oktober måned er ikke inkludert fordi telleren bare har stått ute deler av disse månedene.

4 Indikatorsett for Junkerdal nasjonalpark

Indikatorsettet for brukerne i Junkerdal nasjonalpark sommeren 2017 vises i Tabell 4. Funnene blir noe mer utdypende presentert videre i rapporten. Indikatorsettet tar utgangspunkt i det brukerne svarte da de fylte inn kasseskjema.

Tabell 4 Nøkkeltall/indikatorer for de besøkende i Junkerdal nasjonalpark sommeren 2017 som hadde de ni innfallsportene i studien som utgangspunkt for sin tur.

JUNKERDAL NASJONALPARK			
Antall innsamlede skjema 2017: 414			
Andel nordmenn (n=414)	69 %	Tidligere erfaring med lengre tur (prosentandel for hhv. aldri/mer enn 20 ganger) (n=392)	16 % / 42%
Andel førstegangsbesøkende (n=394)	40 %	Andel lav-purister (n=353)	61 %
Andel som er på dagstur (n=394)	71 %	Andel mellom-purister (n=353)	24 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=280)	4,8 t.	Andel høy-purister (n=353)	15 %
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager) (n=114)	3,3 d.	Kvinneandel (n=412)	50 %
Andel som er med på organisert tur (n=412)	2 %	Andel lokalt bosatte (Fauske, Saltdal) (n=414)	20 %
Alder, gjennomsnitt (n=397)	46 år	Andel som går med barn under 15 år i følget (n=412)	11 %

5 Hvor mange brukere/besøkende?

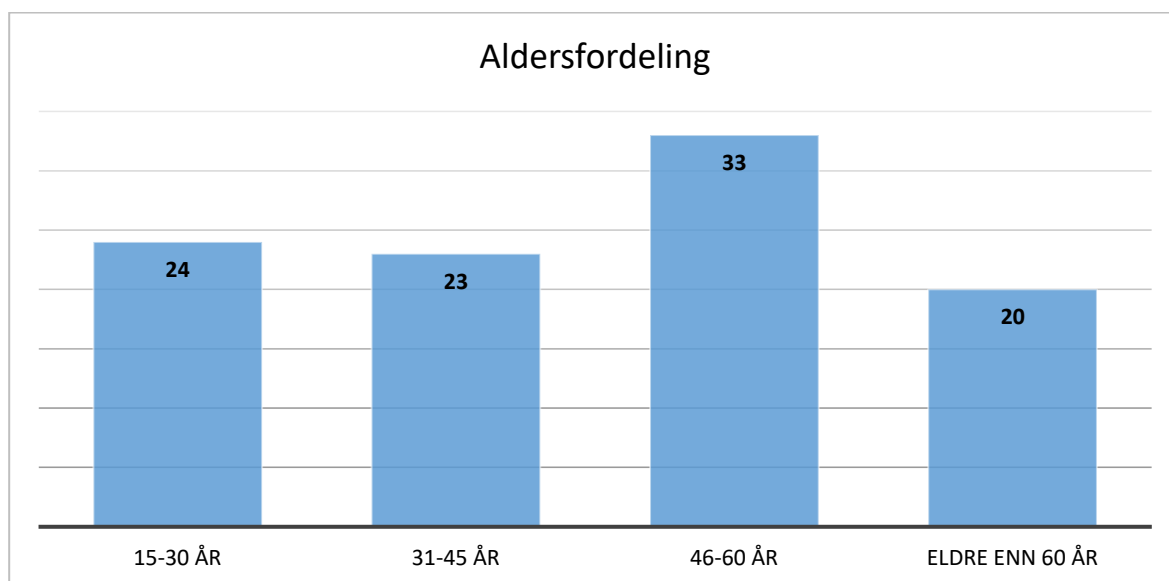
I kasseundersøkelsen ble det samlet inn svar fra 414 respondenter. Antallet innsamlede skjema gir ikke et direkte tall på antall besøkende. Dette er avhengig av hvordan kasseundersøkelsen blir gjennomført og hvor godt en får dekket opp innfallsportene til området med kasser, og om parken egner seg for denne typen undersøkelse. I tillegg er det alltid mange brukere som passerer kassene uten å fylle inn skjema eller som går inn/ut av området i terrenget eller langs andre stier. Men en godt gjennomført kasseundersøkelse vil gi et bilde av bruken og fordelingen av bruk på ulike innfallsporter. Derfor er det også meningsfylt å sammenligne tallene med andre verneområder.

Junkerdal hører foreløpig til nasjonalparkene som har færre besøkende. I Jotunheimen (2010), Rondane (2009) og Trollheimen (2016), som er de områdene det har blitt samlet inn flest svar, ble det samlet inn henholdsvis 9110, 8234 og 7917 utfylte kasseskjema (Vorkinn 2016, Wold m.fl. 2017). På Varangerhalvøya, som er det området vi kjenner til der færrest har fylt inn kasseskjema, ble det samlet inn skjema fra 222 respondenter (Vistad m.fl. 2014). Dette til tross for at Varangerhalvøya er en stor nasjonalpark, men den har veldig lite av stier og infrastruktur og det er helt på grensen å bruke registreringskasse-metoden der (som forutsetter stier/turruter). Fulu-fjellet nasjonalpark er en liten nasjonalpark som også har lite tilrettelegging; der ble det fylt ut 358 skjema (Wold & Selvaag 2017b). Verneområdene varierer mye i størrelse, i tilretteleggingsgrad og i bruksomfang og popularitet. At Junkerdal nasjonalpark har et relativt lite areal, relativt få innfallsporter og foreløpig er mindre kjent som en «besøkspark», kan være viktig i denne sammenheng. En annen faktor er årets korte barmarkssesong og det at noen av kassene måtte flyttes og noen trolig hadde en noe ugunstig plassering. Om antall utfylte skjema gir en god indikasjon på bruksmengde eller ikke, er det i stor grad kassenes plassering og om kassene fanger opp de viktige innfallsportene som avgjør.

6 Generelle trekk ved de besøkende

6.1 Kjønn, alder, utdanning, bosted

Kjønnsfordelingen blant de som fylte ut kasseskjema var jevn, det var samme prosentfordeling av menn og kvinner blant de besøkende (50 % menn, n=397). Aldersspennet var fra 15 til 91 år og gjennomsnittet var 46 år (n=397), dette er relativt gjennomsnittlig sammenlignet med de ti verneområdene som ble/blir undersøkt av NINA i 2017 og 2018 (Selvaag m.fl. 2017a, Vistad m.fl. 2017; Wold & Selvaag 2017 a, b; Wold m.fl. 2017, samt foreløpige analyser av data fra Rago, Saltfjellet, Blåfjella-Skjækerfjella, Lierne og Jostedalsbreen – disse skal rapporteres senere). **Figur 14** viser aldersfordeling for de besøkende inndelt i fire grupper.

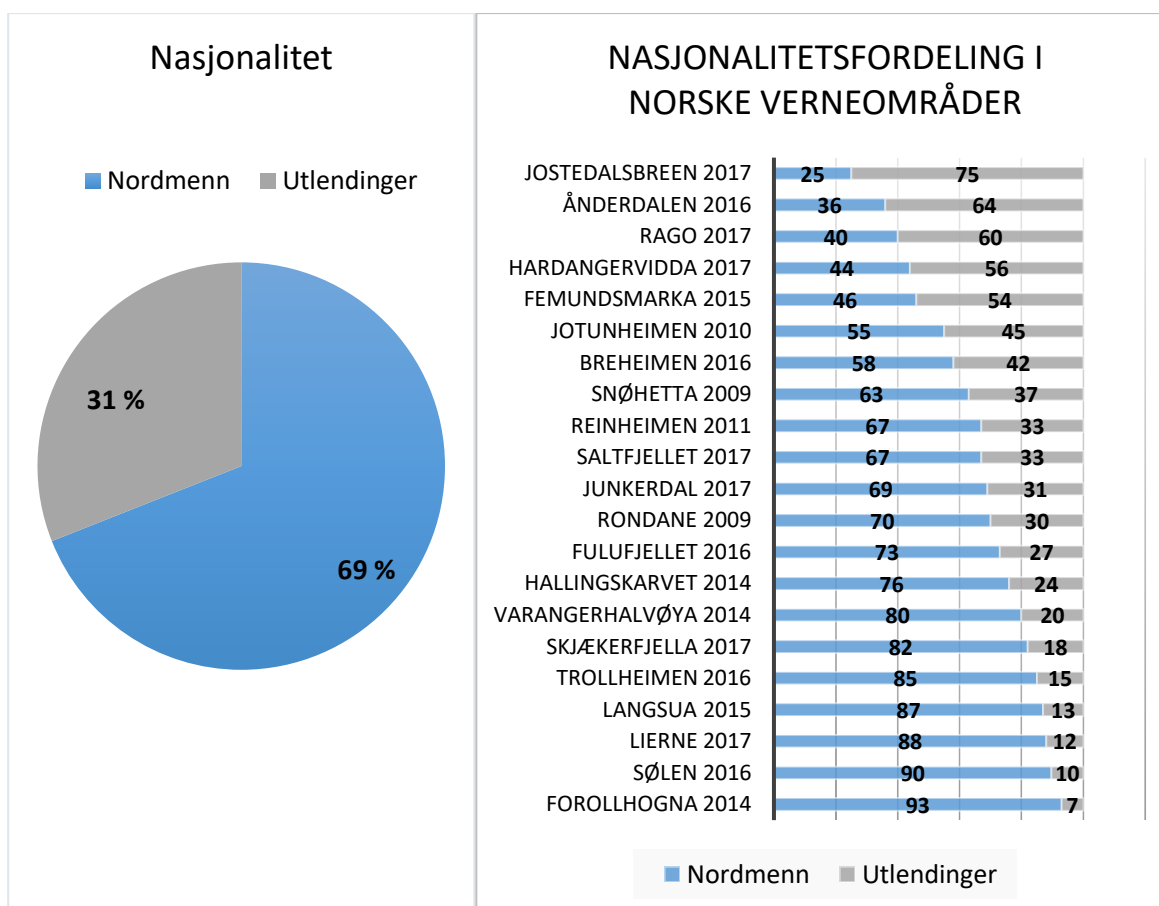
Figur 14 Aldersfordeling blant de besøkende, oppgitt i prosent (n=397).

De fleste av de besøkende har høy utdanning; 82 % har høyskole-/universitetsutdanning. Videre har 16 % videregående utdanning og 2 % grunnskole (n=88). Det at det er mange med høy utdanning finner en også i andre tilsvarende brukerundersøkelser (se f.eks. Vorkinn 2016, Vistad m.fl. 2017, Wold & Selvaag 2017a, b).

I overkant av to tredjedeler av de besøkende var nordmenn (se **Figur 15**). Av disse var 31 % bosatt i de to lokalkommunene rundt verneområdet¹⁰ – hvilket utgjør 20 % av de besøkende totalt (n=414). Lokalkommunene er Fauske og Saltdal. Det vil si at 80 % var **tilreisende** til området. 31 % av alle besøkende var utlendinger, blant disse utgjorde tyskere den klart største andelen (13 % av de besøkende totalt), etterfulgt av svensker og finner (henholdsvis 6 % og 4 % av de besøkende totalt). Til sammen utgjorde disse tre nasjonalitetene 72 % av de utenlandske besøkende (n=128). Totalt ble 16 nasjonaliteter, i tillegg til nordmenn, registrert i Junkerdal nasjonalpark.

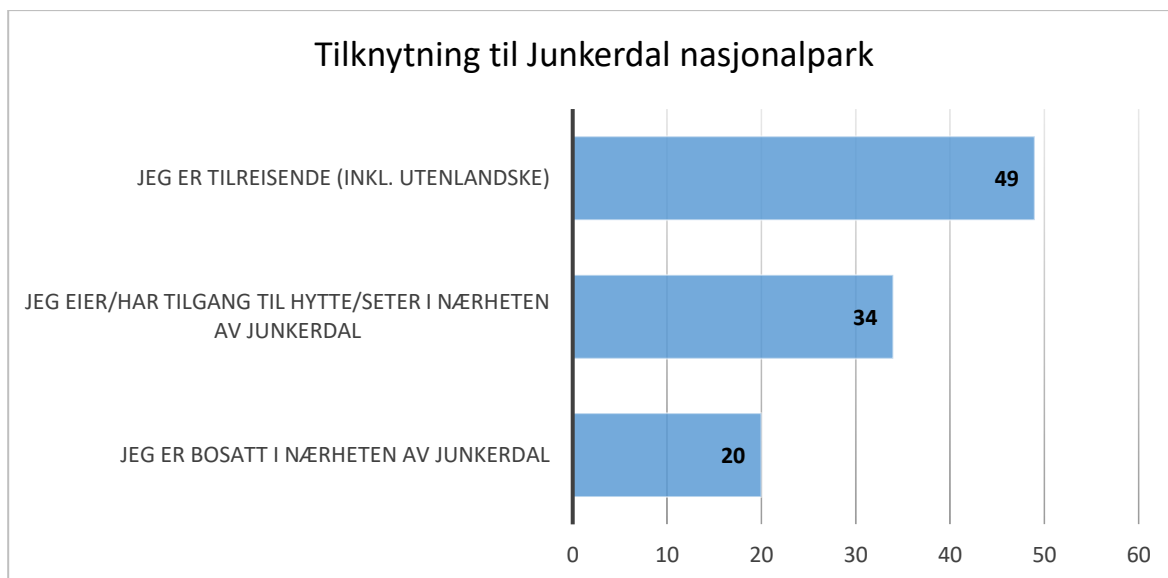
Fordelingen mellom utlendinger og nordmenn varierer stort i verneområdene der det finnes slike data, fra 75 % utenlandske i Jostedalsbreen nasjonalpark til 7 % i Forollhogna nasjonalpark (se **Figur 15**). Sammenligner en nasjonalitetsfordelingen i Junkerdal med andre nasjonalparker/verneområder ser en at andelen utenlandske besøkende på 31 % er «midt-på-treet».

¹⁰ Basert på oppgitte postnummer, n=271

Figur 15 Respondentenes nasjonalitet oppgitt i prosent ($n=414$) til venstre. Samme fordelingen sammenlignet med andre nasjonalparker/verneområder til høyre (tall hentet fra Andersen & Gundersen 2010, Andersen & Gundersen 2016, Gundersen m.fl. 2013, Vistad m.fl. 2014, Vistad m.fl. 2017, Vorkinn & Andersen 2010, Vorkinn 2016, Selvaag m.fl. 2017 a, b, Wold m.fl. 2012, Wold & Selvaag 2017a, b, Wold m.fl. 2017 + egne analyser (foreløpig upubliserte analyser av Hardangervidda, Jostedalsbreen, Saltfjellet, Rago, Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne fra 2017).

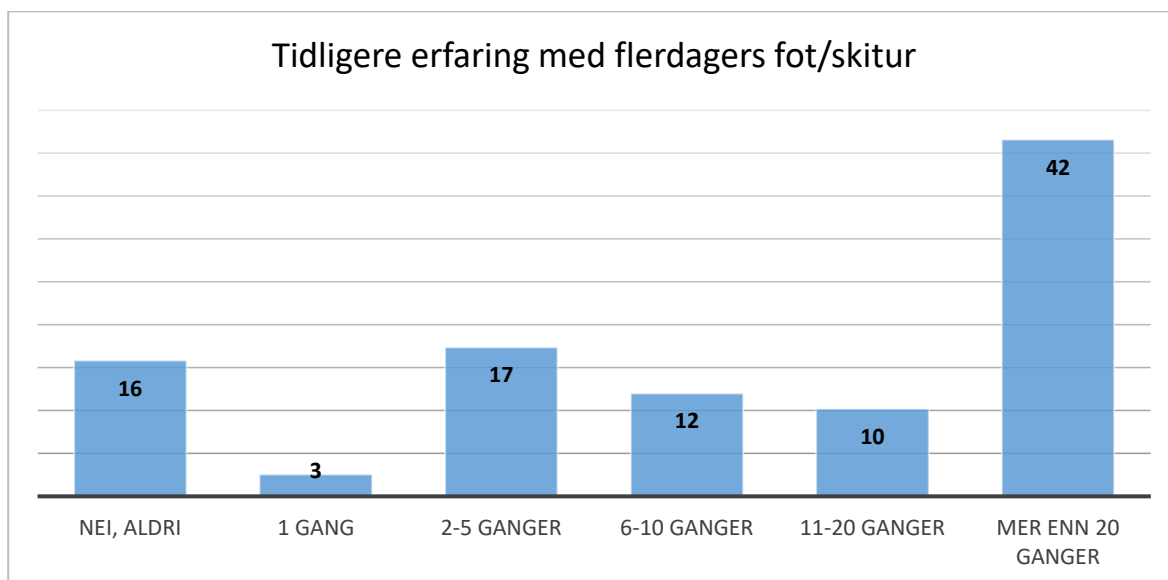
I etterundersøkelsen ble respondentene bedt om å oppgi sin tilknytning til området (se **Figur 16**). Det var 20 % som var bosatte i lokalkommunene og 34 % som hadde tilknytning til området i form av å eie hytte/seter. Det er noe overlapp mellom disse to gruppene fordi noen av de som bor i lokalkommunene også har hytte/seter ved Junkerdal nasjonalpark. I Sulitjelma er det et stort hytteområde utenfor nasjonalparken som bidrar til utfart inn i nasjonalparken. I Skaiti er det også en del hytter som også har nasjonalparken som et viktig utfartsområde. Sammenlignet med Sølén og Fulufjellet (Wold & Selvaag 2017a, b) er andelen hytte/setereiere lavt (hhv. 76 % i Sølén og 72 % i Fulufjellet), mens den er mer lik som for Breheimen (17 % - Vistad m.fl. 2017), Skarvan-Roltdalen (27 % - Selvaag m.fl. 2017a) og Trollheimen (36 % - Wold m.fl. 2017). I etterundersøkelsen oppga 49 % at de var tilreisende (som betyr både utenlandske og tilreisende nordmenn).

Figur 16 Hvilken tilknytning de besøkende har til Junkerdal nasjonalpark oppgitt i prosent (n=88).

6.2 Friluftslivserfaringer og friluftslivsinteresse

Figur 17 viser hvilken erfaring brukerne har med langtur-friluftsliv og det viser seg at en stor andel av de har mye erfaring. Over 40 % hadde vært på flerdagersturer mer enn 20 ganger, samtidig var det også en relativt stor andel som aldri hadde vært på en slik type tur (16 %). I overkant av 17 % hadde vært på flerdagers fot- eller skitur 2-5 ganger. Det var flere nordmenn enn utlendinger som hadde mye erfaring med flerdagersturer¹¹.

Figur 17 Hvor mange ganger de besøkende har vært på flerdagers fot/skitur oppgitt i prosent (n=392).

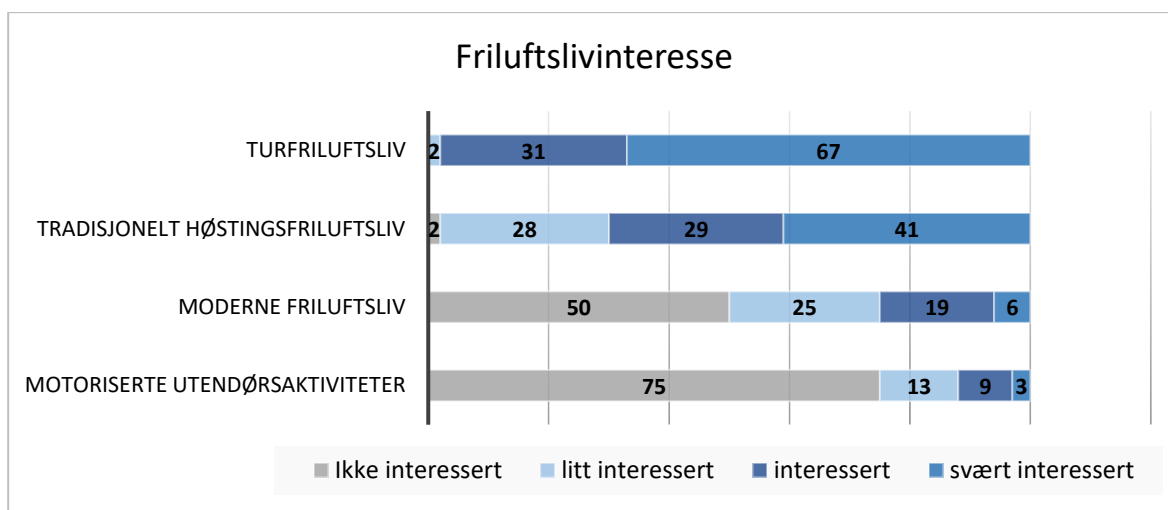
¹¹ Prosentandel for hhv. aldri/mer enn 20 ganger:
 Nordmenn: 15 % / 49 % (n=278)
 Utenlandske: 18 / 25 % (n=114)

Interessen for ulike typer friluftsliv ble kartlagt i etterundersøkelsen, hvor de ulike aktivitetene ble definert slik:

- **Tradisjonelt høstingsfriluftsliv** (matauk er viktig motiv, som jakt, fiske, bær/sopplukking)
- **Turfriluftsliv** (turer til fots og/eller på ski)
- **Moderne friluftsliv** (aktiviteter som krever spesielle ferdigheter og utstyr, eksempelvis terrengsykling, klatring, kiting, elvepadling, hanggliding, randonee)
- **Motoriserte utendørsaktiviteter** (eks. båtsport, snøscooterkjøring)

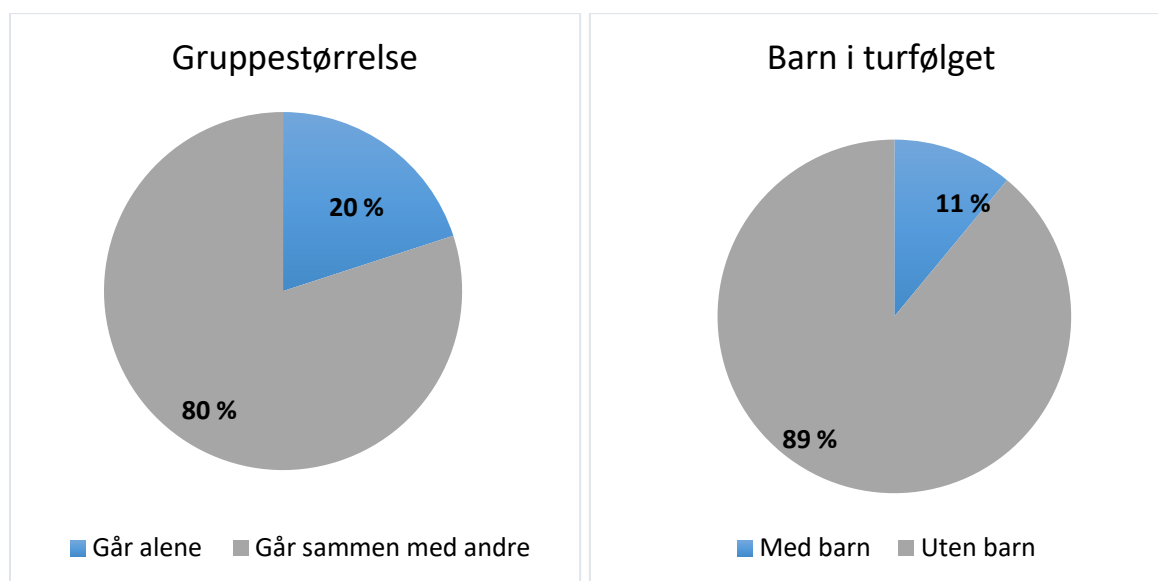
Ikke uventet er særlig interessen for turfriluftsliv stor blant brukerne (se **Figur 18**). Nesten alle respondentene oppga at de var *interessert* eller *svært interessert* og det var ingen respondenter som var helt uinteressert i denne friluftslivsformen. Interessen for høstingsfriluftsliv er også relativt stor, selv om den er noe lavere enn for turfriluftsliv. 70 % oppga at de er *interessert* eller *svært interessert*. Motoriserte utendørsaktiviteter er den minst interessante friluftslivsformen. Her oppga 75 % at de ikke var interessert i det hele tatt. Moderne friluftsliv er også mindre populært, men 25 % oppga at de var *interessert* eller *svært interessert* i slike aktiviteter. **Figur 18** viser at brukerne i Junkerdal nasjonalpark særlig har interesse for de mer tradisjonelle friluftslivsaktivitetene tur og høsting. Dette er ganske likt det en har funnet i flere andre nasjonalparker og verneområder. Vorkinn (2016), Selvaag m.fl.(2017a), Vistad m.fl. (2017), Wold & Selvaag (2017 a, b) og Wold m.fl. (2017) presenterer tilsvarende funn fra Femundsmarka, Langsua, Reinheimen, Jotunheimen, Rondane, Sølen, Fulufjellet, Trollheimen, Skarvan-Roltdalen og Breheimen og andelen som er *interessert/svært interessert* i turfriluftsliv er tilsvarende det vi ser for Junkerdal.

Figur 18 Interesse blant brukerne for ulike former for friluftsliv, vist i prosent (n=88).

6.3 Turfølget

De færreste var på tur alene da de fylte inn kasseskjema, 80 % gikk i følge med andre (**Figur 19**). I gjennomsnitt besto de besøkenes turfølge av 3,5 personer (inkludert den som har fylt ut kasseskjema). I underkant av 5 % av de besøkenes gikk i turfølger med mer enn 9 personer og største gruppe besto av 30 personer. En drøy tittel (11 %) hadde med barn under 15 år i turfølget. Dette er lavt sammenlignet med det vi finner i mange andre nasjonalparker, der andelen varierer mellom ca. 14 % og 25 % (Selvaag m.fl. 2017a, Vistad m.fl. 2017, Vorkinn 2016, Wold & Selvaag 2017 a, b, Wold m.fl. 2017). Hele 8 % (n=412) av de besøkenes var på en organisert tur da de fylte ut skjemaet. Tur i regi av DNT eller i forbindelse med jobb utgjorde de vanligste organiserte turene.

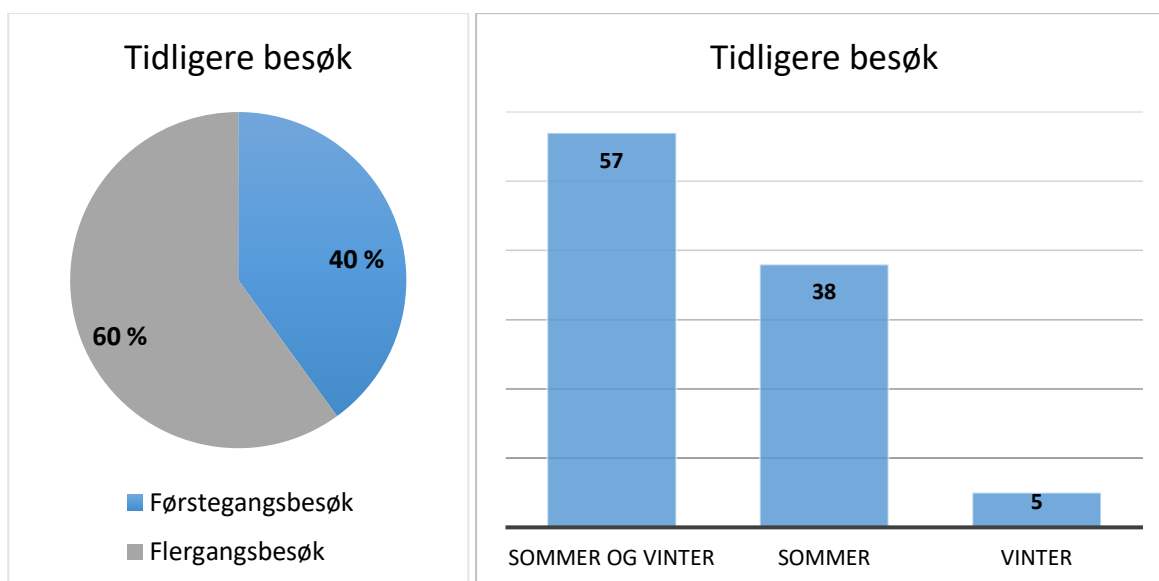
Figur 19 Gruppestørrelse til venstre (n=406) og andeler som går med barn i følget til høyre (n=412).

6.4 Tidligere besøk og kjennskap til Junkerdal nasjonalpark

Førti prosent av de besøkende var i Junkerdal nasjonalpark for første gang sommeren 2017 (se **Figur 20**). Sammenlignet med de fleste av de andre nasjonalparkene der vi har sammenlignbare tall er dette en ganske typisk andel. Langsua, Dovrefjell, Jotunheimen, Femundmarka, Reinheimen, Gutulia, Skarvan-Roltdalen og Breheimen hadde andeler førstegangsbesøkende som varierer fra 37 til 54 % (Vorkinn 2016, Vistad m.fl. 2017, Selvaag m.fl. 2017a). Varangerhalvøya, Hallingskarvet, Fulufjellet, Trollheimen, Forollhogna og Sølen landskapsvernområde hadde lavere andeler, her varierer andelene fra 16 til 33 % (Vistad m.fl. 2014, Andersen & Gundersen 2016, Gundersen m.fl. 2017, Wold & Selvaag 2017 a, b, Wold m.fl. 2017).

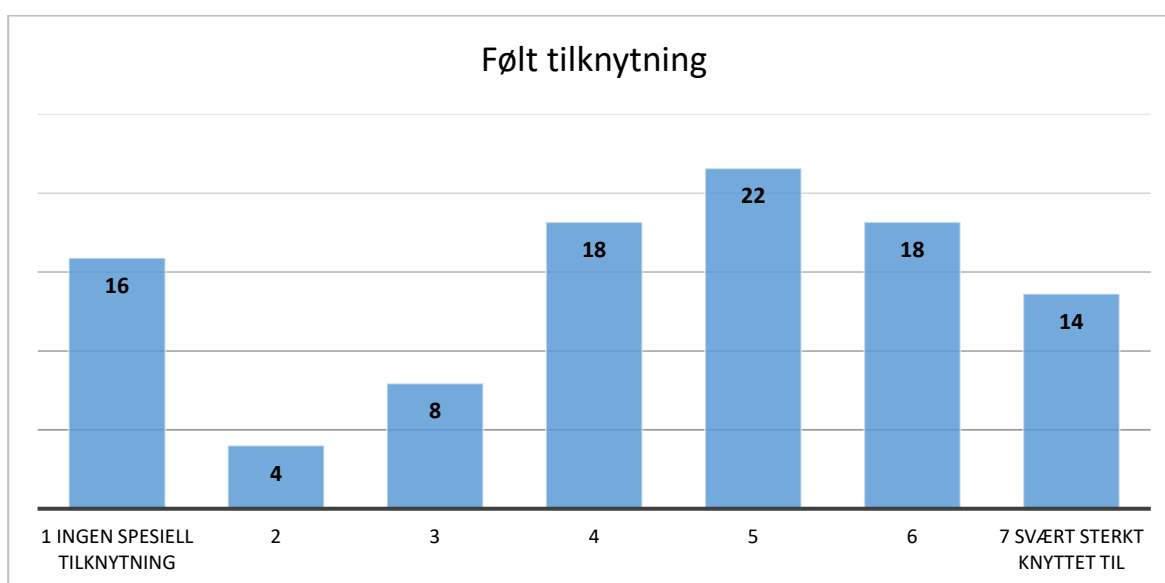
Tallene viser at 87 % av de utenlandske besøkende var i Junkerdal nasjonalpark for første gang, mens den tilsvarende andelen for nordmennene var vesentlig lavere (22 %). For de av nordmennene som er lokalt bosatt var andelen førstegangsbesøkende naturlig nok enda lavere (13 %).

Av de som hadde besøkt Junkerdal nasjonalpark tidligere hadde de fleste vært der sommerstid (totalt 95 %); en del færre (62 %) hadde vært i området vinterstid. I gjennomsnitt har de som har besøkt området tidligere vært der 14 somre (n=213) og 17 vintre (n=139). De som har vært i området før hadde altså vært der mange ganger, noe som nok henger sammen med typen brukere i Junkerdal: det er mange lokale og mange hytteiere som bruker Junkerdal.

Figur 20 Prosentandeler førstegangs- og flergangsbesøkende i Junkerdal til venstre ($n=402$) og prosentandeler blant flergangsbesøkende som har besøkt Junkerdal ulike sesonger til høyre ($n=236$).

Figur 21 viser hvor knyttet brukerne oppga at de føler seg til Junkerdal nasjonalpark. Samlet var det ganske mange som følte mer enn middels sterk tilknytning (verdi 5-7) til området (54 %). Følelsen av tilknytning henger oftest sammen med lang tids bruk og erfaring fra et område. Blant de som har besøkt området før var det 66 % som oppga at de følte en tilknytning over middels og for førstegangsbesøkende var tilsvarende prosentandel 31 %. I gjennomsnitt for alle var følelsen av tilknytning litt over middels med en skår på 4,3. Vi ser en tilsvarende tendens i Skarvan-Roltdalen hvor andelen førstegangsbesøkende også var 40 % og følt tilknytning var 4,2 (gjennomsnittsverdi). Breheimen hadde samme gjennomsnittsverdi, men her var andelen førstegangsbesøkende høyere (54 %). Sølen, Fulufjellet og Trollheimen hadde gjennomsnittsskår på henholdsvis 5,2, 4,8 og 4,6, men i disse områdene var andelen førstegangsbesøkende også lavere.

Figur 21 Prosentfordeling som viser hvor knyttet brukerne føler seg til Junkerdal nasjonalpark ($n=88$).

6.5 De besøkendes årsaker til å besøke Junkerdal nasjonalpark

Brukerne ble bedt om å oppgi hvor viktig ulike årsaker var for at de valgte å besøke Junkerdal nasjonalpark siste år (**Figur 22**). Det ble listet opp ti ganske generelle årsaker og fire årsaker som var tilpasset området. De fire sistnevnte omhandlet Norge på langs, samisk kultur, store forekomster av bær og Solvågtind. Hvilke årsaker som er viktige for brukerne vil også henge sammen med/påvirke aktivitetsutøvelse, hva slags tur en er på m.m. Generelt ser vi at halvparten av årsak-temaene skårer over middelveiden (4). Det klart viktigste motivet var naturopplevelse, noe en også har funnet i blant annet Trollheimen, Skarvan-Roltdalen, Breheimen, Fulu-fjellet, Sølen, Rondane, Jotunheimen, Reinheimen, Femundsmarka og Langsua (og i nær sagt «alle» naturbruks-undersøkelser i Norge – også utenfor verneområder). Selv om ordlyden er ulik i undersøkelsene og ikke kan sammenlignes direkte er dette likevel helt tydelig (Vorkinn 2016, Selvaag m.fl. 2017a, Wold & Selvaag 2017a, b; Vistad m.fl. 2017). I Junkerdal ble formuleringen *oppleve en helt spesiell natur* brukt. Også det at *området er lite tilrettelagt og en får en opplevelse av urørt natur* og *å se dyr/fugler* fikk høye gjennomsnittsverdier. Samtidig fikk også *at området er godt tilrettelagt med stier og turisthytter* en gjennomsnittsverdi litt over middels (4,4).

Syv av de mulige årsakene får gjennomsnittskårer under middelveiden 4: *mulighetene for å gå hele/deler av «Norge på langs»*, *gode jakt- og fiskemuligheter*, *muligheter for å oppleve samisk kultur*, *gå på Solvågtind*, *store forekomster av bær* og *at det er mange fjelltopper å gå på*. Dette kan henge sammen med at disse årsakene er mer spesifikke og derfor mindre aktuelle for alle typer turer, aktiviteter eller besøkende. I Junkerdal ble det ikke stilt et eget spørsmål om en hadde gått (hele eller deler av) «Norge på langs», trolig er det ganske få som har gjort det og det er derfor naturlig at denne årsaken får en lav gjennomsnittskår. Det kan også være at respondenter ikke skiller helt på hvor viktig disse aspektene var for at de valgte av besøket området og hvordan de samme aspektene ble oppfattet på den aktuelle turen. Dette kan for eksempel være gjeldende for påstanden «*terrenget er lett å ferdes i*».

Det ble testet om det var signifikante forskjeller mellom nordmenn og utlendinger, og for syv av de oppførte årsaker var det forskjeller. *At terrenget er lett å ferdes i* var viktigere for utlendinger enn for nordmenn¹². Mens de andre seks årsakene: *å se dyr/fugler*, *mange fjelltopper i området*, *gode jakt- og fiskemuligheter*, *store forekomster av bær* og *å gå på Solvågtind* var viktigere for nordmenn enn for utlendinger¹³. For mange av disse årsakene var gjennomsnittskåren likefullt under middelveiden.

¹² **Terreng lett å ferdes i:** Nordm. M=4,20, SE=0,229; Utlendinger M=5,05, SE=0,253, **T(54)=-2.471, p<0.05**

¹³ **Se dyr/fugler:** Nordmenn M=4,74, SE=0,241; Utlendinger M=3,77, SE=0,341, **T(86)=-2.100, p<0.05**

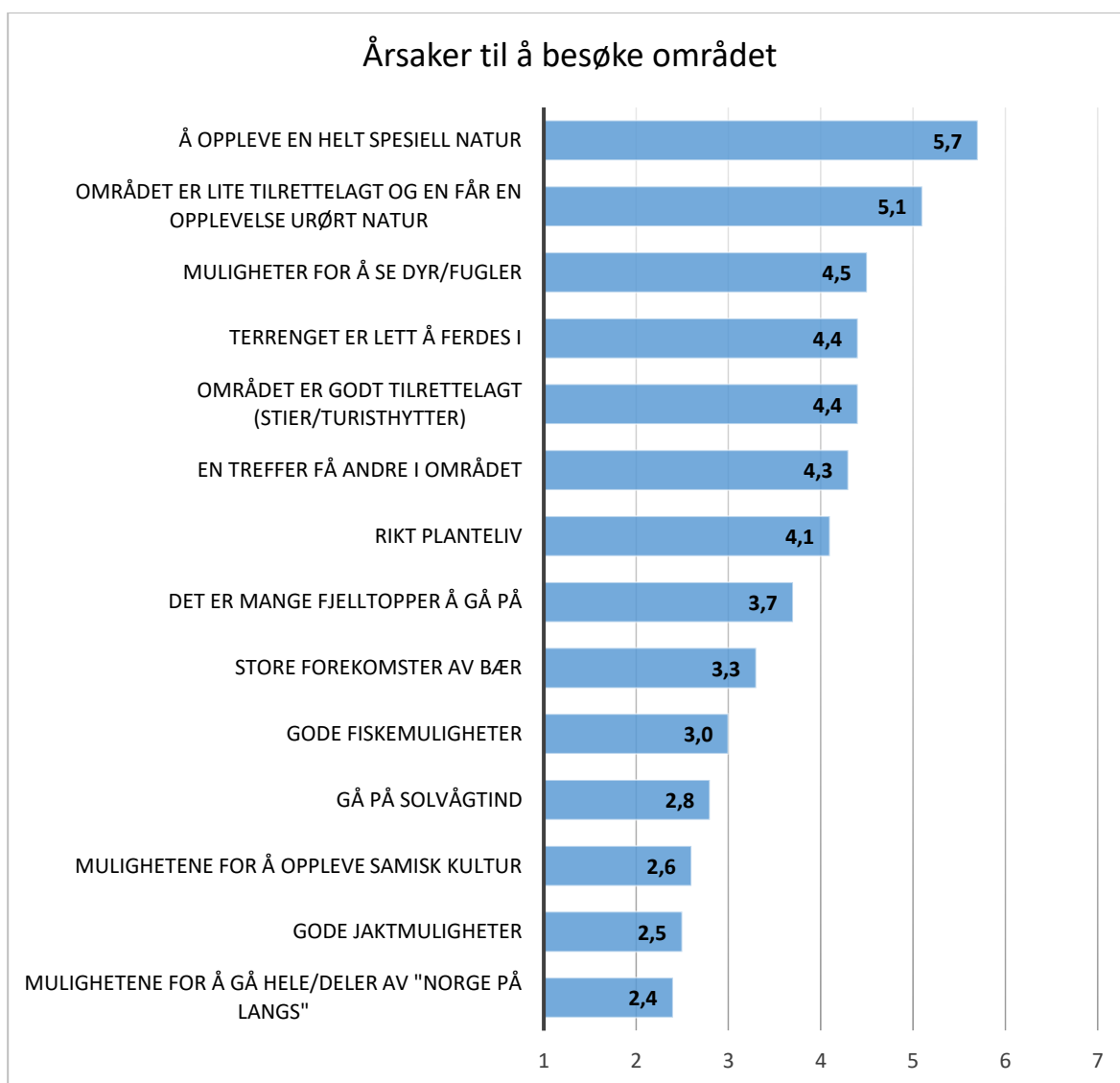
Mange fjelltopper i området: M=3,88, SE=0,248; Utlendinger M=2,95, SE=0,267, **T(58)=-2.538, p<0.05**

Gode jaktmuligheter: M=3,06, SE=0,310; Utlendinger M=1,05, SE=0,045, **T(64)=-6.438, p<0.001**

Gode fiskemuligheter: M=3,55, SE=0,284; Utlendinger M=1,23, SE=0,130, **T(82)=7.439, p<0.001**

Store forekomster av bær: M=3,53, SE=0,252; Utlendinger M=2,38, SE=0,355, **T(83)=-2.371, p<0.05**

Å gå på Solvågtind: M=3,20, SE=0,306; Utlendinger M=1,30, SE=0,128, **T(80)=-5.737, p<0.001**

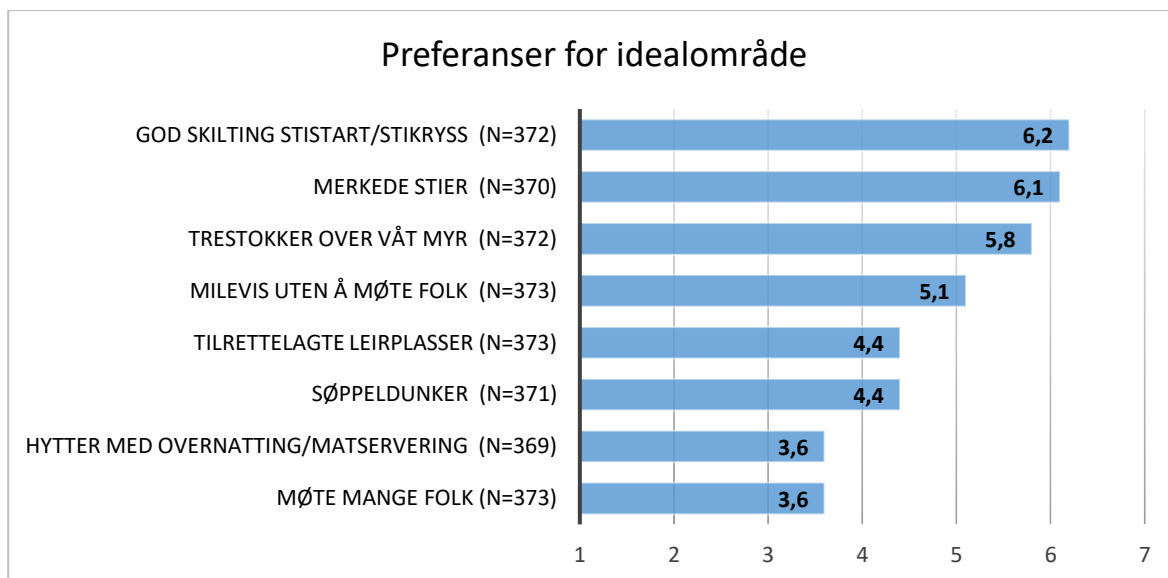

Figur 22 Gjennomsnittsskår for hvor viktige ulike årsaker var for at en valgte å besøke Junkerdal nasjonalpark siste år, på en skala fra 1 ikke viktig i det hele tatt til 7 svært viktig (n=88).

6.6 Idealområde og purisme

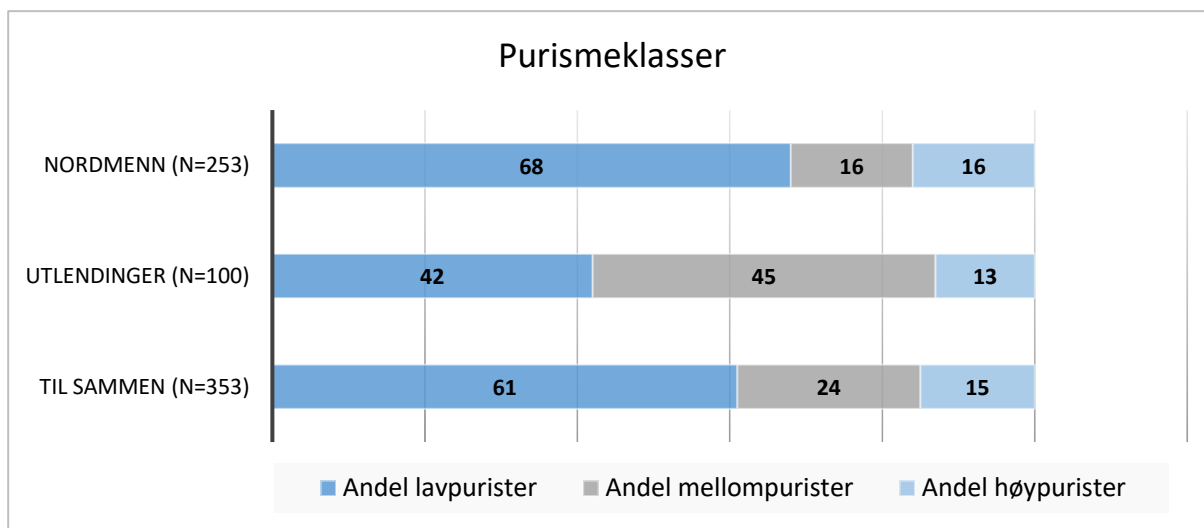
Respondentene ble bedt om å oppgi hvordan de stilte seg til åtte ulike forhold for deres tenkte «idealområde» for en lengre tur i skogs- eller fjellterreng om sommeren, altså er svarene på dette spørsmålet ikke knyttet til Junkerdal som sådan (se for øvrig ytterligere utdyping av dette spørsmålet i kapittel 2.1). **Figur 23** viser gjennomsnittsskår for de åtte variablene. Generelt er respondentene over gjennomsnittlig positive til de fleste av forholdene. Brukerne var svært positivt til merking, både det at det er *god skilting ved sti-start/stikryss* og at det finnes *merkede stier*, fikk veldig høye gjennomsnittsskårer. Det samme gjorde at det er *lagt ned trestokker der stien går over våt myr*. Det å *kunne gå milevis uten å møte et menneske* fikk også en rimelig høy gjennomsnittsskår. At det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området og å *møte mange andre friluftsfolk i løpet av turen* var respondentene derimot mer negative til og disse forholdene fikk en gjennomsnittsverdi under middelverdien.

Figur 23 Respondentenes gjennomsnittsskår på ulike preferanser for deres ideelle langtutrområde, på en skala fra 1 svært negativt, via 4 nøytralt, til 7 svært positivt.

Fra disse åtte variablene¹⁴ kan en kategorisere den totale gjennomsnittsskåren for alle inn i det vi kaller purisme, som beskriver brukernes preferanser for tilretteleggingstiltak og for hvorvidt en foretrekker å møte andre mennesker når en er på tur (se forøvrig kapittel 2.1 for ytterligere beskrivelse av variabelen). Lavpurister foretrekker tilrettelegging og det å møte (mange) mennesker på tur, mens høypurister foretrekker lite tilrettelegging og vil i større grad være alene på tur. Ved inndeling av respondentene i purismeklasser var andelen lavpurister 61 %, mellompurister 24 % og høypurister 15 % (se **Figur 24**). Utlendinger ($M=3.7$ $SE=0.082$) hadde høyere gjennomsnittsskår enn nordmenn ($M=3.2$, $SE=0.064$)¹⁵. Dette indikerer at utlendingene er noe mer puristiske enn nordmenn, noe en også finner i andre områder (Vistad & Vorkinn 2012, Vorkinn 2016, Selvaag m.fl. 2017a, Vistad m.fl. 2017, Wold & Selvaag 2017a, b).

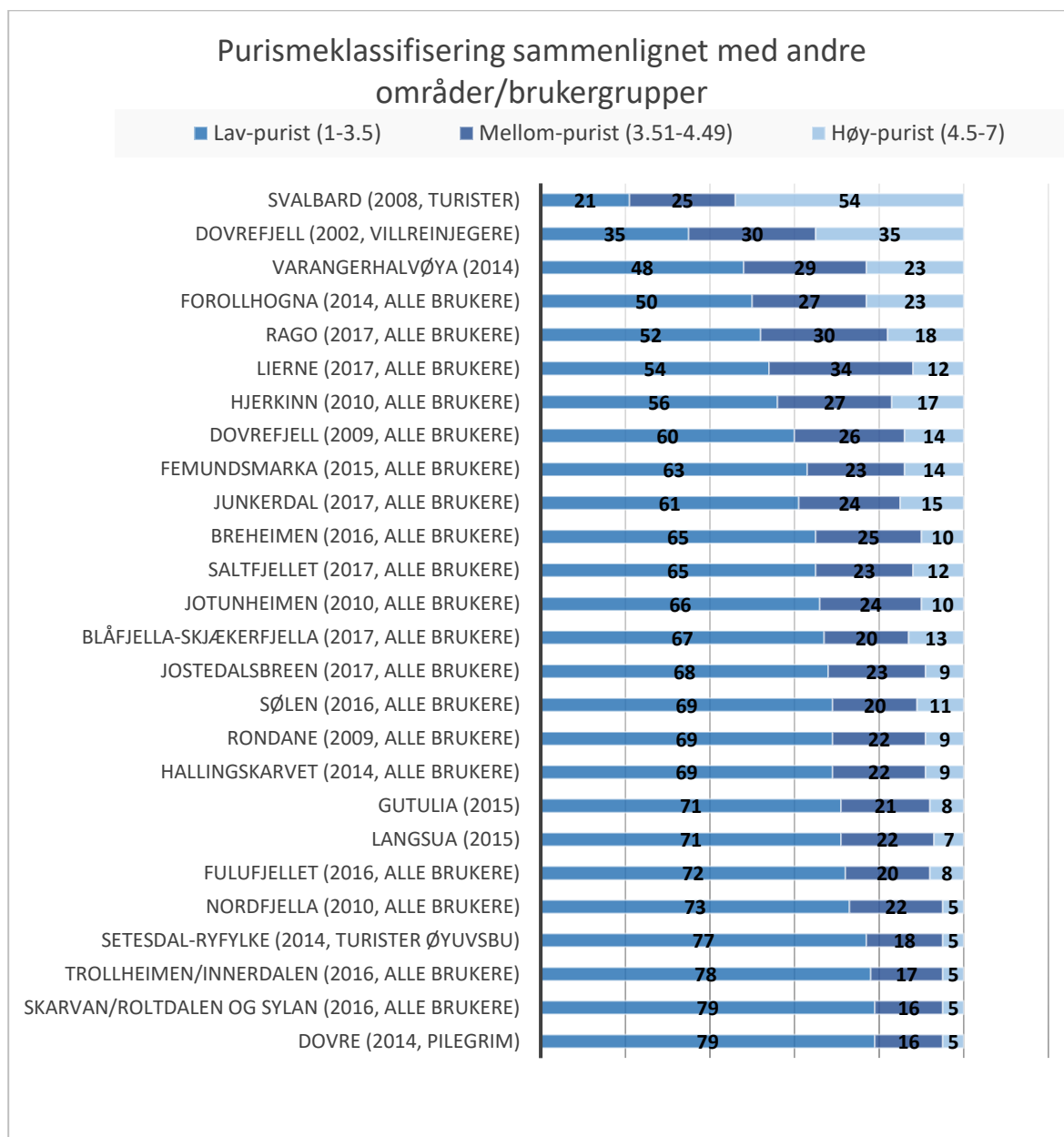

Figur 24 Inndeling i de ulike purismekategoriene basert på gjennomsnittsskår for åtte variabler som omhandler tilrettelegging og det å møte folk i et tenkt idealtur-område.

¹⁴ Her er 7 av utsagnene «snudd» for å få alle på samme skala: purismeskalaen, se ytterligere beskrivelse i kapittel 2.1

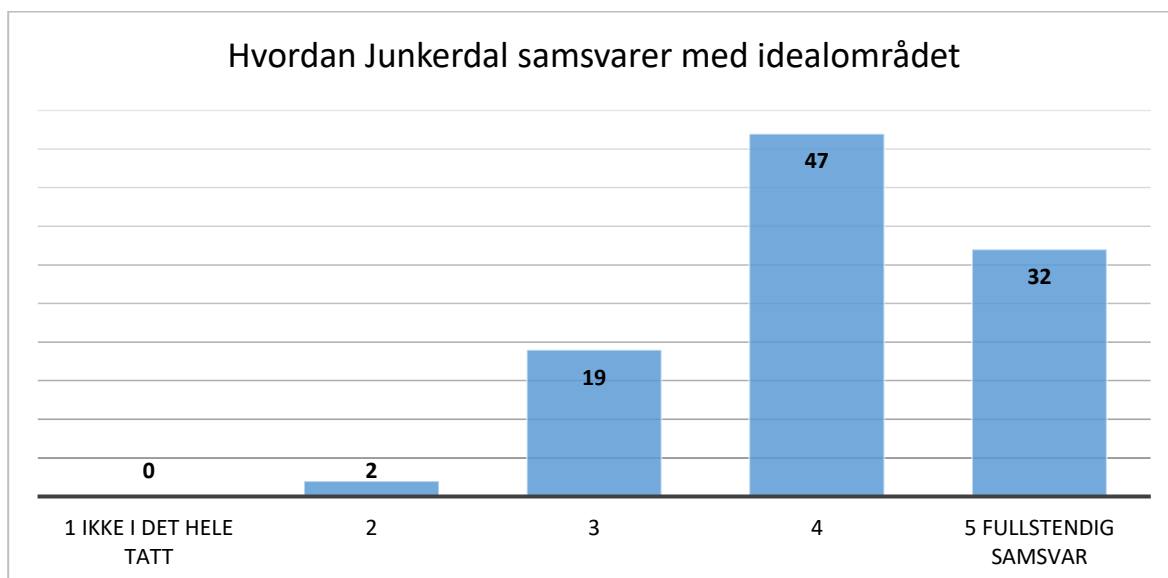
¹⁵ ($t(224)=-4,148$ $p<0.001$)

Figur 25 viser purismeklassifisering for en rekke ulike brukere/naturområder i Norge. Vi ser at Junkerdal nasjonalpark er plassert i øvre del av figuren (som nummer 10 av 26), hvilket betyr at området har en høyere andel høypurister og en lavere andel lavpurister når man sammenligner med de fleste andre områder det finnes tilsvarende data fra.

Figur 25 Inndeling i de ulike purismekategoriene for ulike områder/brukergrupper, oppgitt i prosent. (Kilder: Andersen m.fl. 2010, Andersen & Gundersen 2016, Gundersen m. fl 2013, Gundersen m.fl. 2017, Vistad m.fl. 2014, Vistad m.fl. 2017, Vorkinn 2016, Wold & Selvaag 2017a, b, Wold m.fl. 2012, Wold m.fl. 2017, Selvaag m.fl. 2017 a + egne analyser (foreløpig upubliserte analyser av Setesdal/Ryfylke, Jostedalsbeeren, Saltfjellet, Rago, Blåfjella-Skjækerfjella, Lierne og pilegrimsvandrere gjennom Gudbrandsdalen/over Dovre).

De åtte variablene som inngår i purismeklassifiseringen omhandler altså brukernes «idealområde» og ikke Junkerdal nasjonalpark spesielt. Det er samtidig interessant å vite hvordan Junkerdal samsvarer med brukernes idealområde, og det ble derfor stilt et oppfølgende spørsmål om det. **Figur 26** viser at det er ganske godt samsvar, 79 % krysset av for verdiene 4 eller 5 (der 5 står for «fullstendig samsvar»)¹⁶. Ingen personer mente området ikke samsvarte i det hele tatt og kun 2 % oppga verdien 2¹⁷.

Figur 26 Prosentvis fordeling som viser hvordan de besøkende mener Junkerdal nasjonalpark samsvarer med deres «ideelle turområde» (n=264). Svarene gjelder bare de førstegangsbesøkende som fylte ut skjema på vei ut av området (etter turen), eller de som kjente området fra før.

¹⁶ 34 personer som var på vei inn i området når de fylte ut skjemaet og var førstegangsbesøkende svarte på spørsmålet, men disse ble utelatt fra analysen.

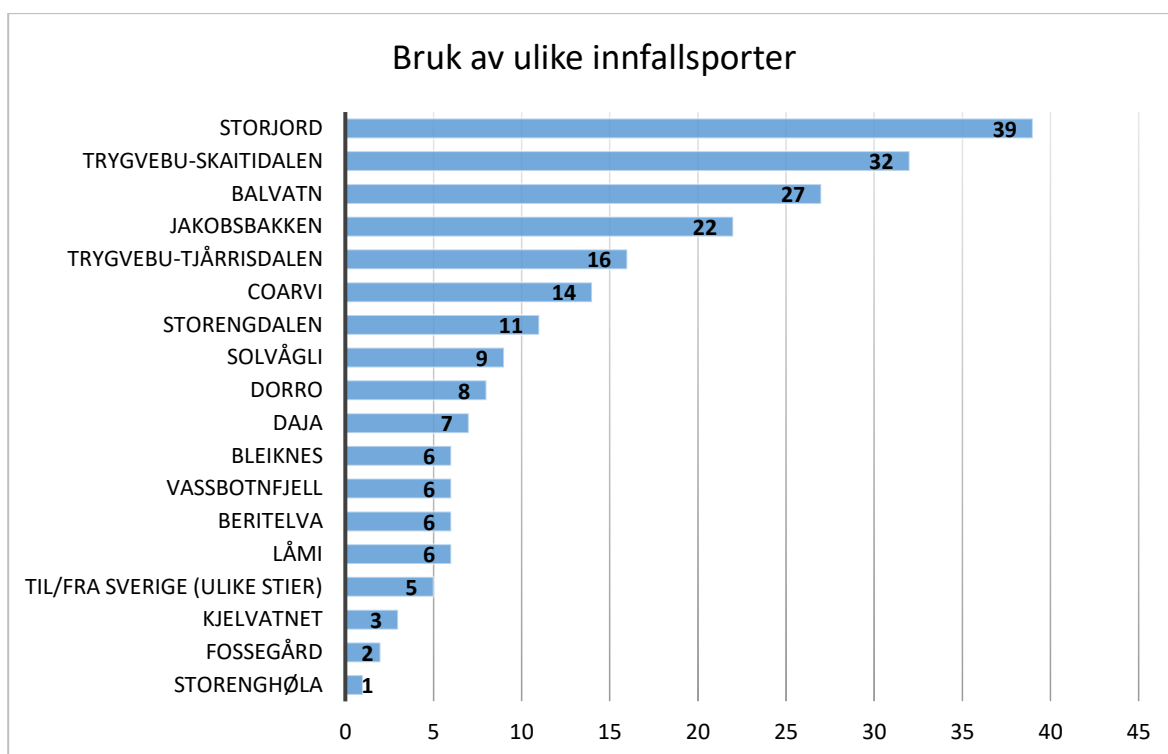
¹⁷ Det var en ganske stor andel av respondentene som ikke besvarte dette spørsmålet (17 %) og 13 % krysset av for svaralternativet «vet ikke» (n=414).

7 Bruken av området

7.1 Romlig bruk

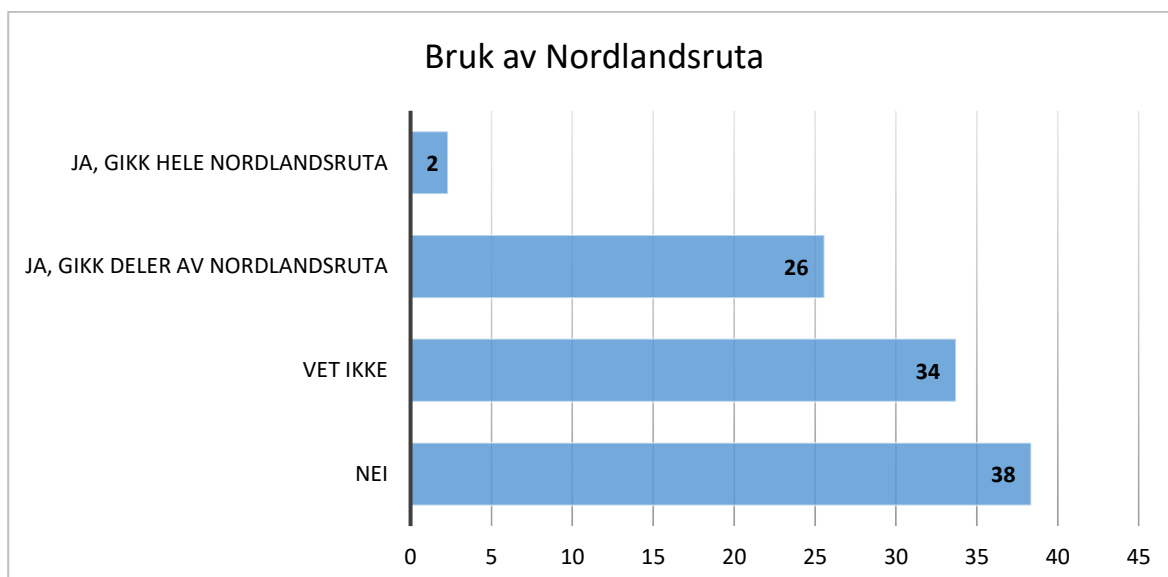
Respondentene ble spurt om hvilke innfallsporter i Junkerdal de hadde brukt det siste året. Av de 18 som ble listet opp var Storjord den helt klart mest brukte innfallsporten: 39 % av respondentene hadde brukt denne (n=88, se **Figur 27**). Storjord er den innfallsporten som er lengst unna nasjonalparkgrensen, Det tar ca 3-4 timer inn til parken i bratt oppoverbakke og mye kortere tid ned igjen til Storjord. 87 % var på dagstur ved denne lokaliteten. Lengden på dagsturene varierte fra 1 til 14 timer med et gjennomsnitt på 5,4 timer. Potensielt kan dermed en stor andel som brukte denne innfallsporten ha gått inn i parken. Et vanlig turmål fra Storjord er også Solvågind som er den eneste aktuelle toppturen i området. 30 % av respondentene ved denne innfallsporten hadde topptur som hovedformål da de fylte inn kasseskjemaet og sannsynligvis har disse gått til Solvågind. Ingen av disse hadde vært på flerdagerstur og av de som hadde topptur som hovedmål, og hadde vært på dagstur, hadde 48 % (n=46) gått en tur på 8 timer eller mer som er rundt det hele turen til og fra Solvågind tar fra Storjord.

Trygvebu-Skaidalen og Balvatnet var også mye brukt: henholdsvis 32 % og 27 % av respondentene hadde benyttet seg av disse innfallsportene. Trygvebu-Tjårrisdalen, Coarvi og Storengdalen ble også brukt relativt mye. Den øvrige bruken av innfallsporter var mer jevn og under 10 % hadde brukt disse stedene. Kjelvatnet, Fossegård og Storenghøla var brukt av færrest for å besøke Junkerdal. Den samlede prosenten i **Figur 27** indikerer at mange av de besøkende har brukt mer enn en innfallsport i 2017. Dette stemmer godt overens med at det er mange gjengangere og lokale blant brukerne av Junkerdal nasjonalpark. Det bildet som tegner seg i **Figur 27** stemmer for så vidt også overens med antallet kasseskjema samlet inn ved de ulike lokalitetene. Det ble samlet inn flest skjema ved Storjord, deretter Trygvebu-Skaidalen. Det ble også samlet inn en del skjema fra Jakobsbakken og Balvatnet demning (sistnevnte ble ikke spurt om som innfallsport i etterundersøkelsen). Coarvi og Balvatnet er de innfallsportene som det ble spurt om i etterundersøkelsen som ligger nærmest Balvatnet demning. Respondentene kunne også skrive inn eventuelle andre innfallsporter de hadde benyttet siste år, 8 % gjorde dette. De som ble nevnt var Fredheim, Junkerdal camping, Lønsdal, Lifjell, Storengdalen, Solvågla, og Vassbotnfjell.

Figur 27 Prosentfordeling som viser respondentens bruk av ulike innfallsporter i Junkerdal det siste året (n=88). Totalprosenten er langt høyere enn 100 %, noe som indikerer at mange har brukt flere innfallsporter i 2017.

I etterundersøkelsen ble det stilt et spørsmål om man gikk langs Nordlandsruta sist år (se **Figur 28**). I overkant av en femtedel gikk deler av ruta (26 %, n=86). Kun 2 % gikk hele Nordlandsruta og 38 % hadde ikke gått langs ruta i det hele tatt. I overkant av en tredjedel svarte også «vet ikke» på dette spørsmålet.

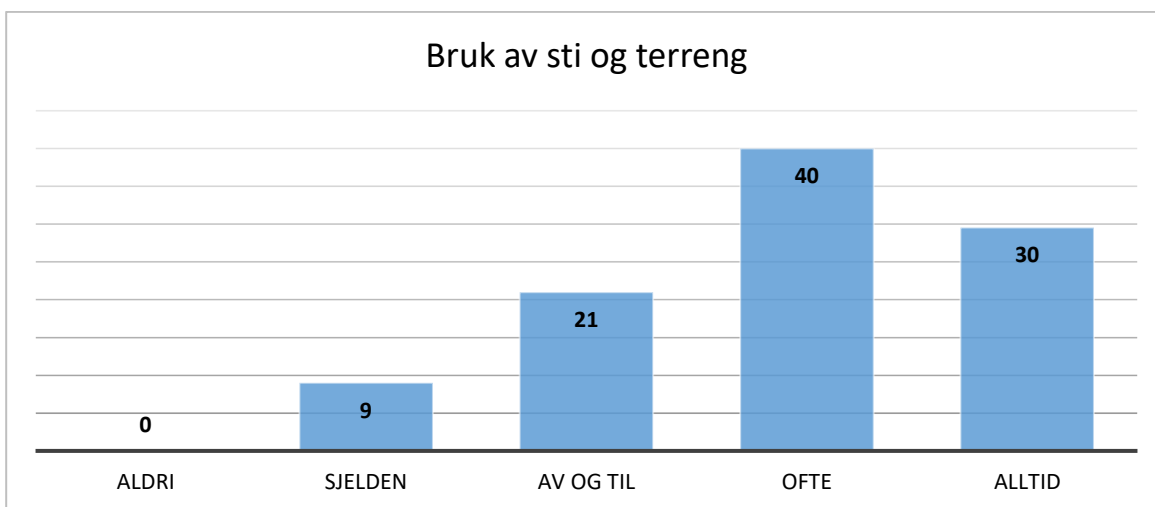

Figur 28 Prosentvis fordeling for hvorvidt de besøkende hadde gått langs Nordlandsruta siste år (n=86).

7.2 Bruk av sti og vei

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om hvor mye av tida de brukte tydelige/merkede stier og veier når de gikk eller syklet i Junkerdal nasjonalpark i 2017 (se **Figur 29**). Til sammen oppga 70 % at de alltid eller ofte brukte stier/veier, mens 30 % gjorde det av og til eller sjeldnere - veldig få av disse svarte «sjelden» eller «aldri». Til sammenligning var det 26 % i Saltfjellet, 11 % i Jostedalsbreen og 10 % i Rago som gjorde det samme (foreløpige upubliserte analyser). Det er liten tvil om at stien er det viktigste «anlegget» for friluftsliv, både innenfor og utenfor verneområdene. Veldig mye av naturbruken er knyttet til stier eller veier. Det er imidlertid viktig å ha i bakhodet at selvregistreringskassene er plassert ved innfallsporter/langs stiene – respondene som besvarer spørreskjemaet har valgt å bruke stien på turen (i hvert fall på starten av turen), det vil derfor være sannsynlig at noe flere har gått utenfor sti/vei enn det som fremkommer av svarfordelingen på dette spørsmålet.

Figur 29 Prosentfordeling som viser bruken av tydelige/merkede stier og veier når de besøkende gikk eller syklet i Junkerdal nasjonalpark sist år (n=85).

7.3 Sesongbruk

Nesten halvparten av de besøkende oppga at de hadde besøkt Junkerdal nasjonalpark flere ganger i løpet av siste år (49 %, n=88). Brukerne (uavhengig av om de hadde besøkt området en eller flere ganger siste år) ble også bedt om å oppgi bruken siste år fordelt på fire ulike sesonger (se **Tabell 5**). Naturlig nok hadde nesten alle vært der i løpet av sommersesongen. I overkant av 37 % hadde vært i Junkerdal i vintersesongen. Vår- og høstsesongen var de periodene da færrest hadde vært i området, men relativt mange brukte området også da; 30 % hadde vært i området fra oktober til jul og 23 % hadde vært der fra påske til mai. Av de som brukte området til ulike årstider var gjennomsnittlig antall bruksdager i vintersesongen 7,5, våren 6,4, sommeren 5,5 og senhøsten 6,6 dager. Dette indikerer at en del av de besøkende bruker området relativt mye og gjennom ulike deler av året, noe som kan ha sammenheng med de høye andelene hytte-/setereiere og lokale brukere.

Tabell 5 Bruk av Junkerdal nasjonalpark gjennom året (n=86).

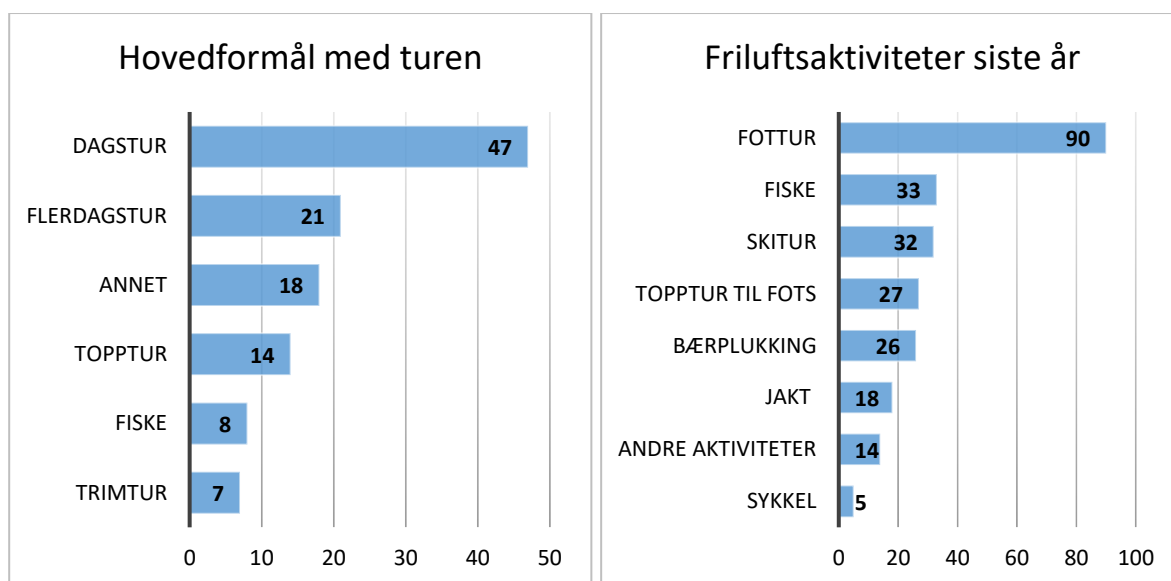
	N	%	Min	Max	Gj.snitt	Std.feil
Antall dager i vintersesongen: jul-påske?	32	37	1	30	7,5	1.54
Antall dager i vårsesongen: etter påske (t.o.m. mai)?	20	23	1	15	6,4	1.07
Antall dager i sommer/høstsesongen: juni-september?	83	96	1	40	5,5	0.79
Antall dager senhøstes: oktober-jul?	26	30	1	20	6,6	1.34

7.4 Type bruk

7.4.1 Formålet med turen og bruken gjennom året

Respondentene ble bedt om å oppgi hovedformålet med turen de var på da de fylte inn kasseskjemaet (se **Figur 30**). Seks ulike formål var listet opp, i tillegg til «*annet*». 68 % skulle på fottur: 47 % oppga dagstur og 21 % oppga flerdagerstur. Deretter fulgte topptur med 14 %, fiske med 8 % og trimtur med 7 %. *Annet*-kategorien var det 18 % som krysset av for og de fleste nevnte botanikk, ulike overnattingsturer og jakt. Det var mulig å krysse av for flere svaralternativ og den sammenlagte prosentfordelingen er dermed over 100 %.

I etterundersøkelsen ble respondentene bedt om å oppgi hvilke aktiviteter de hadde drevet med i Junkerdal nasjonalpark i løpet av **det siste året**. Prosentfordelingen for ulike aktiviteter vises også i **Figur 30**. For det meste ser de besøkende i Junkerdal nasjonalpark ut til å utøve «tradisjonelle» aktiviteter som fottur og høstingsaktiviteter. Fottur var den aktiviteten flest oppga; 90 % hadde gjort dette. En del hadde vært på skitur, topptur til fots eller bærplukking (henholdsvis 32 %, 27 %, 26 %). På skitur hadde så og si alle brukt fjellski/turski, kun en person hadde brukt toppturutstyr (n=28). Når det gjelder andre høstingsaktiviteter hadde 33 % fisket og 18 % jaktet. Av de som hadde jaktet hadde alle jaktet på småvilt, i tillegg hadde 12 % av de som hadde jaktet også jaktet storvilt (n=16). Fem prosent hadde syklet (av disse hadde ingen brukt el-syssel, tre personer hadde brukt vanlig sykkel og to personer hadde brukt stisykkel/fatbike). Fjorten prosent hadde drevet med andre aktiviteter siste år og av disse var det fotografering og å se eller telle vilt som ble hyppigst nevnt.

Figur 30 Deltakelse i ulike aktiviteter Junkerdal nasjonalpark på turen da de fylte ut kasseskjema (til venstre, n=414) og for siste år (til høyre, n=88). Oppgitt i prosent av respondentene. Det var mulig å krysse av for flere svaralternativ så den totale prosenten overstiger 100.

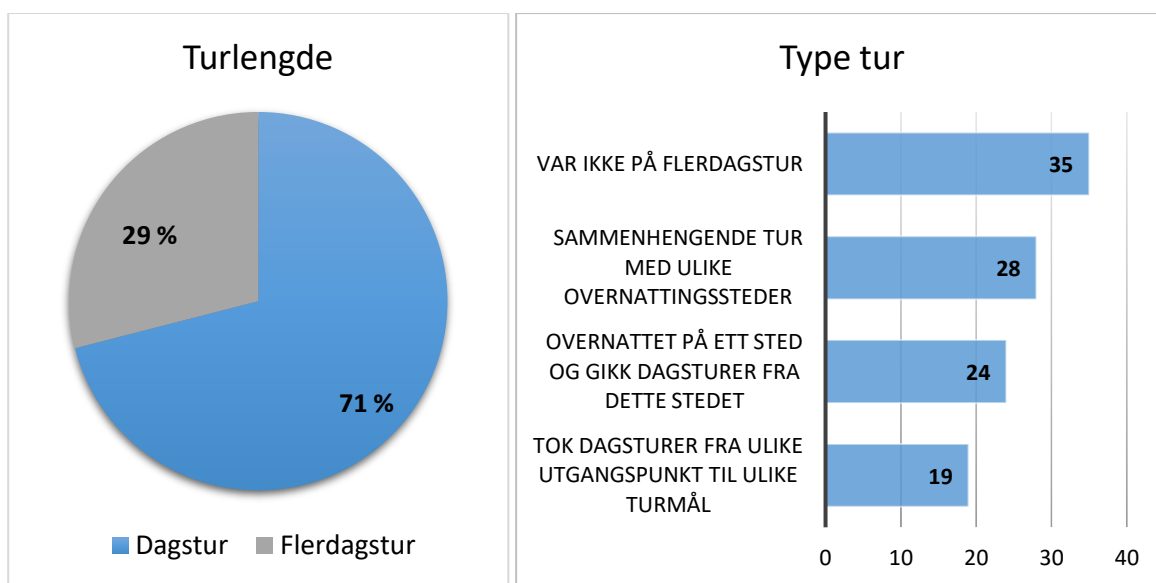
7.4.2 Tid i nasjonalparken og overnatting

Figur 31 viser at 71 % av de besøkende var på dagstur da de fylte inn kasseskjemaet. Dette stemmer overens med prosentfordelingen på aktivitetsutøvelse vist til venstre i figuren over – som dels også kartla turlengde. Prosentfordelingene i **Figur 31** er noe høyere enn for de to aktivitetene dagstur til fots og flerdagerstur til fots i **Figur 30**, noe som betyr at de respondentene som har oppgitt *fiske*, *trimtur*, *topptur* eller *annet* fordeler seg på både dagstur og flerdagerstur.

I forhold til prosentfordelingene ser det ut til at noen flere av disse har vært på dagstur. Dagsturene varierte i lengde fra 1 til 24 timer, og en gjennomsnittlig tur var på i underkant av 5 timer ($SE=0.1626$). Flerdagersturene varte fra 2 dager og opp til 11 dager, men var i gjennomsnitt 3,3 dager ($SE=0.1795$).

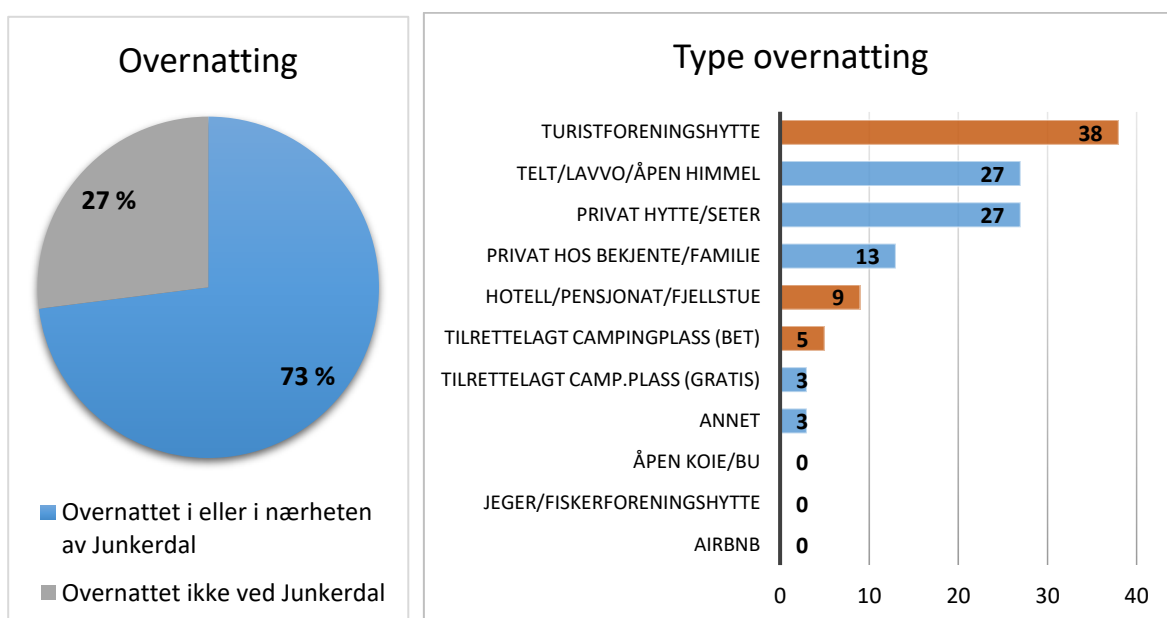
Dersom vi ser på andelen dagsbesøkende i andre verneområder ser vi at den varierer veldig fra område til område. I Gutulia, Langsua, Sølen, Breheimen og Fulufjellet var andelen dagsbesøkende 74 % eller mer (Vorkinn 2016, Vistad m.fl. 2017, Wold & Selvaag 2017 a, b). I Reinheimen, Jotunheimen, Rondane og Skarvan-Roltdalen var andelen på dagstur derimot lavere enn det vi ser for Junkerdal (Vorkinn 2016, Selvaag m.fl. 2017a).

Brukerne ble også bedt om å oppgi hva slags turer de hadde vært på i Junkerdal nasjonalpark i løpet av siste år. 35 % hadde bare vært på dagstur(er) (se **Figur 31**), mens 65 % hadde vært på en eller flere flerdagersturer. Dette er noe høyere enn andelen vi fikk da vi spurte brukerne da de var på tur (kasseundersøkelsen, se venstre diagram, **Figur 31**). Dette kan skyldes at spesielt kategorien «overnattet ett sted og gikk dagsturer fra dette stedet» også kan tolkes som dagsturer og/eller at det kan være en skjevhet med tanke på dagsbesøkende og flerdagersbesøkende fra kasse- til etterundersøkelsen. Bruken gjennom året har også vist seg å være mer variabel og vi har fanget opp noen færre førstegangsbesøkende i etterundersøkelsen. Av flerdagersturer hadde flest vært på en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder, etterfulgt av overnatting på et sted med ulike dagsturer fra det stedet. Nitten prosent hadde tatt dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål, de turmålene som ble hyppigst nevnt var Solvågtind og ulike vann (se vedlegg 3 for fullstendig liste).

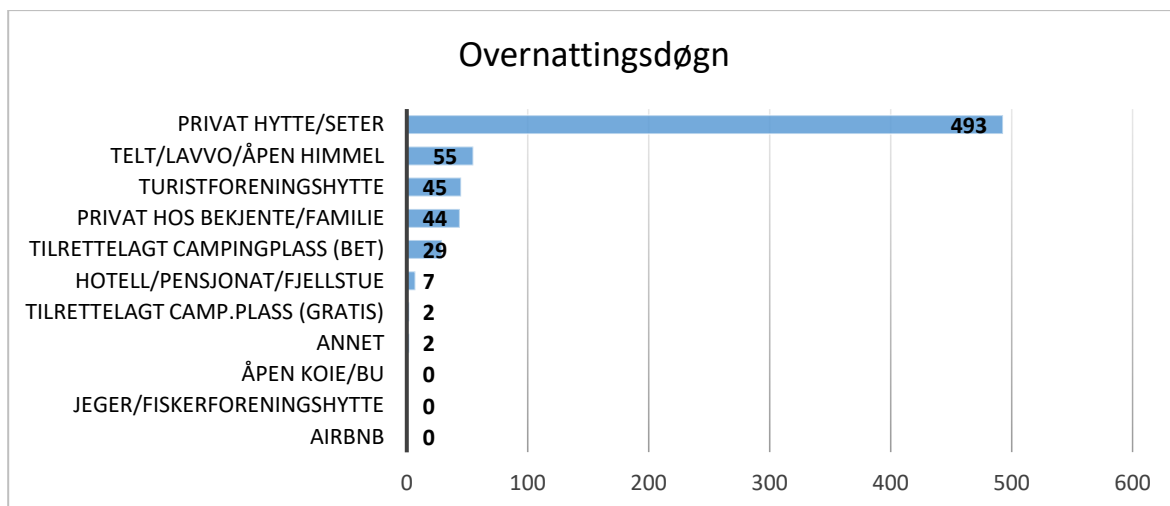
Figur 31 Turlengde på den aktuelle turen da de besøkende fylte inn kasseskjema til venstre ($n=394$) og prosentfordeling som viser hva slags type flerdagersturer brukerne i Junkerdal nasjonalpark siste år ($n=88$) til høyre.

Syttitre prosent hadde overnattet i eller i nærheten av Junkerdal nasjonalpark i forbindelse med besøket siste år (**Figur 32**). Dette indikerer at besøkene i Junkerdal trolig generer en del overnattingsdøgn av tilreisende. Samtidig var altså 71 % på dagstur i parken. Det kan tyde på at en del av overnattingene foregår utenfor selve nasjonalparken (spørsmålet lød «...i eller i nærheten av Junkerdal»). Det blir selvsagt en subjektiv tolkning av hvor nær selve parken «i nærheten av...» betyr i denne sammenheng. Det var klart flest som overnattet i turistforeningshytte der man betaler for å overnatte – 38%. Telt/lavvo/under åpen himmel og privat hytte/seter var de mest brukte av overnattingsformene man ikke betaler for, i overkant av en fjerdedel hadde overnattet på hver av disse måtene. At så mange overnattet i hytte/seter stemmer godt overens med at det er en relativt stor andel av besøkende i Junkerdal som har tilgang til disse overnattingsformene. 13 % hadde overnattet privat hos bekjente eller familie. Få hadde overnattet på tilrettelagt campingplass, dette gjaldt for både vanlig campingplasser der en betaler og tilrettelagte gratisplasser. Forvaltningen kjenner ikke til at slike tilrettelagte plasser som er gratis finnes ved Junkerdal, men ved Balvassdemningen er det en utedo ved parkeringsplassen. Ingen av respondentene hadde overnattet i åpen koie/ku, jeger/fiskerforeningshytte eller benyttet Airbnb i forbindelse med sine besøk til Junkerdal nasjonalpark siste år. At ingen hadde brukt jeger/fiskerforeningshytte kan tyde på at lokale brukere i mindre grad har svart på undersøkelsen.

Figur 32 Prosentandeler som har overnattet i eller i nærheten av Junkerdal nasjonalpark i forbindelse med besøket i løpet av siste år til venstre (n=88). Prosentfordeling som viser hvor mange av respondentene som har overnattet på ulike måter i løpet av siste år til høyre (n=64). Det var mulig å krysse av flere overnattingsformer slik at prosenttallene totalt overstiger 100. Oransje farge indikerer overnatting man må betale for, mens de blå er gratis overnattingsformer. «Annet»-kategorien kan være både betalte og gratis.

Hvis vi ser nærmere på antall overnattingsdøgn, og ikke bare på prosentandeler av respondenter som benyttet overnattingsalternativene, blir bilde mer nyansert (**Figur 33**). *Privat hytte* hadde mange overnattingsdøgn i forhold til andel som hadde benyttet denne overnattingsformen. Dette gjelder også til dels for *privat hos bekjente*. Flest oppga at de hadde overnattet i *turistforeningshytte* og dette alternativet hadde også et av de høyeste antall overnattingsdøgn med 45. *Telt/lavvo/under åpen himmel* var også en overnattingsform relativt mange hadde benyttet seg av og som også hadde mange overnattingsdøgn. Tilrettelagt *campingplass* hadde få benyttet seg av, men til gjengjeld genererte dette alternativet en del overnattingsdøgn. De øvrige overnattingsformene ble lite benyttet og hadde få/ingen overnattingsdøgn.

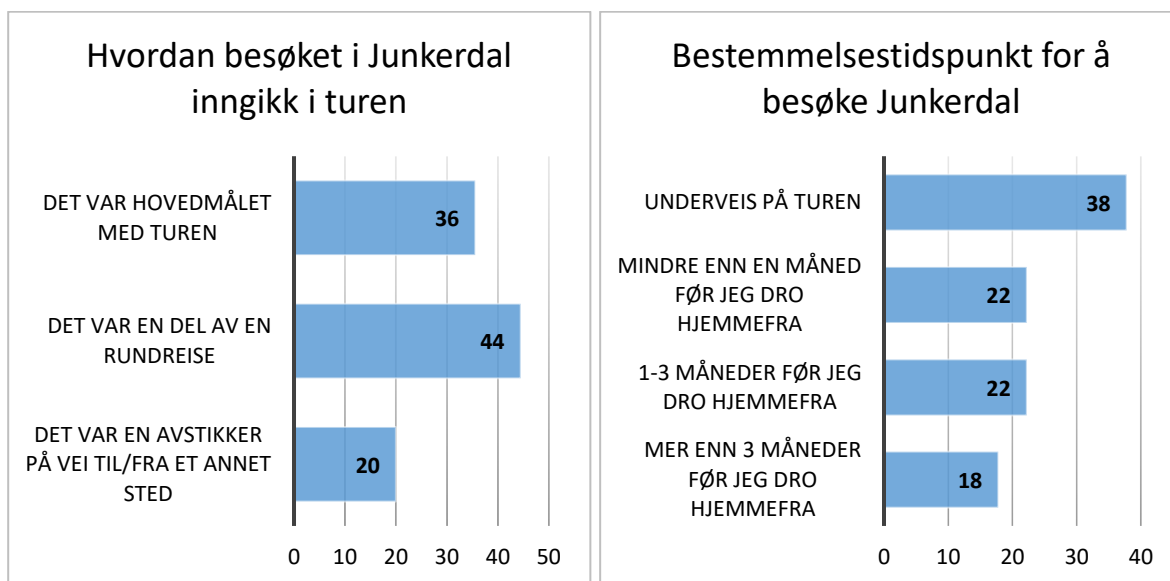
Figur 33 Antall overnattingsdøgn til sammen for respondentene som hadde overnattet i de ulike overnattingsformene.

7.5 Junkerdal nasjonalpark som besøksmål

De som bare hadde besøkt Junkerdal nasjonalpark én gang siste år (51 % av respondentene) fikk spørsmål i etterundersøkelsen om hvordan besøket i nasjonalparken inngikk i den turen de var på (se **Figur 34**). 36 % oppga at Junkerdal nasjonalpark var hovedformålet med den turen de var på, mens 44 % oppga at Junkerdal var en del av en rundreise. Brukerundersøkelser med tilsvarende spørsmål i Skarvan-Roltdalen og Breheimen har lignende fordelinger (Selvaag m.fl. 2017a; Vistad m.fl. 2017), mens i Trollheimen og Sølen hadde langt flere området som hovedformål (Wold & Selvaag 2017a; Wold m.fl. 2017). Junkerdal nasjonalpark ser i mindre grad ut til å være en avstikker som gjøres på vei til et annet sted, 20 % oppga dette som bakgrunn for sitt besøk. Dette siste er kanskje litt merkelig, så lenge Storjord (som et viktig startpunkt) ligger ved E6, men «E6-effekten» får man jo også lett gjennom det hyppigste svaralternativet: Del av en rundreise.

De som oppga at de kun hadde besøkt Junkerdal nasjonalpark en gang siste år ble også spurt om når de bestemte seg for å besøke området (se **Figur 34**). De fleste bestemte seg før avreise hjemmefra, men hele 38 % bestemte seg underveis på turen. At en femtedel sa at Junkerdal nasjonalpark var en avstikker stemmer overens med at en så stor andel bestemte seg for å besøke området underveis på turen. Kun 18 % hadde bestemt seg lang tid i forveien, dvs. mer enn 3 måneder før avreise, og 44 % hadde bestemt seg i løpet av de tre siste månedene før avreise.

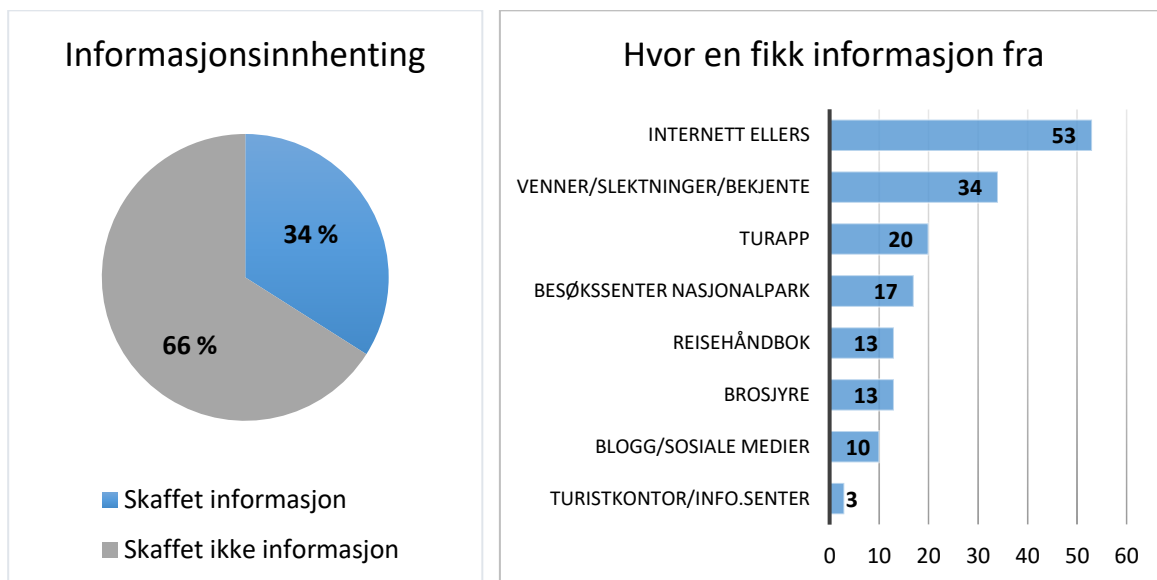
Figur 34 Prosentfordelinger for hvilken betydning Junkerdal hadde som besøksmål på reisen respondentene var på (n=45) til venstre og beslutningstidspunkt for å besøke Junkerdal (n=45) til høyre.

8 Innhenting av informasjon og bruk av sosiale media

8.1 Innhenting av informasjon og foretrukket informasjon

I etterundersøkelsen oppga 34 % at de hadde innhentet informasjon om Junkerdal nasjonalpark før besøket/besøkene (se **Figur 35**). Det er naturlig å tenke at førstegangsbesøkende i større grad enn erfarne gjester søker informasjon i forkant av besøket. I etterundersøkelsen var andelen førstegangsbesøkende 36 %, noe som kunne være med på å forklare at en så liten andel innhenter informasjon. Ser vi informasjonsinnhenting og tidligere besøk i sammenheng ser vi, ikke overraskende, at en større andel (44 %) av førstegangsbesøkende innhentet informasjon, men samtidig også at 29 % av de som har besøkt området tidligere også innhentet informasjon før besøket. Det er dermed en relativt lav andel førstegangsbesøkende som skaffer seg informasjon om området før besøket.

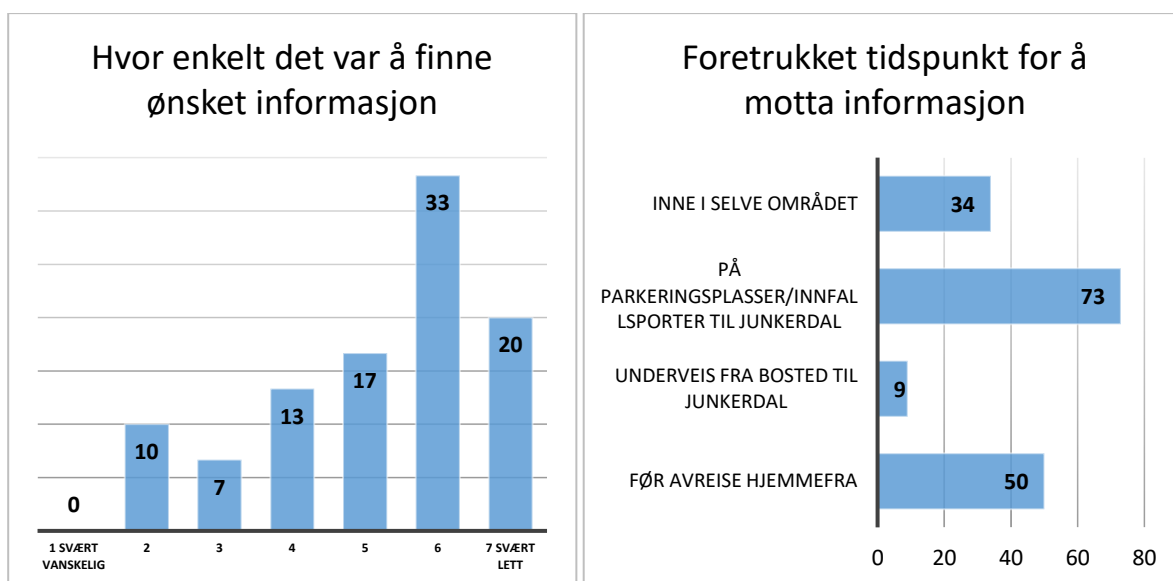
Internett var den klart vanligste informasjonskilden (se **Figur 35**). Ulike kartdata, Facebook og ut.no var de internettsidene som ble nevnt flest ganger (se vedlegg 4 for fullstendig liste). De andre mest brukte informasjonskildene var *slektninger/bekjenter/venner*, *turapp* og *Besøkssenter Nasjonalpark* (Nordland nasjonalparksenter). 5 % krysset av for alternativet «på annen måte» og her ble det at man hadde erfaring i området og kart nevnt hyppigst.

Figur 35 Prosentfordelinger som viser hvor mange som skaffet seg informasjon før besøket/besøkene til Junkerdal nasjonalpark før man kom til området i 2017 (n=88) og hvor en fant denne informasjonen til høyre (n=30).

De besøkende opplevde det som relativt lett å finne den informasjonen de ønsket (**Figur 36**). 70 % syns det var over middels enkelt å finne ønsket informasjon. De som oppga at det var vanskelig å finne ønsket informasjon (svaralternativene 1-4, se **Figur 36**) fikk spørsmålet om hva de syns det var vanskelig å finne informasjon om. Vedlegg 4 gir full oversikt over svarene på dette spørsmålet.

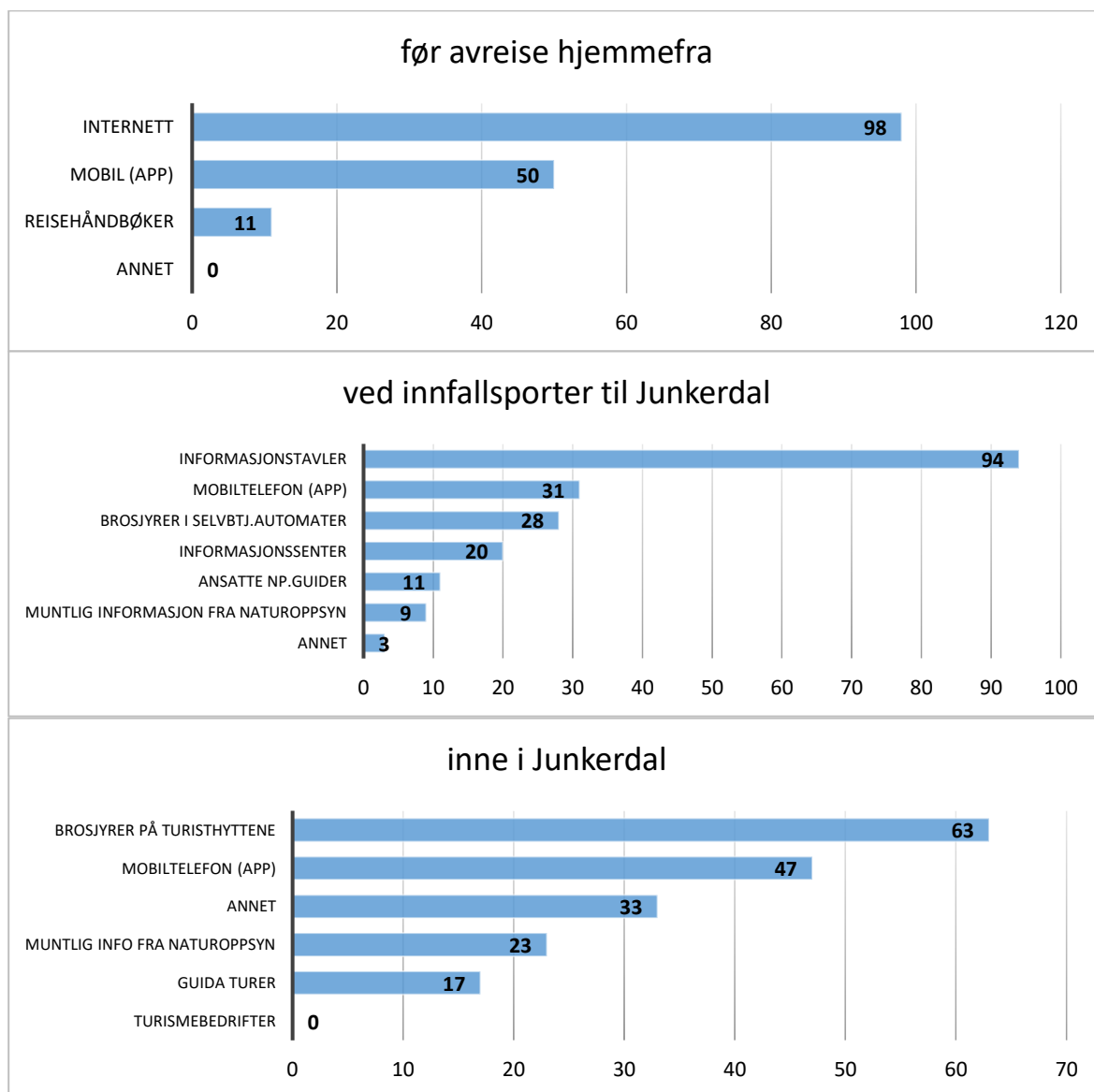
Dersom de besøkende skulle motta mer informasjon fra forvaltningsmyndigheten er de foretrukne tidspunktene helt klart enten på parkeringsplasser/innfallsportene til området eller før avreise hjemmefra (**Figur 36**), noe som er i tråd med funn fra andre verneområder (se Selvaag m.fl. 2017a, b, Vistad m.fl. 2017, Vorkinn 2016, Wold & Selvaag 2017a,b, Wold m.fl. 2017).

Figur 36 Prosentfordeling som viser hvor vanskelig/enkelt det var å finne den informasjonen en ønsket om Junkerdal ($n=30$, gjennomsnitt: 5.2 SE: 0.288) til venstre. Prosentfordeling for når brukerne foretrekker å motta informasjon dersom forvaltningsmyndigheten skulle gi mer informasjon om området ($n=88$) (det var mulig å krysse av flere alternativ) til høyre.

8.2 Foretrukket måte å innhente informasjon

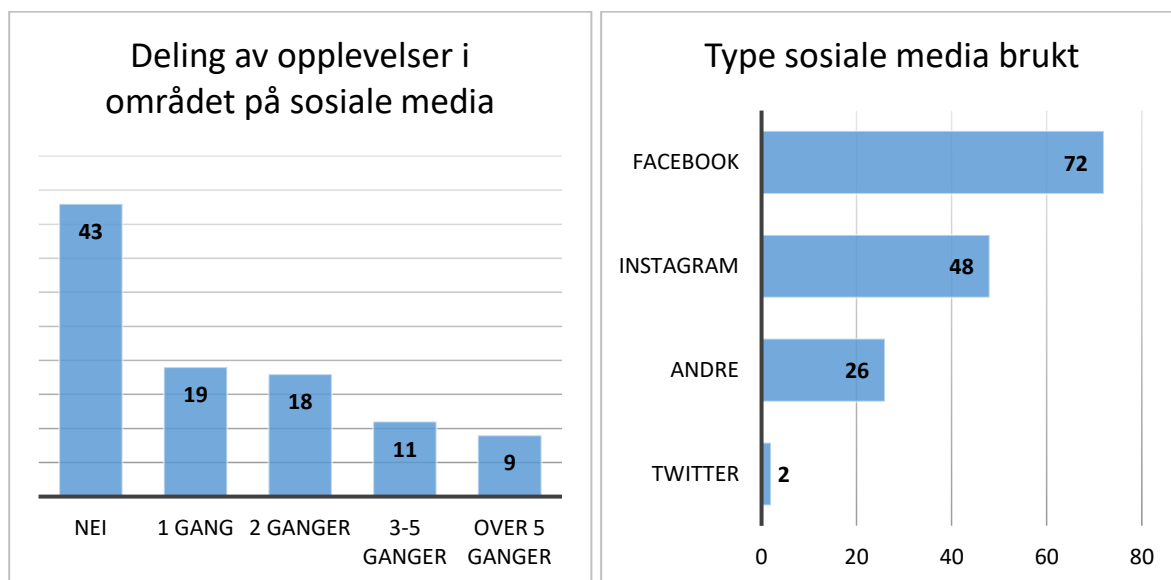
Respondentene foretrakk å få informasjon om Junkerdal nasjonalpark før avreise hjemmefra og på parkeringsplasser/innfallsporter til området. Dersom vi ser litt nærmere på disse alternativene ønsket helt klart flest å få informasjon fra internett før avreise hjemmefra og fra informasjonstavler ved innfallsportene (se **Figur 37**). En lavere andel ønsket å få informasjon inne i selve området og her var det brosjyrer på turisthyttene i området som var mest foretrukket. Mobil (app) ble også her oppgitt av 47 % og dette er en relativt foretrukket informasjonskanal/kilde uavhengig av når informasjonen innhentes. I annet-kategorien (19 %) under «inne i Junkerdal» var det flest som ønsket flere informasjonsskilt/tavler inne i selve området.

Figur 37 viser hva slags måte som er foretrukket for å innhente informasjon for ulike tidspunkt. Øverst før avreise hjemmefra (n=44), ved innfallsporter til området (n=64) og nederst inne i selve området (n=30). Det var mulig å krysse av flere alternativ.

8.3 Bruk av sosiale media

Brukerne i Junkerdal nasjonalpark er relativt aktive på sosiale medier når de er i området, 57 % oppga at de delte opplevelsene sine via sosiale medier (se **Figur 38**). De aller fleste delte en eller to ganger (66 %, n=50). Facebook var den klart mest vanlige måten å dele opplevelser på, Instagram ble også benyttet en god del. I kategorien «andre» var det flest som brukte Snapchat.

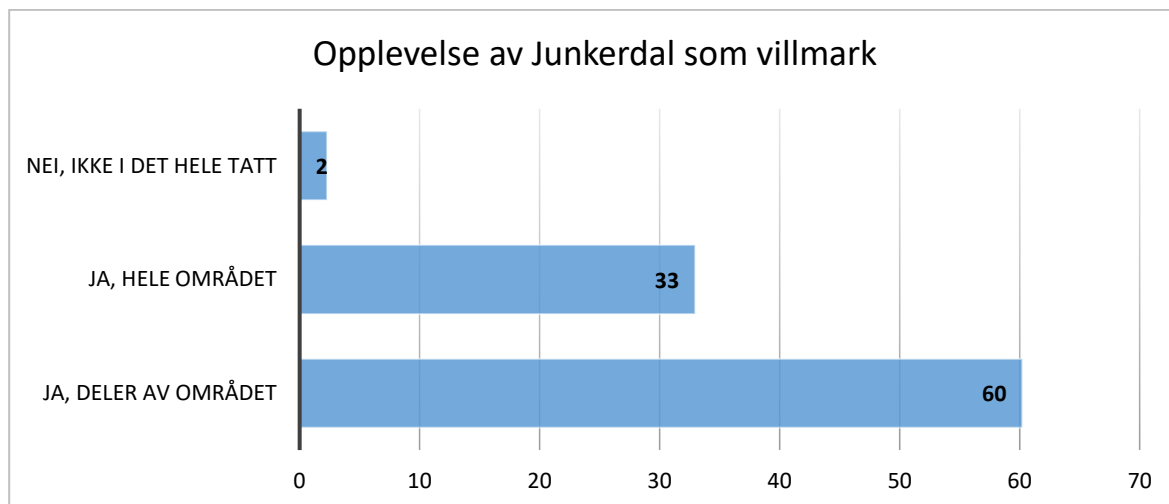

Figur 38 Prosentfordeling som viser hvorvidt brukerne delte sine opplevelser i Junkerdal via sosiale medier (n=88) til venstre, og hvilke medier de hadde brukt (n=50) til høyre.

9 Opplevelse av dagens tilstand i Junkerdal nasjonalpark

9.1 Junkerdal som villmarksområde

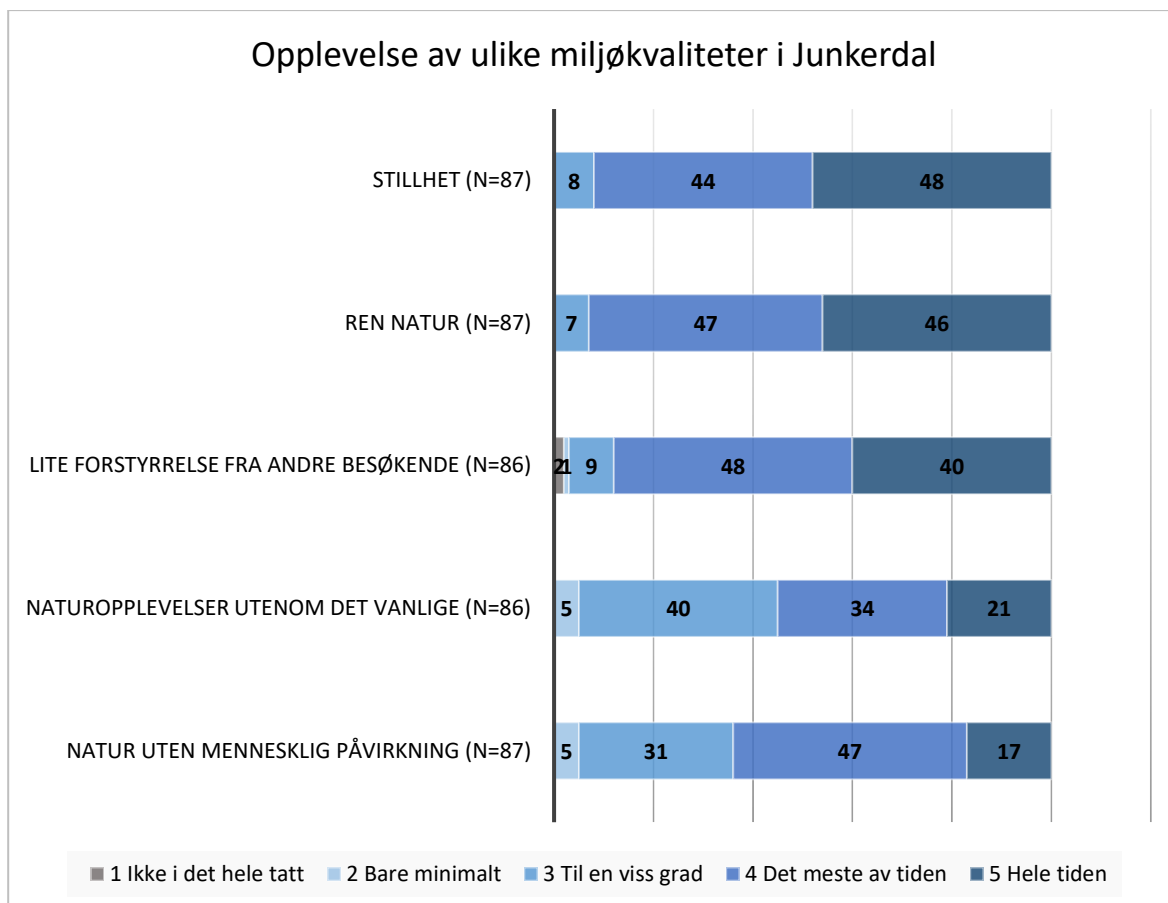
Junkerdal nasjonalpark blir i stor grad oppfattet som et villmarksområde. En av tre opplever hele området som villmark, mens 60 % opplever deler av området som villmark (n=88, **Figur 39**).

Figur 39 Prosentfordeling av i hvor stor grad de besøkende opplevde Junkerdal nasjonalpark som villmark. 5 % svarte «vet ikke» på dette spørsmålet og disse er ikke vist i figuren (n=88).

Respondentene som ikke opplevde hele området som villmark ble spurt om hvilke deler av Junkerdal som eventuelt ikke oppfattes som villmark. I overkant av to tredjedeler svarte på dette spørsmålet og spesielt lokaliteter nær hytter og lett tilgjengelige områder nær innfallsporter ble nevnt, vedlegg 5 gir en fullstendig liste over svarene.

Respondentene ble også spurt om i hvilken grad de opplevde ulike miljøkvaliteter under sine besøk til Junkerdal nasjonalpark i 2017 (se **Figur 40**). Det var i alt fem spørsmål og svaralternativene ble presentert på en skala fra 1 «ikke i det hele tatt» til 5 «hele tiden». Over 90 % av de besøkende opplevde *ren natur* og *stillhet* hele eller det meste av den tiden de var i Junkerdal. Det var noe færre som opplevde *lite forstyrrelser fra andre besøkende*, men nesten 90 % opplevde også dette hele eller det meste av tiden. Når det gjelder naturopplevelser utenom det vanlige og *opplevelse av natur uten menneskelig påvirkning* var respondentene mer delte i sine svar, og noe flere opplevde bare til en viss grad dette.

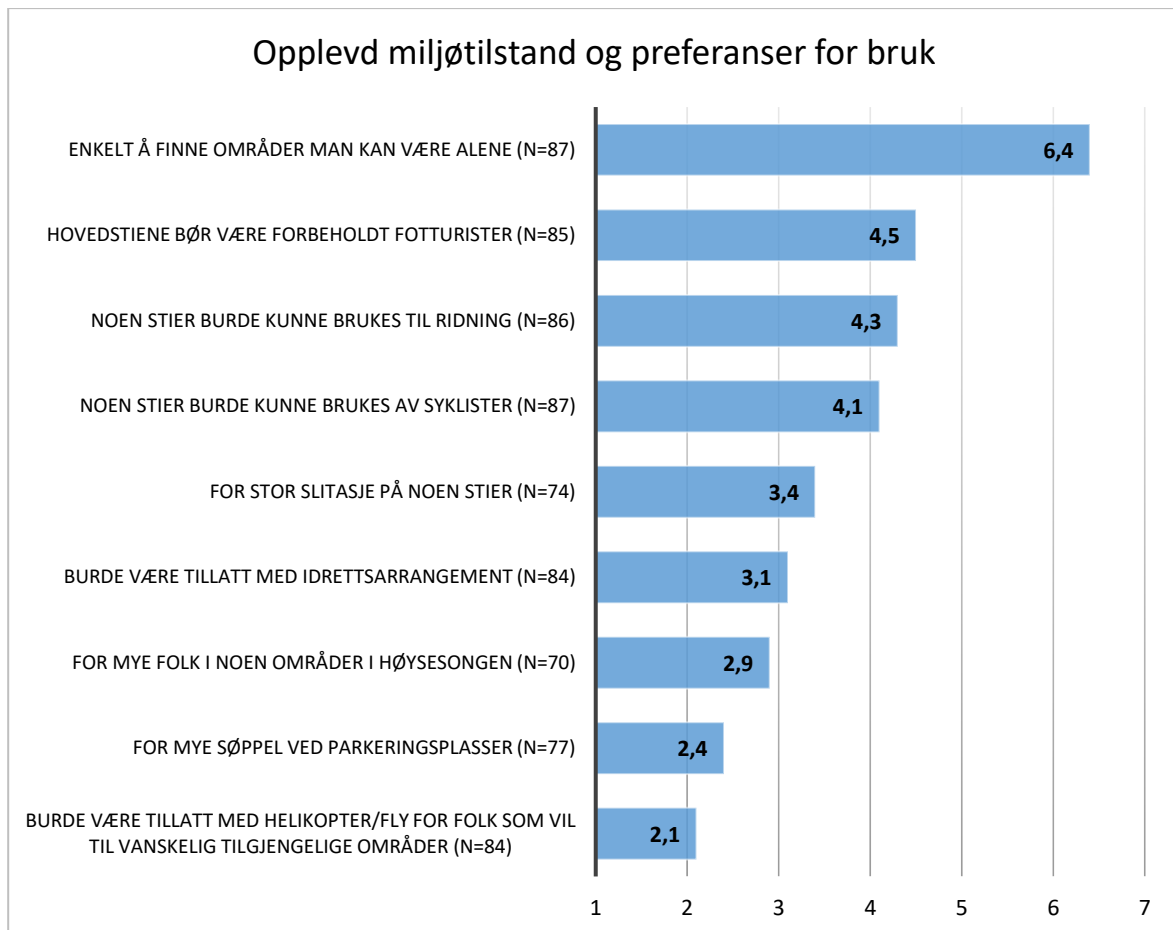

Figur 40 Prosentfordeling som viser hvordan de besøkende opplevde ulike miljøkvaliteter på sine besøk til Junkerdal nasjonalpark i 2017. Antall respondenter var 88, men variablene har lavere utvalgsstørrelse (n) fordi noen krysset av for «ikke relevant».

I etterundersøkelsen ble det også spurt om respondentene møtte andre besøkende som de reagerte negativt på, kun 7 % svarte ja på dette spørsmålet (n=88). På et åpent spørsmål om hva de da reagerte negativt på, var det negative møter med folk, søppel og motorisert ferdsel som gikk igjen.

Respondentene ble videre spurt om hvor enige/uenige de var i et antall påstander som omhandler bruk og miljøtilstand i Junkerdal nasjonalpark (se **Figur 41**). Svarene skulle angis som en tallverdi fra 1 «helt uenig» til 7 «helt enig» og figuren oppgir gjennomsnittsskårene for alle brukerne samlet. Når det gjelder påstander om ulike bruksformer i området (riding, sykling, fotturisme) var de fleste besøkende enige i at hovedstiene burde være forbeholdt fotturister. De besøkende var noe mer uenige i at noen stier også burde kunne brukes av syklistene eller til ridning, men spørsmålene hadde gjennomsnittsverdi over middelverdien (4), altså et lite flertall som var mer enige enn uenige. De besøkende var derimot uenige i at det burde være tillatt å bruke helikopter/fly for folk som vil til vanskelig tilgjengelige fjelltopper/områder eller at det burde være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparken. At det burde være tillatt med helikopter var 62 % av respondentene helt uenig i og 47 % svarte det samme eller krysset av for verdi «2» for idrettsarrangementer. Når det kommer til miljøtilstand i nasjonalparken er brukerne relativt uenige i at det er for mye folk i enkelte områder i høysesongen og de fleste besøkende er veldig enige i at det er enkelt å finne områder hvor de kan være for seg selv. Få besøkende mener det er for stor slitasje på noen stier i området eller at det er for mye søppel ved noen parkeringsplasser.

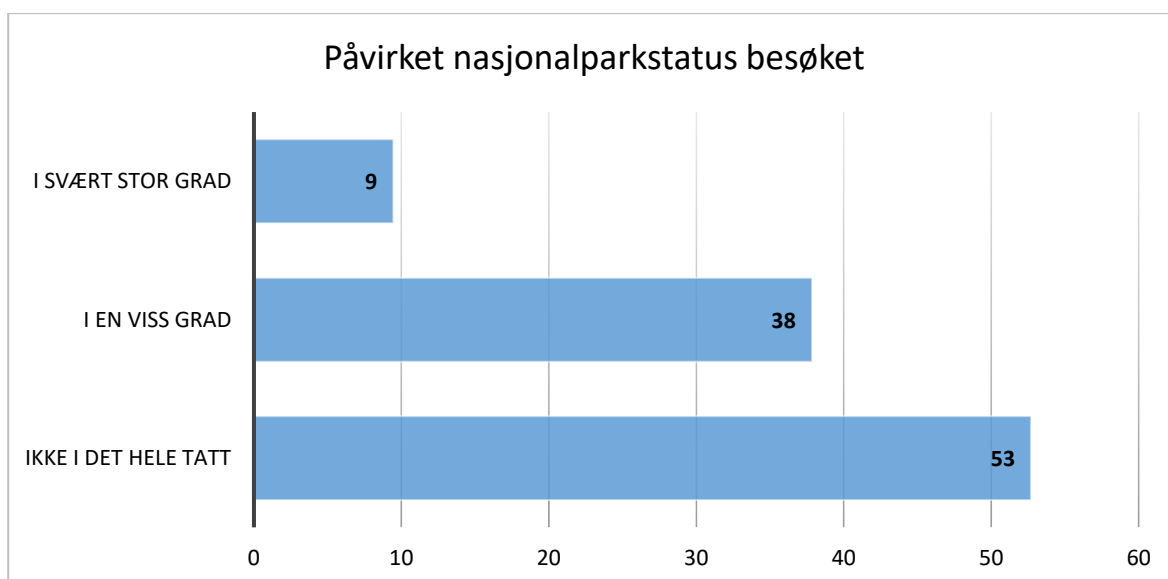

Figur 41 Gjennomsnittsskår for hvordan brukere stiller seg til ulike påstander som omhandler bruk og miljøtilstand i Junkerdal nasjonalpark på en skala fra 1 «helt uenig» til 7 «helt enig». Antall respondenter var 88, men variablene har lavere utvalgsstørrelse fordi noen krysset av for «vet ikke».

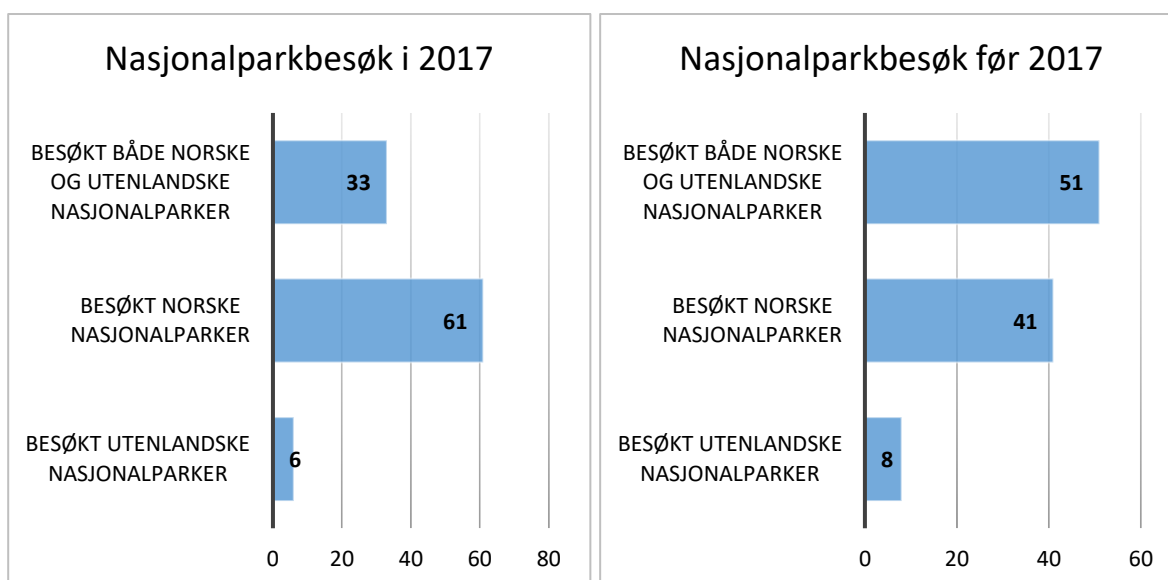
9.2 Junkerdal som nasjonalpark

I underkant av 85 % av de besøkende visste at Junkerdal var vernet som nasjonalpark, før de besøkte området (n=88). De som visste at Junkerdal er vernet som nasjonalpark ble videre spurt om statusen påvirket valget om å komme til området. For over halvparten (53 %) hadde ikke vernestatus noe innvirkning på valget om besøke. For 38 % påvirket nasjonalparkstatusen i en viss grad valget om å besøke Junkerdal, mens 9 % oppga at statusen i svært stor grad påvirket valget om å besøke området (n=74, se **Figur 42**).

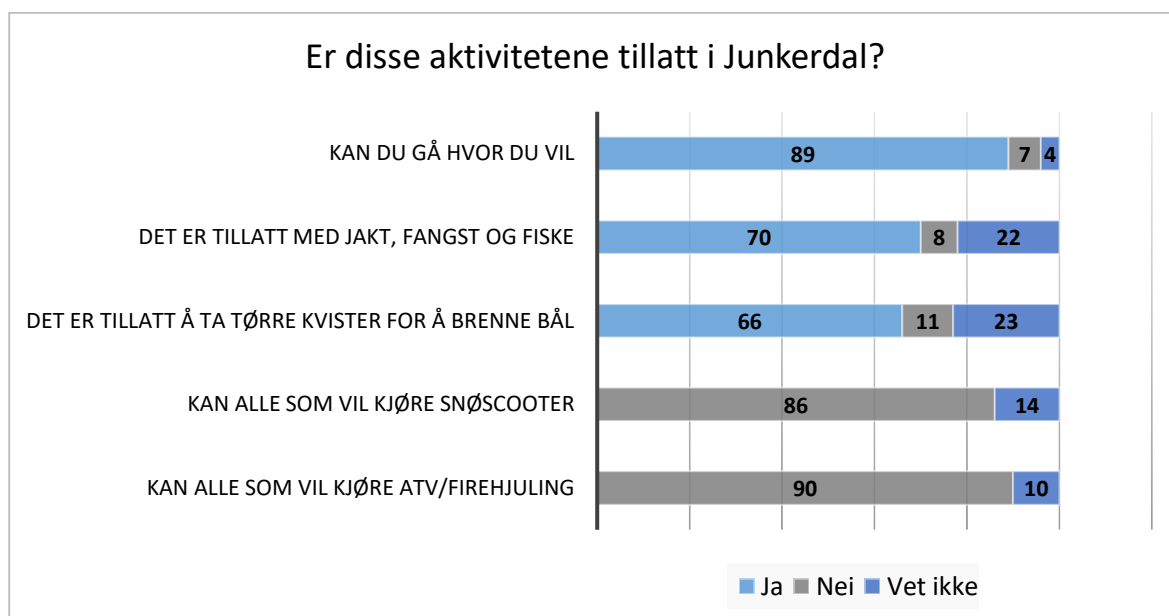
Figur 42 Hvor stor påvirkning nasjonalparkstatusen hadde på valget om å besøke Junkerdal for de som viste om vernestatusen oppgitt i prosent (tre svarkategorier fra «ikke i det hele tatt» til «i svært stor grad», n=74).

I etterundersøkelsen ble det spurt om respondentene hadde besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet i 2017. 69 % hadde besøkt andre nasjonalparker (n=88). Av disse hadde 61 % kun besøkt andre nasjonalparker i Norge i 2017 (n=61, se venstre diagram **Figur 43**) og 6 % hadde kun besøkt nasjonalparker i utlandet. Trettitru prosent hadde besøkt både norske og utenlandske nasjonalparker i 2017 (n=61). Se vedlegg 6 for liste over hvilke andre nasjonalparker i Norge respondentene besøkte i 2017. Det ble også spurt om respondentene hadde besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet før 2017, 94 % hadde det. Seks prosent hadde ikke vært i en nasjonalpark før de besøkte Junkerdal sommeren 2017. Åtte prosent hadde kun besøkt nasjonalparker i utlandet, 41 % kun besøkt nasjonalparker i Norge og 51 % hadde besøkt nasjonalparker både i Norge og utlandet (n=83, se **Figur 43**).

Figur 43 Prosentfordeling som viser besøk i nasjonalparker i 2017 til venstre (n=61) og besøk i nasjonalparker før 2017 til høyre (n=83).

I undersøkelsen ble det listet opp fire spørsmål knyttet til hva som er tillatt/ikke-tillatt: om ferdsel, bålbrekking, jakt/fangst/fiske og snøskuterkjøring. For Junkerdal ønsket forvaltningen også at det ble spurt om bruk av ATV/firehjuling (se **Figur 44**). Svaralternativene var ja (=tillatt), nei (=ikke tillatt), i tillegg til «vet ikke». Andelen som svarte *vet ikke* på disse spørsmålene varierte fra 4 til 23 %. Samtidig er dette også spørsmål det er lett å gjette på og påstanden om jakt/fangst/fiske kan misforstås ved at jakt kun er tillatt i visse perioder og at det kreves løsning av jakt/fiskekort. «Tillatt å ta tørre kvister» kan også tolkes ulikt fordi det er lov til å bruke nedfalt virke og kvister, men ikke stående ved. Når det gjelder motorisert ferdsel (både snøskuter og ATV) ser de fleste ut til å vite at dette ikke er tillatt (ingen svarte ja på at det er tillatt å kjøre ATV/firehjuling eller snøscooter i nasjonalparken). Relativt store andeler svarte at man ikke kan gå hvor man vil, at det ikke er tillatt med jakt, fangst og fiske eller ta tørre kvister for å brenne bål. Det var flere utenlandske enn norske respondenter som svarte at disse tre tingene ikke var tillatt. Kun 3 % av nordmennene (n=66) svarte at det ikke er tillatt å gå hvor man vil, mens prosentandelen for utlendinger var 18 (n=22). Likeledes svarte 3 % av nordmennene at jakt, fangst og fiske ikke var tillatt, mens 23 % av utlendingene mente det samme. At det ikke er tillatt å ta tørre kvister til å brenne bål fikk mer jevne prosentandeler for de to gruppene (nordmenn 11 % og utenlandske 14 %).

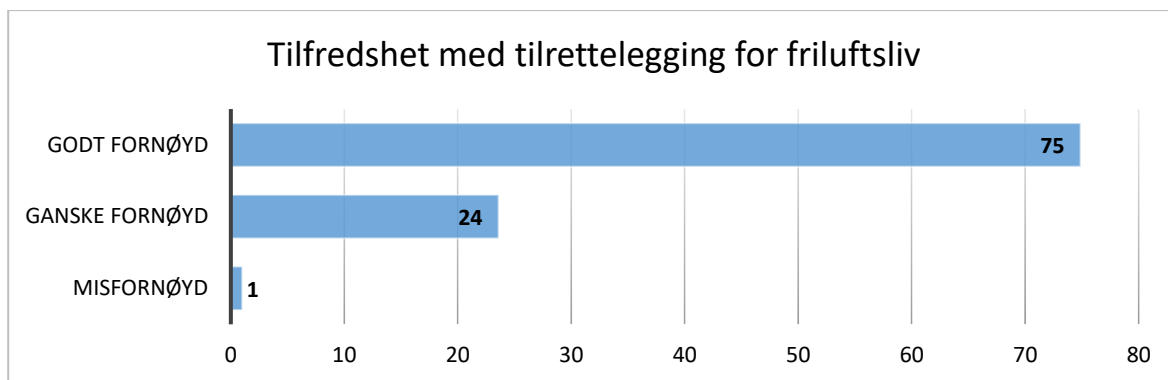

Figur 44 Prosentfordeling som viser om brukerne mener ulike aktiviteter i Junkerdal nasjonalpark er tillatt eller ikke (n=88).

9.3 Tilretteleggingen for friluftsliv

I kasseundersøkelsen ble brukerne spurt om hvor fornøyd de var med tilretteleggingen for friluftslivutøvere i Junkerdal nasjonalpark (se **Figur 45**). Brukerne var generelt fornøyd med tilretteleggingen og det var kun 1 % som var misfornøyd.

I etterundersøkelsen ble det spurt om det var noen steder i Junkerdal hvor brukerne opplevde tilretteleggingen som spesielt dårlig og 25 % besvarte dette spørsmålet (n=88). Områder rundt Solvågtind, Argaladelva og Balvatnet ble hyppigst nevnt, men en del svarte også uten spesifikk stedsangivelse: at stier er dårlig merket og/eller at det er slitasje/gjørme på stiene. Det var også noen som benyttet dette spørsmålet til å oppgi at de ikke ønsket økt grad av tilrettelegging i Junkerdal. For fullstendig liste over svarene på dette spørsmålet se vedlegg 7.

Figur 45 Hvor fornøyd brukerne er med tilretteleggingen for friluftslivsutøvere i Junkerdal nasjonalpark, oppgitt i prosent (tre svarkategorier fra «godt fornøyd» til «misfornøyd», n=394).

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om hvor viktig ulike tilretteleggingstiltak var når de var på tur i Junkerdal nasjonalpark og hvor fornøyd de var med kvaliteten på de samme tiltakene. Svarene på hvor viktig ulike tiltak var skulle angis som en tallverdi fra 1 «ikke viktig i det hele tatt» til 7 «svært viktig». Svarene på tilfredshet med tilretteleggingen skulle også angis som en tallverdi mellom 1 og 7, men her representerte 1 «svært dårlig/mangefult», 4 «verken dårlig eller bra» og 7 «svært bra». Respondentene skulle altså svare på viktighet og tilfredshet med ulike tilretteleggingstiltak, men om folk klarer å skille mellom disse to aspektene er usikkert. Det kan tenkes at det som oppleves som viktig også er det de besøkende er tilfreds med, eller tvert imot. Disse spørsmålene er langt på vei også standardspørsmål og ikke lokaltilpasset, så alle spørsmål trenger ikke være aktuelle for alle verneområder. Dermed bør disse resultatene leses med et visst forbehold og med bakgrunn i kunnskap om lokale forhold.

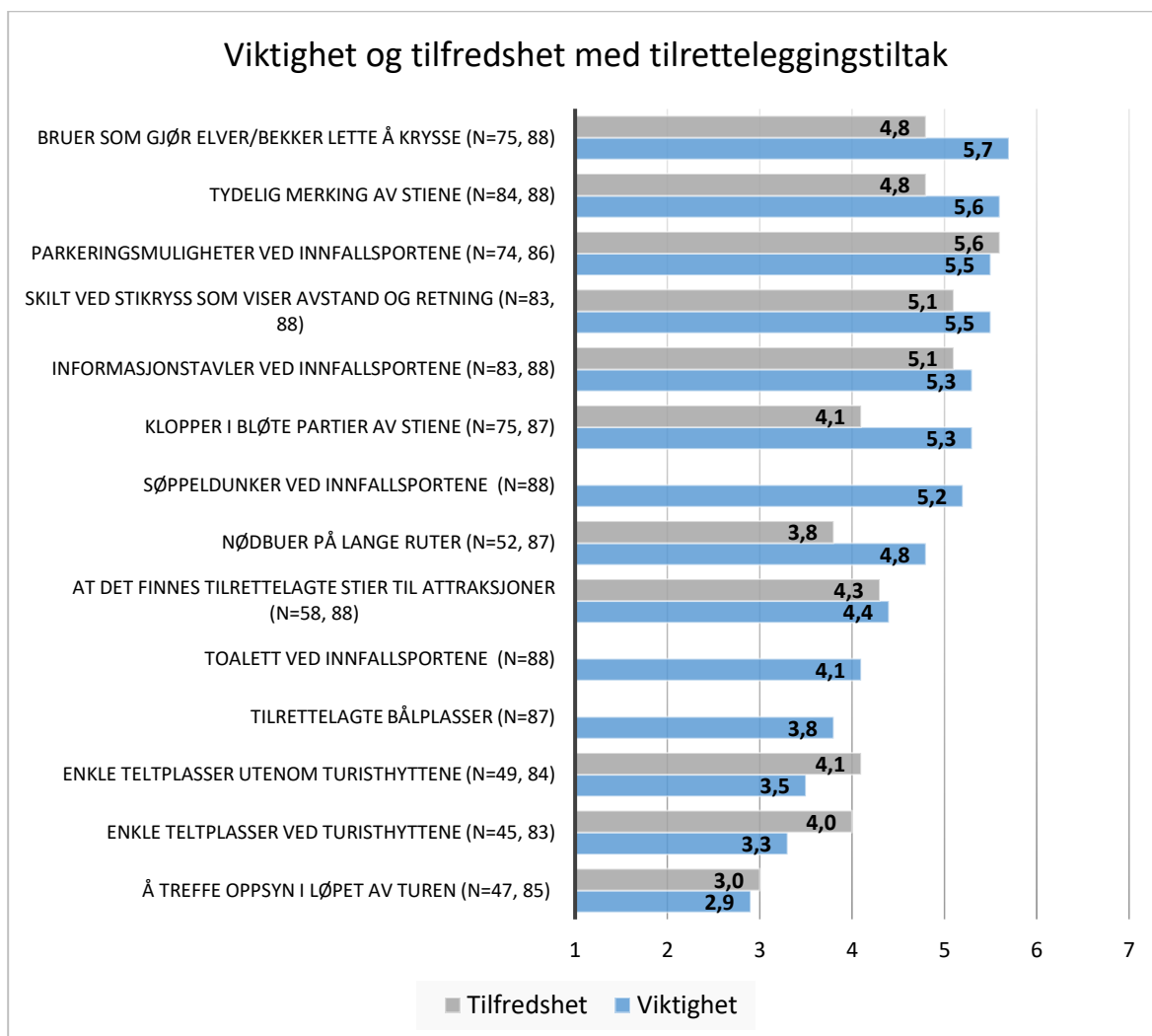
Mange av tiltakene var viktige for brukerne, hele 7 av 14 tiltak fikk en gjennomsnittskår over 5 (se **Figur 46** – viktighet vises med de blå søylene). Skilt og merking av sti og bruer/klopper i våte partier var tiltak som var viktigst for de besøkende. Tiltak ved innfallsportene som søppeldunker, informasjonstavler og parkeringsmuligheter var også viktige for de besøkende. Fire tiltak fikk en gjennomsnittsverdi under middels viktig, og dette var tilrettelagte bålplasser, teltplasser ved og utenom turisthytter og å treffe oppsyn i løpet av turen. Det var forskjeller mellom utenlandske og norske besøkende for tre av spørsmålene som gjaldt viktighet av tilretteleggingstiltak. Nordmenn syns i gjennomsnitt det var viktigere å ha mulighet til å treffe oppsyn i løpet av turen¹⁸. At utlendinger generelt ønsker mindre fysisk tilrettelegging finner igjen fra andre områder (jmfør purismegrad i kapittel 6.6), men de utenlandske besøkende syns i gjennomsnitt det var viktigere enn nordmenn med informasjonstavler ved innfallsportene og enkle teltplasser utenom turisthyttene¹⁹ (Vistad & Vorkinn 2012, Vorkinn 2016, Vistad m.fl. 2017, Wold & Selvaag 2017a, b).

Tre tiltak ble holdt utenfor da vi testet tilfredsheten av tilrettelegging i Junkerdal nasjonalpark. Dette gjaldt tilrettelagte bålplasser, toalett ved innfallsportene og søppeldunker ved innfallsportene. Disse tiltakene ønsket forvaltningsmyndigheten å få kartlagt behovet og ønske om, men de tre tiltakene finnes i varierende grad i området i dag. Av eksisterende tilretteleggingstiltak er respondentene spesielt fornøyd med bruer som gjør elver/bekker lette å krysse, tydelig merking av stiene, parkeringsmuligheter ved innfallsportene til området og skilt ved stikryss som viser avstand og retning. Det er kun to tiltak som fikk gjennomsnittsverdier under middelverdien for tilfredshet og dette gjaldt muligheten for å treffe oppsyn i løpet av turen og nødbuer på lange ruter. Å treffe oppsyn var ikke spesielt viktig for de besøkende, mens tiltaket nødbuer fikk en gjennomsnittsverdi over middels på viktighet.

¹⁸ Mulighet å treffe oppsyn: Nordmenn: M=3,08, SE=0,229; Utlendinger M=2,15, SE=0,350, **T(83)=2.028, p<0.05**

¹⁹ Enkle teltplasser utenom turisthyttene: Nordmenn: M=3,18, SE=0,255; Utlendinger M=4,44, SE=0,437, **T(82)=-2.338, p<0.05**

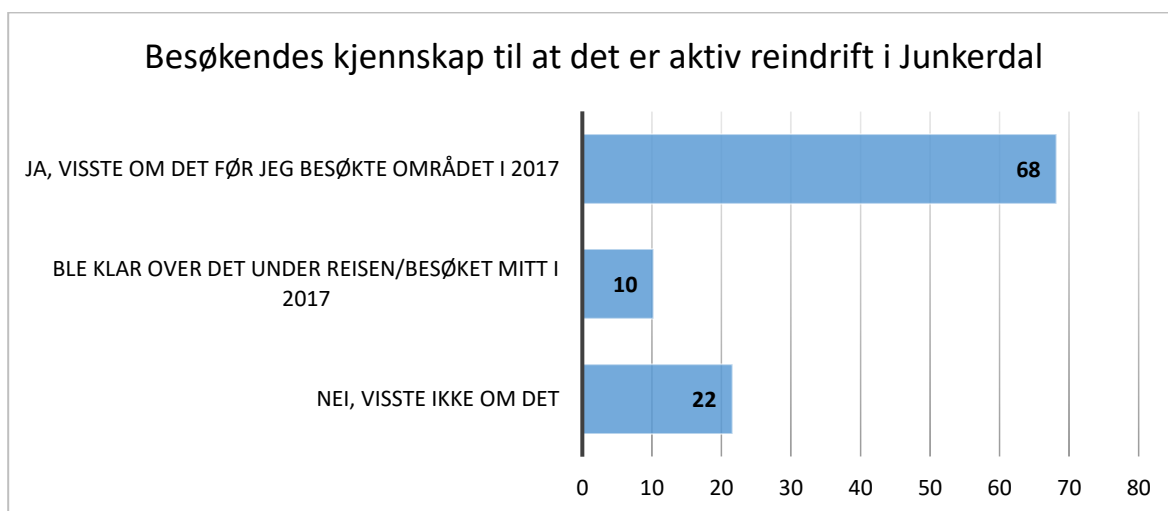
Info.tavler ved innfallsporter: Nordm: M=5,09, SE=0,215; Utlendinger M=6,05, SE=0,232, **T(58)=-3.018, p<0.01**

Figur 46 Blå farge viser gjennomsnittskår for hvor viktige ulike tiltak var da de besøkende var på tur i Junkerdal nasjonalpark på en skala fra 1 «ikke viktig i det hele tatt» til 7 «svært viktig». Grå farge viser gjennomsnittskår for hvor tilfreds de besøkende er med ulike tilretteleggingstiltak i Junkerdal nasjonalpark på en skala fra 1 «svært dårlig/mangefult», 4 «verken dårlig eller bra» og til 7 «svært bra». Antall respondenter var 88, men variablene har lavere utvalgsstørrelse fordi noen krysset av for «vet ikke».

10 Synspunkt på reindrift i verneområdet

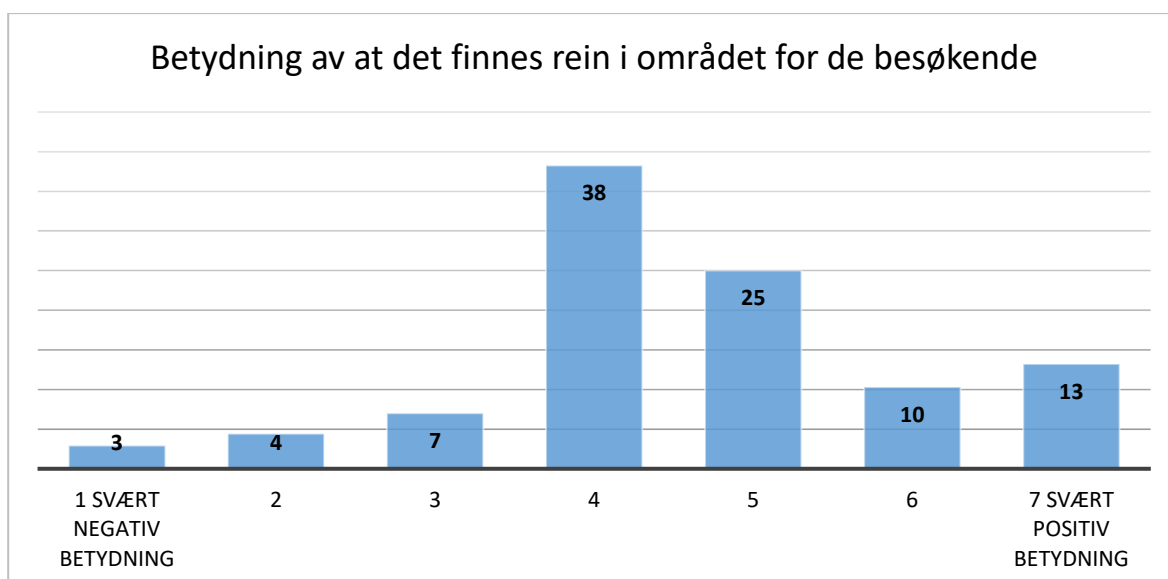
Reindriftnæringen har brukt det som i dag er Junkerdal nasjonalpark til beite for tamrein i lang tid. I dag brukes området både av norsk og svensk reindrift. De norske driftsenhetene bruker området til helårsbeite, mens den svenske reindriften foregår sommerstid. Derfor ble det i etterundersøkelsen spurt om de besøkende visste at det drives aktiv reindrift i området. Over to tredjedeler visste om reindriften før de besøkte området i 2017 og ytterligere 10 % ble klar over det i løpet av besøket sitt til Junkerdal nasjonalpark (**Figur 47**). I underkant av 22 % viste derimot ikke at det er aktiv reindrift i Junkerdal nasjonalpark (n=88).

Figur 47 Prosentfordeling som viser om de besøkende hadde kjennskap til at det drives aktiv reindrift i Junkerdal nasjonalpark (n=88).

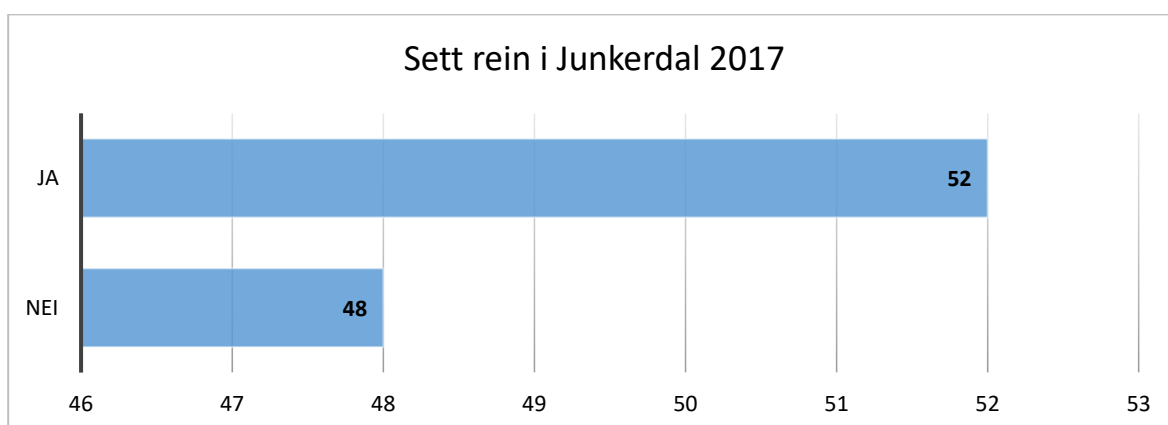
De som fra før var klar over reindriften og de som ble klar over det i løpet av sitt besøk til Junkerdal ble spurt om det var negativt eller positivt for dem å vite at det finnes tamrein i Junkerdal (se **Figur 48**). I overkant av 38 % svarte med middelverdien og de aller fleste mente reindrift i området hadde en positiv betydning for besøket deres. Gjennomsnittsverdien var 4,6 og det var ikke forskjell i gjennomsnittsverdi for henholdsvis lokale/hytteiere og tilreisende eller utlendinger og nordmenn²⁰.

²⁰ Nordmenn M=4,5, SE=0,194, Utlendinger M=5,2, SE=0,305, $t(66)=-1,732$, $p=0.088$
Lokale/hytteiere M=4,4, SE=0,243, Tilreisende M=4,9, SE=0,227, $t(66)=-1,593$, $p=0.116$

Figur 48 Prosentfordeling som viser hvilken betydning det var for de besøkende at det finnes tamrein i Junkerdal nasjonalpark, på en skala fra 1 = svært negativ betydning til 7 = svært positiv betydning (n= 68).

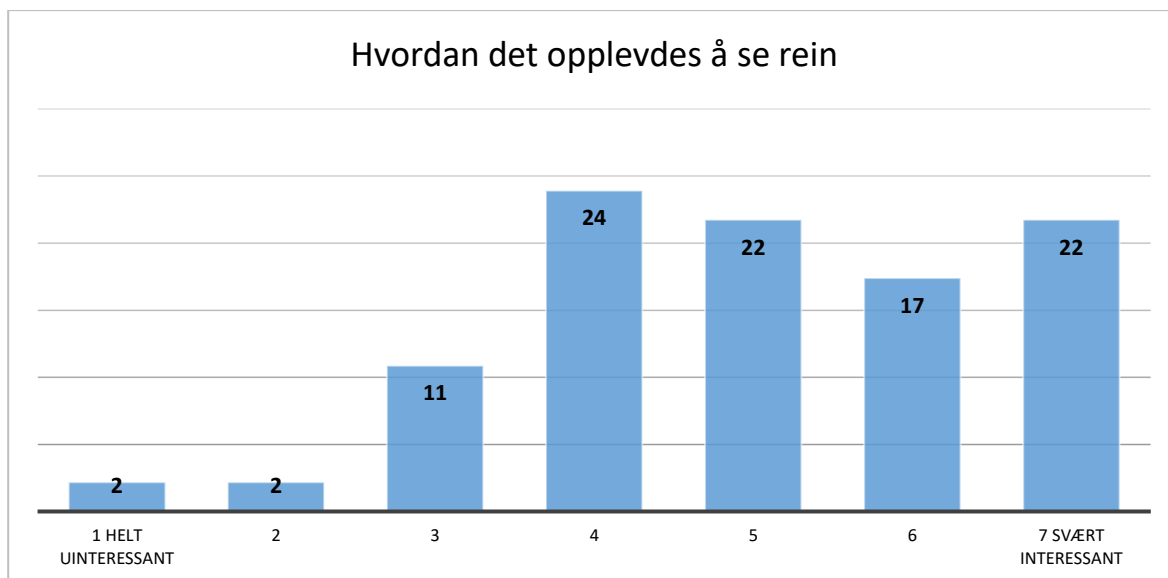
I overkant av halvparten (52 %, n=88) oppga at de så tamrein i løpet av besøket/besøkene til Junkerdal nasjonalpark i 2017 (**Figur 49**).

Figur 49 Prosentandel som så rein under sine besøk til Junkerdal i 2017 (n=88).

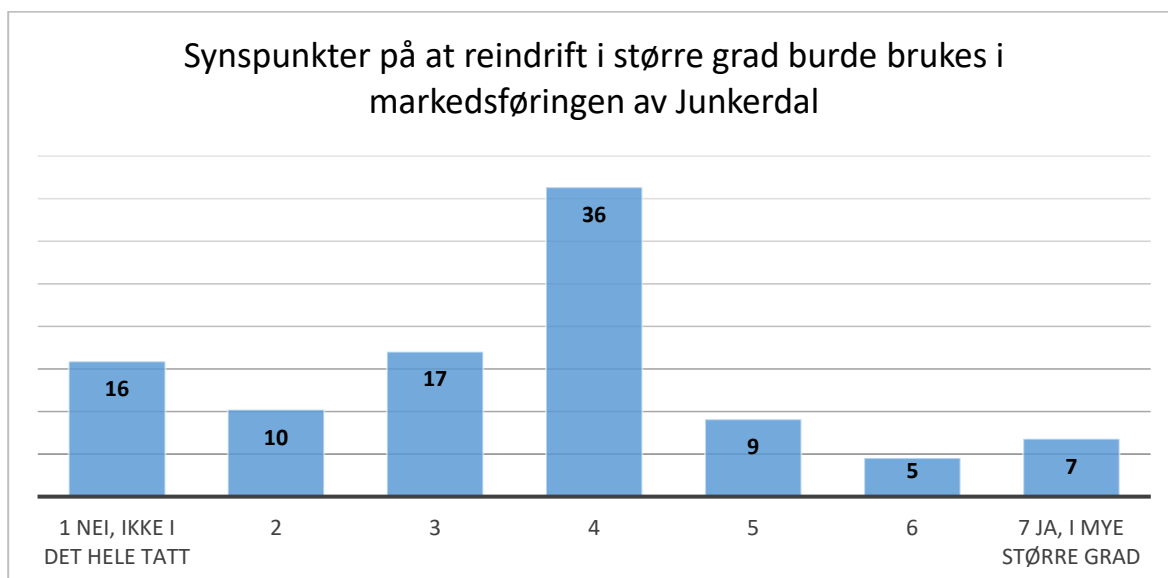
De besøkende som hadde sett rein ble spurt om hvordan de syns det var å se rein i Junkerdal på en skala fra 1 «helt uinteressant» til 7 «svært interessant». Respondentene fordeler seg ganske jevnt på svarkategoriene som tilsvarer middelverdien eller høyere (4-7) og de aller fleste syns det var interessant å se rein (**Figur 50**). Kun 2 % syns det var helt uinteressant å se rein i løpet av sitt besøk og dette utgjorde en person. 22 % syns det var svært interessant å se rein i Junkerdal nasjonalpark og gjennomsnittsverdien for alle respondentene samlet var 5,0 (SE: 0,224, n=46).

Figur 50 Prosentfordeling som viser hvordan det var å se rein i Junkerdal nasjonalpark. Kun de som hadde sett rein i løpet av sine besøk til Junkerdal i 2017 fikk spørsmålet (n=46).

Alle respondentene i etterundersøkelsen ble spurt om de syns at reinen/reindriften i større grad burde brukes mer aktivt i markedsføringen av Junkerdal nasjonalpark (se **Figur 51**). Spørsmålet ble presentert med en svarskala fra 1 «ikke i det hele tatt» til 7 «ja, i mye større grad». En lav andel mente at reindriften i større grad burde benyttes mer aktivt i markedsføringen. Kun 21 % svarte over middelverdien, mens 16 % ikke syns reinen/reindriften burde brukes mer aktivt i markedsføringen av Junkerdal nasjonalpark i det hele tatt.

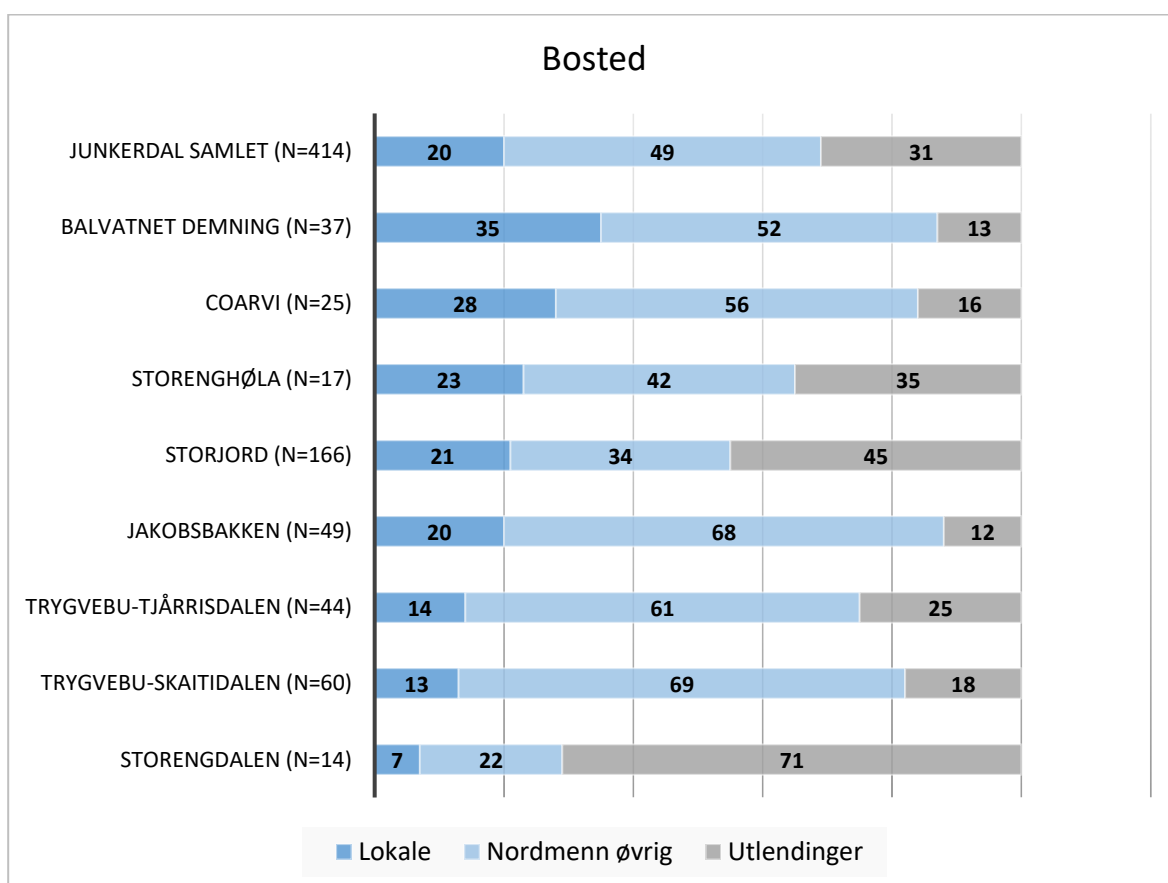
Figur 51 Prosentfordeling som viser i hvilken grad de besøkende syns at reindrift burde brukes i markedsføringen av Junkerdal nasjonalpark på en skala fra 1 «ikke i det hele tatt» til 7 «ja, i mye større grad» (n= 88).

11 Sammenligning av brukere ved ulike innfallsporter

Fordi vi (forfatterne) ikke kjenner lokale forhold og særpreg ved de ulike innfallsportene/kasse-lokalitetene så presenterer vi bare prosentfordelinger for utvalgte indikatorer, både for hver av innfallsportene og for hele Junkerdal nasjonalpark (som en referanse). Her må forvaltningen og andre (som kjenner lokale forhold) vurdere hvorfor det eventuelt er forskjeller i svar og fordelinger, når det gjelder bruk, brukere og holdninger/vurderinger mellom de ulike innfallsportene. Vi nevner i denne sammenheng prinsippet om differensiert forvaltning – noe som betyr at vi oppfordrer forvaltningen å vurdere de ulike innfallsportene når det gjelder informasjon, tilrettelegging, tiltak sammen med lokalkunnskap om bruk, brukere, naturtyper, kulturverdier osv.

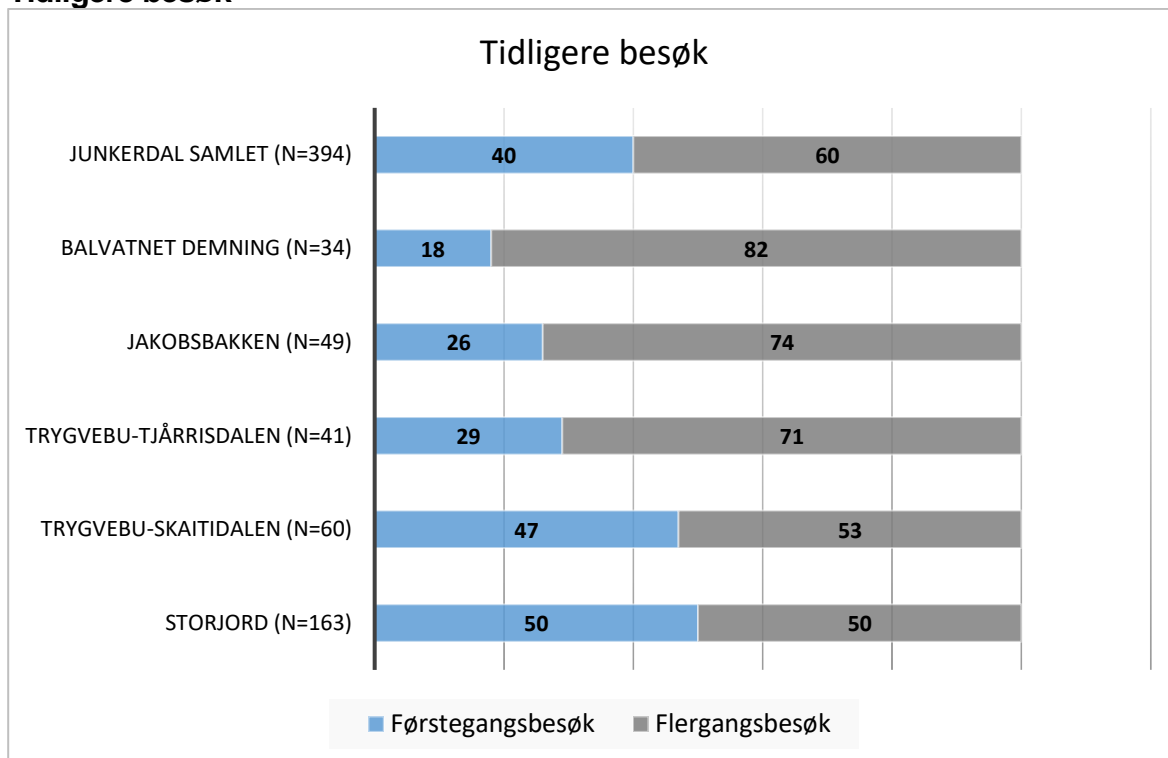
Fordi antallet besøkende som har fylt ut skjema ved enkelte av innfallsportene er lavt har ikke disse blitt tatt med i sammenligningen av innfallsportene i Junkerdal nasjonalpark. Kun to personer hadde svart i kasseundersøkelsen ved Daja og denne innfallsporten er dermed ikke inkludert i figurene. Storenghøla, Storengdalen og Coarvi hadde også få respondenter (henholdsvis 17, 14 og 25 personer) og er kun inkludert i figuren som viser bosted og nasjonalitet (merk imidlertid at det er knyttet noe usikkerhet til disse lokalitetene pga. det lave antallet respondenter). Respondentene fra Daja, Storenghøla, Storengdalen og Coarvi er inkludert i søylene som viser tall for Junkerdal samlet.

Bosted/Nasjonalitet

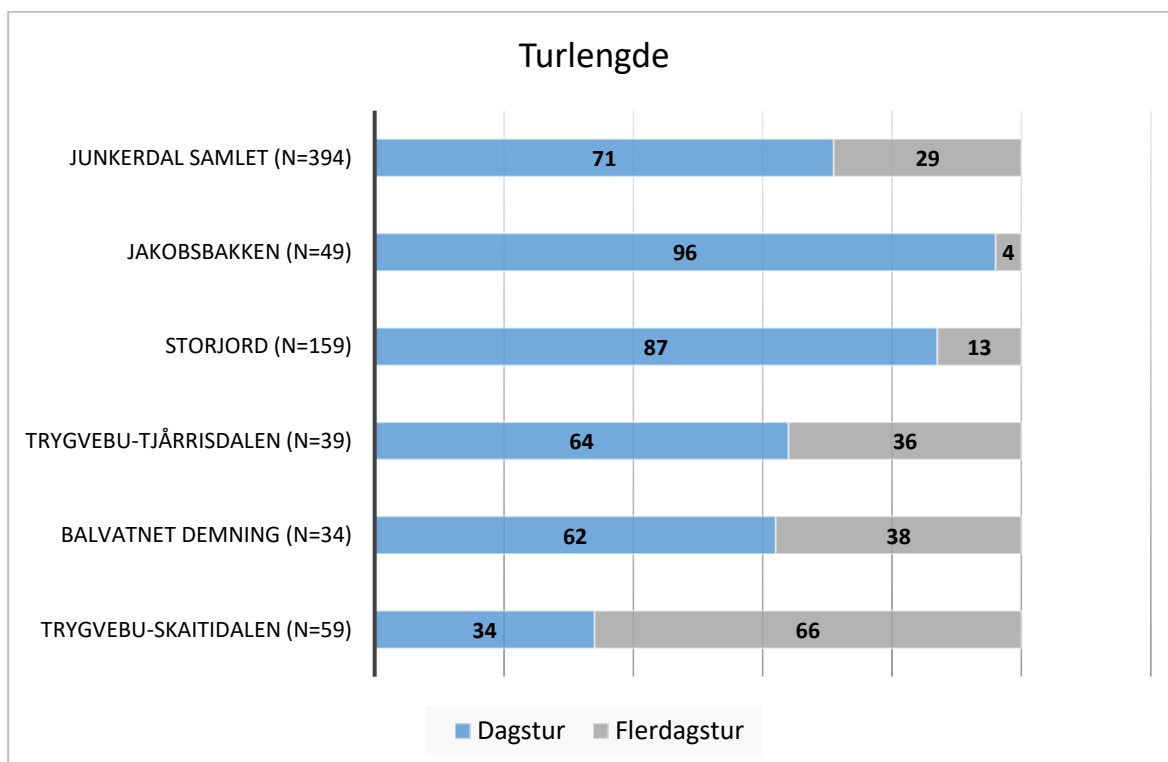
Figur 52 Prosentandeler for bosted/nasjonalitet vist for de ulike innfallsportene.

Tidligere besøk

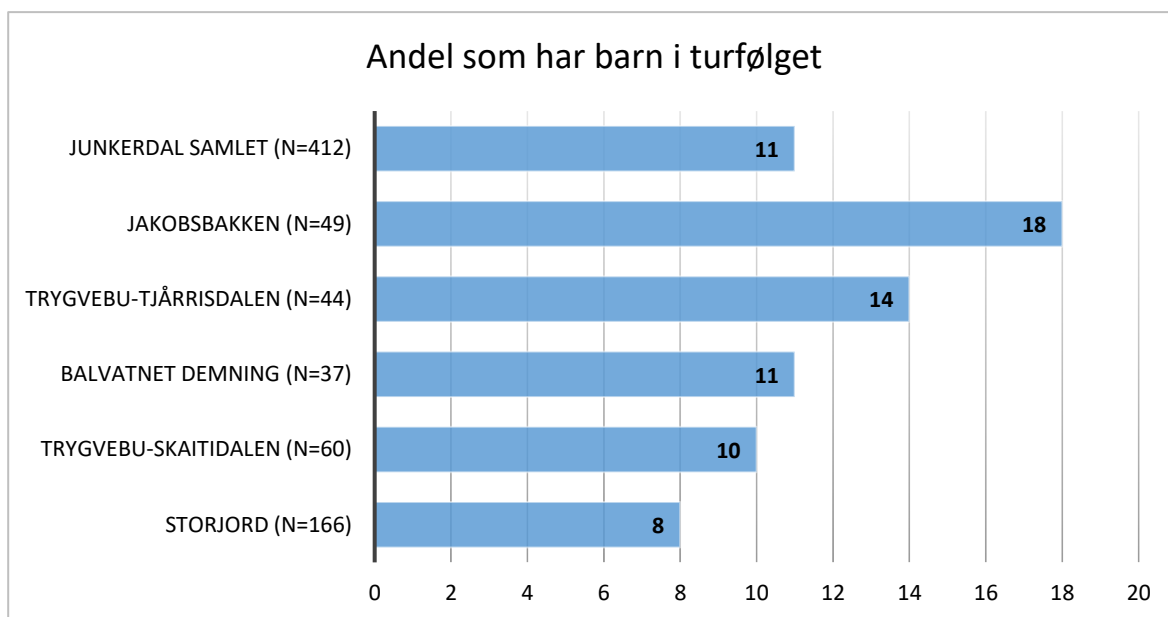
Figur 53 Prosentandeler førstegangs- og flergangsbesøkende vist for de ulike innfallsportene.

Turlengde

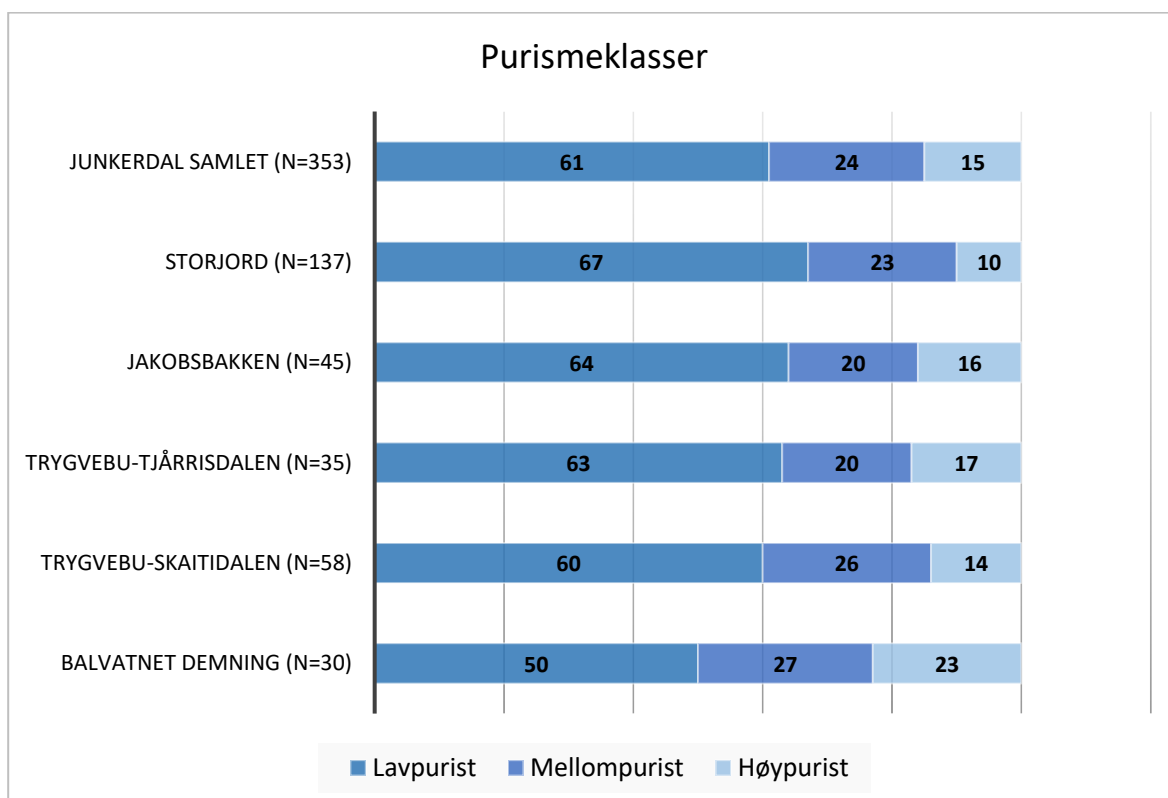
Figur 54 Prosentfordeling som viser dagstur og flerdagersbesøkende, vist for de ulike innfallsportene.

Barn i turfølget

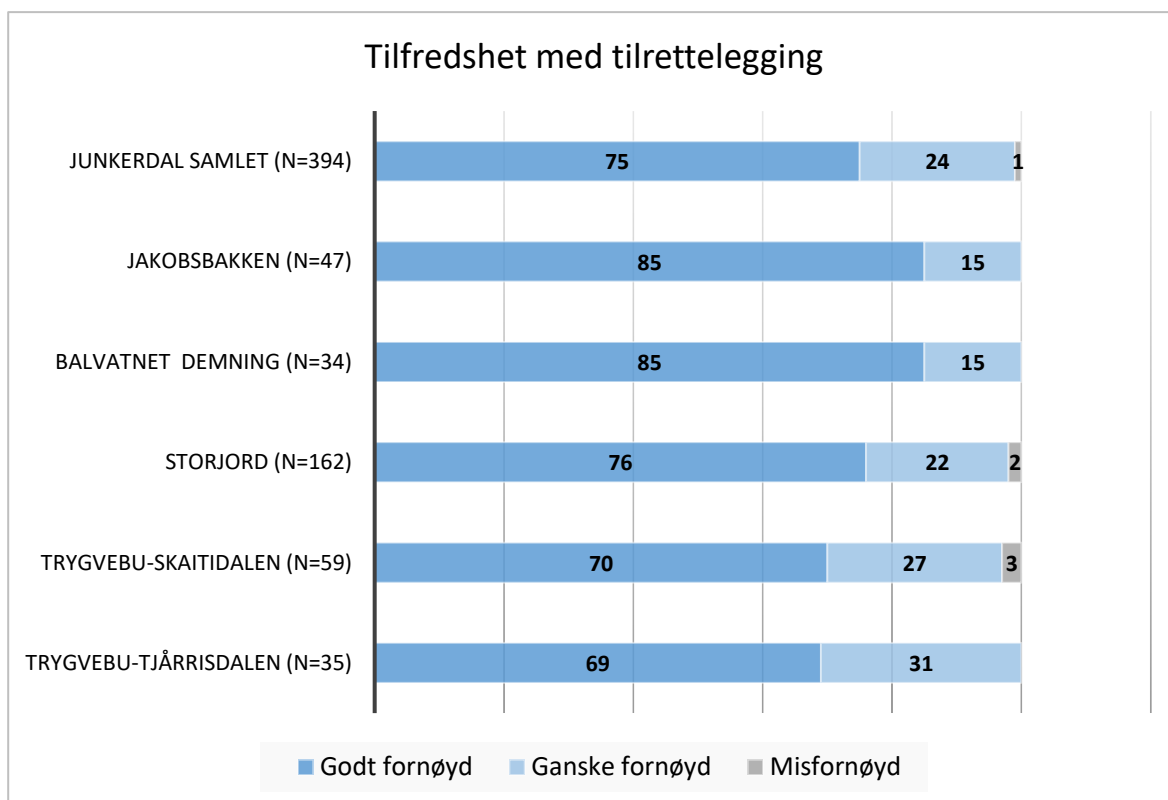
Figur 55 Prosentandel besøkende med barn i følget, vist for de ulike innfallsportene.

Purisme

Figur 56 Prosentandeler for de ulike purismeklassene, vist for de ulike innfallsportene.

Tilfredshet med tilrettelegging

Figur 57 Prosentandeler som viser hvor fornøyd brukerne var med tilretteleggingen for friluftslivsutøvere i Junkerdal nasjonalpark, vist for de ulike innfallsportene.

12 Diskusjon – om bruk og forvaltning

I dette kapitlet vil vi drøfte noen vesentlige poenger knyttet til representativitet i slike undersøkelser generelt, og litt om denne spesielt. Vi tar også opp noen av funnene opp mot føringer i forvaltningsplanen for Junkerdal nasjonalpark (Fylkesmannen i Nordland 2008), som ble vedtatt i 2008 av Miljødirektoratet. Vi har fått opplyst fra forvaltningsmyndigheten at situasjonen i Junkerdal i dag for det meste er lik som da forvaltningsplanen ble utarbeidet for ti år siden. Bebyggelsen er i stor grad den samme, men forvaltningen ser noe økt bruk av området til friluftsliv, i likhet med den generelle tendensen i andre områder. Denne diskusjonen blir mest tematisk og klarer i mindre grad å nyansere geografisk (f.eks. med fokus på ulike innfallsporter) siden vi (forfatterne) ikke kjenner Junkerdal nasjonalpark godt nok og fordi materialet har begrensninger i forhold til å dele det opp (lavt antall svar).

12.1 Representativiteten

Vi kan direkte vurdere hvem som svarer på etterundersøkelsen i forhold til hvem som har fylt ut kasseskjema, fordi noen spørsmål er like i begge undersøkelsene. Vi har alt konstatert at det er et visst frafall av utenlandske og kvinnelige brukere i etterundersøkelsen; sannsynligvis ikke bare fordi de ikke har svart på etterundersøkelsen, men trolig også fordi disse i mindre grad har skrevet ned e-postadressen sin på kasseskjemaet. Sannsynligvis har bortfallet av utenlandske respondenter sammenheng med at disse besøkende har mindre motivasjon for bruke tid på en slik etterundersøkelse, både fordi de har lite kjennskap til området og at mange av dem trolig kun besøkte området en kort tur.

Barmarksesongen var kortere enn normalt i 2017. Vi har ikke noen grunn til å mistenke at dette har påvirket representativiteten, men det er sannsynlig at barmarksbruken totalt var mindre enn i et «normalår». Tellerdata fra Balvatnet indikerer også dette; det er registrert flere brukere tidligere år. Skjevhet i representativiteten har vi alt drøftet underveis i presentasjonen av ulike funn, og der vi mener det kan være spesielt relevant har vi vist eventuelle forskjeller i svarene for f.eks. nordmenn og utlendinger. Men dette er bare en side ved representativiteten. Hvem som ikke har fylt ut kasseskjema er vanskeligere å vurdere (siden det ikke er kontrollert) og dermed også hvor godt denne undersøkelsen dekker opp hele brukergruppen i Junkerdal nasjonalpark sommeren 2017. Vi har lite grunnlag i materialet for å svare på dette, og må heller oppfordre ulike lokalkjente (f.eks. forvaltningen, Statskog fjelltjenesten, m.fl.) om å vurdere om det er brukergrupper, bruksmåter, innfallsporter som ikke er representerte og som kanskje burde ha vært det. Det som imidlertid er et viktig poeng er at flere kasser ikke hadde optimal plassering, delvis pga. sen snøsmelting, og delvis pga. kompromissplassering av kasser på parkeringsplasser, ved informasjonspunkt mm. Dette er allerede omtalt for de ulike kassene i kapittel 2.2, og gjelder særlig kassene i Balvass-området og i Storengdalen. Den største effekten av dette er ikke nødvendigvis dårlig representativitet, men at færre enn en burde forvente har fylt ut kasseskjema. Og når såpass få skjema er utfyllt så er det også ekstra viktig at en har fått «tak i» et representativt utvalg av de som faktisk brukte Junkerdal NP i 2017. Dette er viktig sett opp mot hvilke bruksformer og brukergrupper man vil vektlegge i den framtidige besøksstrategien, og hvor i området man eventuelt vil gjøre tiltak. Antall kasser som er brukt og hvor mange innfallsporter man vil kartlegge er også viktig i denne sammenhengen. Eller sagt på en annen måte: Om man plasserer alle kassene ved de mest populære turistrutene, så er det en seleksjon som kan gi et skjevt utvalg av brukere i området. Dette kan gjøre at man får data som er godt egnet til å utvikle besøksstrategier for de tilreisende og for utvikling av en viss type turisme. Men man kan risikere å miste en del av den lokale bruken i materialet. Ved Storenghola vet forvaltningen for eksempel at det er mange som bruker innfallsporten i forbindelse med jakt, men ingen skjema ble samlet inn fra jaktstart til kassen ble tatt inn. Forvaltningen mener de fleste innfallsportene til området skal være dekt opp i undersøkelsen. Unntak er innfallsporten ved Lomi og Solvågla og Storvatnet (JFF hytte og private hytter) som kunne vært fanget opp bedre. Kassen ved Daja burde for øvrig heller vært plassert ved Naustbukta eller ved demningen i nordenden av Kjelvatnet.

12.2 Bruk og vern, tilrettelegging og informasjon

Junkerdal nasjonalpark har som et av sine formål «å stimulere til opplevelse av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv». Samtidig ligger det en overordnet føring i alle store verneområder at dersom brukerinteresser og verneverdier kommer i konflikt så må bruken vike. I forvaltningsplanen for Junkerdal slår man fast at det er utfordringer i forbindelse med å oppfylle verneformålet, spesielt fordi det er mange brukerinteresser involvert (ref. forvaltningsplanen). *Temaene jakt, fiske og friluftsliv, reiseliv og ferdsel, bygninger og anlegg, motorferdsel, kulturminner og kulturlandskap, utnyttelse av naturressurser og tilrettelegging* i forvaltningsplanen omhandler ønsker og utfordringer knyttet til bruk som viser at dagens bruk og ønsket bruk i området ikke alltid er lett kompatibel, og kan utfordre verneverdiene i nasjonalparken. I forvaltningsplanen kommer det frem at det er en utfordring å styre ulike aktiviteter til områder som kan ivareta og tåle ulik bruk.

Vi har konstatert at det var en relativt lav andel utenlandske brukere og førstegangsbesøkende som fylte ut skjema i selvregistreringskassene. En stor andel av de besøkende er lokale eller har hytte/seter i området. Det er nærliggende å anta at disse er godt kjent i området og det er kjent at de som har faste bruksmønstre er vanskeligere å styre til nye steder (Gundersen m.fl. 2015). Undersøkelsen viser samtidig at mye av den ferdselen og bruken som er kartlagt via kassene er knyttet til stiene. Dette gir noen klare fordeler i forhold til det å eventuelt kunne tilrettelegge for og kanalisere de besøkende dit man ønsker at ferdselen bør være, for å samtidig ta hensyn til verneverdiene. Uansett er det slik at forvaltningen må ha kjennskap til hva som er attraktivt for brukerne i Junkerdal nasjonalpark og spille på lag med brukerne, om man vil prøve å endre bruksmønsteret. Brukerne er ikke lettstyrte om forvaltningen vil hindre dem å besøke det de har bestemt seg for å oppleve, spesielt ikke om de er godt kjent i området noe som det virker som mange av brukerne i Junkerdal er.

Brukerne var generelt fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv i parken. Likevel svarte en relativt stor andel at det var områder de opplevde tilretteleggingen som spesielt dårlig. Områder rundt Solvågtind, Skaitidalen (Argalad) og Balvatnet ble hyppigst nevnt og en del svarte også at stier er dårlig merket og/eller at det er slitasje/gjørme på stiene (se vedlegg 7 for detaljert beskrivelse). En sårbarhetsvurdering gjennomført sommeren 2017 i Junkerdal tar for seg nettopp disse områdene (Hagen m.fl. 2018). Kloppegging, brubygging og merking av stier som tåler mer bruk er tiltak som vil kunne ha en positiv effekt for både brukerne og med tanke på verneverdiene. Samtidig vil slike fysiske tiltak kunne stimulere til økt ferdsel og konflikt med blant annet reindriften eller brukere som ikke ønsker fysisk tilrettelegging for friluftsliv. Det kan også være en utfordring å tilpasse tilretteleggingstiltakene så de ikke kommer i konflikt med verneverdiene og naturkvalitetene i nasjonalparken. I denne sammenheng kan differensiert forvaltning av nasjonalparken være viktig for at både verneverdiene og brukeropplevelsene blir ivaretatt. Dette prinsippet utøves i parken i dag ved å ha en geografisk soneinndeling av nasjonalparken i *verneområde, bruksområde og tilretteleggingsområde*.

Junkerdal ligger i relativ nærhet til verneområdene i Saltfjellet, og det er enkel adkomst til området lokalt og regionalt. Derfor egner nasjonalparken seg både for en- og flerdagersturer. I undersøkelsen er det likevel en overveiende andel som var på dagstur i området. Mange av de besøkende har brukt flere av innfallsportene til området i 2017. Dette stemmer godt overens med at det er mange gjengangere og lokale blant brukerne av Junkerdal. Storjord var den helt klart mest brukte innfallsporten blant brukerne i denne undersøkelsen og det er også her Nordland nasjonalparksenter ligger. Balvatnet, Skaitidalen og Storengdalen ble også mye brukt og dette stemmer overens med forvaltningens erfaring med området.

I Junkerdal er det konkrete utfordringer knyttet til bru ved Hedningvollen, fordi sideelva deler seg og flomperioder endrer stadig på eksisterende elvefar, og langs stien opp Skaitidalen fordi den er mye våt. Det skal gjennomføres et større prosjekt med drenering / kloppegging i Skaitidalen (Lium pers. med.). Siden forvaltningsplanen ble laget er det utført kloppegging langs Balvatnet

og bruene i området vedlikeholdes. Stien mellom Solvågli og Solvågvatn går gjennom en av to kjente lokaliteter for grønlandsstarr i nasjonalparken, men turistforeningen har «lagt ned» stien pga. lite bruk (Lium pers. med.). Forvaltningen ønsker å overvåke mye brukte ferdselsårer og slitasje ved mye brukte plasser, for eksempel leirplasser ved Rosna (ref. forvaltningsplanen). Det skal om nødvendig settes inn tiltak for å hindre uheldig utvikling og klopplegging er utført i noen områder. Brukerundersøkelsen viser at brukerne er interessert i det vi kan kalle det tradisjonelle friluftslivet – både interessen for og den faktiske bruken (aktiviteter) tilsier det. Dette er i godt samsvar med den bruken som skisseres i forvaltningsplanen. Her vil vi også vise til sårbarhetsvurderingen som nylig har blitt gjort for Junkerdalen (Hagen m.fl. 2018), og som langt på vei tar for seg de samme lokalitetene som blir nevnt både av brukere og i dette avsnittet: Stien til Solvågtind frå Storjord, stien gjennom Skaitidalen og stien fra Balvassdemningen og mot sørvest, på vestsida av Balvatnet. Her er det også foreslått en del tiltak som både imøtekommer brukerinteresser og forsøker å begrense negative effekter på naturmiljøet.

Det var en lav andel som innhentet informasjon om Junkerdal nasjonalpark før de besøkte området i 2017. Det var en noe større andel av førstegangsbesøkende som innhentet informasjon, men det var fortsatt relativt lavt sammenlignet med andre større norske verneområder. De som innhentet informasjon fikk den i hovedsak fra internett, bekjente, turapp og besøkssenter nasjonalpark, og de syns det var relativt lett å finne ønsket informasjon. Internett og bekjente vil kunne være utfordrende kanaler fordi forvaltningen naturlig nok kun kan rå over den informasjonen de selv formidler. Hvordan denne utfordringen kan løses rent praktisk er ikke mandatet her, men å påpeke utfordringen mener vi er viktig. Utvikling av en mer brukervennlig offisiell hjemmeside som henvender seg direkte til brukerne i Junkerdal kan være en måte å gjøre det på. Dette er også en ønsket informasjonskanal av de besøkende og nettsiden kan være knyttet opp til informasjon om resten av verneområdene i Midtre Nordland. Hjemmeside (internett) og app ser ut til å være de viktigste informasjonskanalene for brukerne før de reiser hjemmefra og kan med fordel videreutvikles. Om respondentene skulle motta mer informasjon ønsker likevel den største andelen å motta denne på parkeringsplasser/innfallsporter til området. Det er satt opp informasjonstavler ved de viktigste innfallsportene. Disse tavlene inneholder informasjon om verneformål, regelverk, forvaltningsmyndighet og nasjonalparksenter. En lavere andel ønsket å få informasjon inne i selve området og her var det brosjyrer på turisthyttene i området som var mest foretrukket. Bortsett fra informasjonsskilt ved de mest brukte innfallsportene er det lite informasjonsmateriell i Junkerdal i dag. I forvaltningsplanen vektlegges naturlig nok å formidle og skape økt forståelse for verneverdiene og verneformål og passende bruk når det gjelder informering fra forvaltningens side. Å balansere den informasjonen som er ønsket blant flertallet av de besøkende med den kunnskapen som er viktig å formidle fra forvaltningens side er derfor en viktig faktor.

Forvaltningsmyndigheten mener at det må fokuseres på stimulering i form av informasjon, veiledning og formidling av naturopplevelser, tilrettelegging av innfallsporter osv. framfor fysisk tilrettelegging i form av å etablere nye hytter, merking av nye stier etc. innenfor nasjonalparkgrensen. Ved hjelp av informasjon ønsker man også å kanalisere ferdselen utenom sårbare områder. I forvaltningsplanen under tiltak er det satt opp som et punkt: at det skal utarbeides en helhetlig informasjonsstrategi, og herunder kommer blant annet utvikling av brosjyrer, guidede turer og skolebesøk. Dette er ikke gjort, men arbeidet er påbegynt. Et annet punkt er at det skal utarbeides en kortversjon av forvaltningsplanen (informasjonsbrosjyre) som kan distribueres på foreningshytter, nasjonalparksenter og andre egnede plasser. Arbeidet med dette tiltaket har ikke startet. Det er derimot etablert et informasjonsrom/oppholdsrom ved Balvassdemningen som inneholder enkel informasjon om nasjonalparken samt henvisninger til mer informasjon. Ved Balvassdemningen og Skaiti er det laget parkeringsplasser med informasjonstavler og i Storengdalen er informasjon om parken satt opp, men dette er ikke en godt fungerende parkeringsplass (Lium pers. med.). Mye av dette arbeidet vil bli vurdert og naturlig komme inn i besøksstrategien som skal lages for området.

12.3 Fare for konflikter mellom ulike brukere?

Spørsmålet som omhandler mulige interessekonflikter mellom ulike bruksformer og aktiviteter er viktig siden arbeidet med en besøksstrategi for verneområdene i Midtre Nordland er i gang. Der kan det være aktuelt å gjøre visse prioriteringer både geografisk og i forhold til bruk og brukergrupper. Prioriteringer kan omhandle balansen mellom lokal/regional bruk og tilreisende sin bruk eller mellom styrking av landbruks-, reindrifts- og tradisjonelle høstingsinteresser eller av turismeutvikling og kanskje nye aktiviteter. I dette arbeidet med hva man ønsker å prioritere i en besøksstrategi bør man ha et bilde av hvilke konsekvenser prioriteringene kan ha for «de andre». Med bakgrunn i brukerundersøkelsen alene er dette spørsmålet vanskelig å svare på, men vi kan peke på noen områder hvor konflikter potensielt kan oppstå.

Ett spørsmål i undersøkelsen tar for seg opplevd miljøtilstand og preferanser for bruk i parken og kan peke i retning av hvor tolerante de besøkende er i forhold til annen bruk og ulike bruksformer. I dette spørsmålet ble det blant annet spurt om det burde være tillatt med bruksformer som sykling og ridning på noen av stiene i området. I prinsippet er det jo nå åpnet for flere friluftskategorier i naturen, også innenfor nasjonalparkene, men her med mulighet til å regulere bruken. De besøkende fordelte seg på hele svarkategorien, fra *1 helt uenig* til *7 helt enig*, på spørsmålene om de mente at stiene burde kunne brukes av syklister og til ridning, og relativt høye andeler svarte «*verken enig eller uenig*». Samtidig uttrykte en stor andel at hovedstiene burde være forbeholdt fotturister. Siden det primært er hensynet til naturen (og eventuelt andre verneinteresser) som kan begrense sykling/ridning, så krever det et godt planarbeid fra forvaltningen for å både imøtekomme ulike interesser og dempe/forhindre konflikter. De besøkende er videre generelt uenige i at det burde være tillatt å bruke helikopter/fly for folk som vil til vanskelig tilgjengelige fjelltopper/områder eller at det burde være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparken (se **Figur 41**). Hvis vi ser på gjennomsnittskårene i **Figur 41** var de besøkende (i 2017) relativt uenige i at det er for mye folk i enkelte områder i høysesongen og de fleste besøkende er relativt enige i at det er enkelt å finne områder hvor de kan være for seg selv. Turfriluftsliv er absolutt mest populært blant dagens besøkende og store andeler er ikke interessert i moderne friluftsliv eller motoriserte utendørsaktiviteter. Motorferdselen i området er i dag hovedsakelig knyttet til reindrift og transport av materialer og varer til hytter. Reindriftnæringen og friluftslivet har også andre interesser som kan komme i konflikt med hverandre, som gjennomgås ytterligere i forvaltningsplanen. Forvaltningen forsøker blant annet å kanalisere friluftslivsutøvere bort fra spesielt viktige områder for reindriften i bestemte perioder. Reiselivet er en viktig næring for lokalsamfunn nær verneområdet som potensielt kan komme i konflikt med andre interesser i parken. For å ta tak i dette har forvaltningen blant annet utarbeidet et sett med retningslinjer for reiselivsutvikling som skal ligge til grunn for planer og aktiviteter som berører verneområdet (ref. forvaltningsplanen). Her viser vi også til arbeidet med å videreutvikle Nordlandsruta (Berntsen m.fl. 2017), som i Junkerdal nasjonalpark særlig omfatter ferdseilen gjennom Skaitidalen og rundt på vestsida av Balvatnet. Nasjonalparksenteret på Storjord er ment å ha en koordinerende rolle i dette arbeidet og det bør være gode muligheter for å balansere de ulike interessene som bør ha et ord med i laget.

12.4 Videre utvikling

Alt dette er relevante data å ta med seg i diskusjonen om besøksstrategi og framtidig forvaltning av brukerinteresser. Man bør ikke ha som utgangspunkt at ulike bruksformer skaper konflikter med hverandre; friluftsløven slår fast at alle som bruker ferdselsretten i utmark er pliktige til å vise hensyn til andre brukere (og grunneierne og naturen). Man bør likevel være forberedt på at ulik bruk kan føre til spenninger mellom besøkende, dette er ikke bare knyttet til aktiviteter, men også måten en aktivitet blir utøvd på.

Brukerundersøkelsene som er gjennomført sommeren 2017 vil være et viktig referansegrunnlag for å vurdere den framtidige utviklingen i området. Utfordringen i ulike verneområder ligger ofte i å nå en rekke forskjellige verne- og forvaltningsmål som ikke alltid er lett kompatible. For Junkerdal sin del er det per i dag relativt godt samsvar mellom både nåværende bruk, de besøkendes brukspreferanser og forvaltningsmålene for verneområdet. Den kunnskapen som er oppsummert her vil, sammen kunnskap om blant annet sårbarhet, kulturminner, vegetasjon og reindrift i området, være et godt utgangspunkt for å utvikle en besøks- og forvaltningsstrategi der ulike hensyn ivaretas og balanseres på en god måte.

13 Referanser

- Andersen, O. & Gundersen, V. (2010). Ferdsel og bruk av Rondane. Etterundersøkelse blant besøkende sommeren 2009 - NINA Rapport 599. Norsk institutt for naturforskning.
- Andersen, O. & Gundersen, V. (2016). Brukerundersøkelse i Hallingskarvet. – resultater fra en spørreundersøkelse. NINA Kortrapport 17. Norsk institutt for naturforskning.
- Andersen, O., Gundersen, V. & L. C. Wold. (2010). Ferdsel i Nordfjella sommeren 2010 - Resultater fra ferdselstelling og brukerundersøkelser. NINA Rapport 703. Norsk institutt for naturforskning.
- Berntsen mfl. (2017). Nordlandsruta – en drivkraft i friluftslivs- og reiselivsutviklingen i Indre Nordland. Prosjektbeskrivelse. Nesna: Polarsirkelen friluftsråd (www.friluftsrad.no/polarsirkelen/).
- Field, A. (2009). Discovering statistics using SPSS. Sage publications.
- Fredman, P., Romlid, U., Emmelin, L. & Yuan, M. (2009). Who are the non-compliants? An analysis of non-compliance with on-site monitoring methodology at Fulufjället National Park. Forskningsprogrammet friluftsliv i förändring. Rapport nr. 9.
- Gundersen, V., Andersen, O., Wold, L. C., Nerhoel, I., Fangel, K., Vistad, O. I. & Båttstad, K.R. (2013). Ferdsel i Snøhettaområdet – Del 1. Dokumentasjonsrapport fra 12 spørreundersøkelser. NINA Rapport 933. Norsk institutt for naturforskning.
- Gundersen, V., Mehmetoglu, M., Vistad, O. I., & Andersen, O. (2015). Linking visitor motivation with attitude towards management restrictions on use in a national park. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 9, 77-86.
- Gundersen, V., Nerhoel, I., Strand, O., Wold, L.C., Rybråten, S., Dokk, J.G., Vistad, O.I. og S.K. Selvaag (2017). Ferdsel og bruk av Forollhogna villreinområde. NINA Rapport 1331. Norsk institutt for naturforskning.
- Hagen, D., Stokke, B.G, Vistad, O.I. & Rød-Eriksen .L. (2018). Sårbarhetsvurdering av utvalgte lokaliteter i Junkerdalen nasjonalpark. Turruter til Solvågtind, Skaitidalen og Balvatnet. NINA Rapport 1475. Norsk institutt for naturforskning.
- Kaxrud Wilberg, K.A. (2010). Bortfallsstudie i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. En test av selvregistreingskasser som metode for registrering av ferdsel i naturområder. Masteroppgave. Ås: INA-UMB. 39. S + vedlegg.
- Kristensen, J. T. (2018). Ferdselsregisteringer i Junkerdal nasjonalpark og Junkerdalsura naturreservat 2017. Storjord. Fjelltjenesten Statskog.
- Fylkesmannen i Nordland (2008). Forvaltningsplan for Junkerdal nasjonalpark. Rapport 2/2008. 64s. https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMNO/Milj%C3%B8%20og%20klima%20dokumenter/Verneomr%C3%A5der/Forvaltningsplan_Junkerdal_nasjonalpark.pdf (Lesedato: 20.02.2018)
- Miljødirektoratet (2018). Veileder M-930. Brukerundersøkelser som verktøy for forvaltning av verneområder. Vorkinn, M., Boe, R. & Larsen, L-K.
- Selvaag, S.K., Wold, L.C. & Vistad, O.I. (2017a). Brukerundersøkelse i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde sommeren 2016. NINA Rapport 1377. Norsk institutt for naturforskning.
- Selvaag, S. K., Gundersen, V., Danielsen, G. & L. C. Wold (2017b). Brukerundersøkelse Ånderdalen nasjonalpark sommeren 2016. NINA Rapport 1371. Norsk institutt for naturforskning.
- Vistad, O.I. (1995). I skogen og I skolten – ein analyse av friluftsliv, miljøoppleving, påverknad og forvaltning i Femundsmarka, med jamføringer til Rogen og Långfjället. Dr. Grads-avhandling i geografi, Universitetet i Trondheim.
- Vistad, O.I. & Vorkinn, M. (2012). The wilderness purism construct – experiences for Norway with a simplified version of the purism scale. *Forest Policy and Economics* 39/39-47.
- Vistad, O.I., Gundersen, V. & Wold, L.C. (2014). Brukerundersøkelser i Hallingskarvet og Va-rangherhalvøya nasjonalparker, sommeren 2014. NINA Rapport 1109. Norsk institutt for naturforskning.

- Vistad, O.I., Selvaag, S.K. & Wold, L.C. (2017). Bruken og brukarane av Breheimen 2017. Kasse- og etterundersøking. NINA Rapport 1349. Norsk institutt for naturforskning.
- Vorkinn, M (2016). Bruk og brukere i Femundsmarka og Gutulia sommeren 2015. Rapport, fylkesmannen i Hedmark.
- Vorkinn M. & Andersen O. (2010). Besøkende i Rondane og Dovre nasjonalparker – sommeren 2009. Resultater fra selvregistreringskasser og automatiske ferdselstellere. NINA Lillehammer.
- Wold, L.C. & Selvaag S.K. (2017a). Brukerundersøkelse i Sølen landskapsvernområde sommeren 2016. NINA rapport 1332. Norsk institutt for naturforskning.
- Wold, L.C. & Selvaag S.K. (2017b). Brukerundersøkelse i Fulufjellet nasjonalpark sommeren 2016. NINA rapport 1333. Norsk institutt for naturforskning.
- Wold L.C, Selvaag S.K. & Vistad O.I. (2017). Brukerundersøkelse i Trollheimen og Innerdalen landskapsvernområder. NINA Rapport 1360. Norsk institutt for naturforskning.
- Wold, L.C., Gundersen V. og Fangel, K. (2014). Å, nå telte han deg også – er det noen vits da? Tidsskriftet utmark nr. 1&2 2014. www.utmark.org
- Wold, L. C., Gundersen, V., Nerhoel, I., Strand, O. Panzacchi, M., Dokk. J. G. & O. Andersen. (2012). Friluftsliv og turisme i Nordfjella villreinområde - NINA Rapport 850. Norsk institutt for naturforskning.

14 Vedlegg

Vedlegg 1: Kasseskjema

Standard skjema som skal brukes i alle nasjonalparker/verneområder under rammeavtalen. XX byttes ut med verneområdenavnet for hvert enkelt område.

XX 2017

1) Dato:

DagMnd

2a) Hvor er du bosatt?

Nordmenn (Postnr. og sted) .....

Utlendinger (Land) .....

2b) Kjønn/alders:

1

Kvinner

2

Menn

..... år..... år

3a) Hva er hovedformålet med denne turen i XX ?

1

Dagstur til fots

1

Fiske

1

Topptur

1

Flerdagers fottur

1

Trimtur

1

Annet, hva?

3b) Varighet på denne turen i XX :

.....

Dagstur: ..... timer Flerdagersstur: ..... dager

4a) Hvor mange er du sammen med på denne turen (inkl. deg selv)?

..... personer

4b) Er turen en "organisert" tur? (Skoleklasse, speidergruppe, turlag etc.)

1

Nei

2

Ja, hva slags gruppe?

.....

4c) Er det barn under 15 år med i turetfølget?

1

Nei

2

Ja, alderen på det yngste barnet er: ..... år

5) Hvor mange somrel/vintre har du vært i XX tidligere?

1

Ingen

1

Some

..... antall

1

Vintre

..... antall

6) Er du fornøyd med tilretteleggningen for friluftslivstiltakene i XX ?

1

Godt fornøyd

2

Ganske fornøyd

3

Misfornøyd

/Snu arkett

7) Har du tidligere vært på flerfagers fottur eller skitur? (Uansett område)

1

Nei, aldri

2

1 gang

3

2-5 ganger

4

6-10 ganger

5

11-20 ganger

6

Mer enn 20 ganger

8) Tenk deg at du skal gjennomføre en flerfagers tur i skogs- /fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik DU helst vil ha det – som om det var ditt "idealområde" for en slik tur. Ville det være positivt eller negativt for deg at: (merk av ett tall for hver linje)

	Svært negativt	Svært positivt					
... det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... det finnes merkede stier i området	1	2	3	4	5	6	7
... det er god skilting ved stisstart og stikkryss i området	1	2	3	4	5	6	7
... det er lagt ned treskottet til å gå på der stien går over våt myr	1	2	3	4	5	6	7
... det finnes hytter med malserving og oppredde senger i området	1	2	3	4	5	6	7
... du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen	1	2	3	4	5	6	7
... du kan gå milevis uten å møte et menneske	1	2	3	4	5	6	7

9) For deg som kjemmer XX fra før, eller er i ferd med å avslutte turen: Hvordan samsvarer XX med ditt «idealområde», jfr. over?

Ikke i det hele tatt

1

2

3

4

5

Fullstendig samsvar

9

Vel ikke

10) Er dette kortet fylt ut på tur inn i eller ut av området?

1

På tur inn i området

2

På tur ut av området

11) Til høsten ønsker vi å sende ut et spørreskjema til noen av de som har besøkt XX i sommer. Dersom du/dere kunne tenke deg å gi ytterligere innspill til framtidig forvaltning av XX, vennligst oppgi mail-adresse(n) til de som har svart på dette kortet.

E-mail (vennligst skriv tydelig) .....

TAKK FOR HJELP!

Vedlegg 2: Etterundersøkelse

Vises i en utskriftvennlig versjon som avviker fra layouten i web-løsningen. Alle respondentene fikk ikke alle spørsmålene som er vist, noen spørsmål ble kun gitt for spesifikke svar (routing).

JUNKERDAL NASJONALPARK

Velkommen til undersøkelse om Junkerdal Nasjonalpark

I sommer besvarte du et kortfattet spørreskjema da du besøkte Sulitjelma-Junkerdal og du sa deg villig til å svare på flere spørsmål om din bruk av Junkerdal Nasjonalpark - her kommer de!

Dine svar er viktige for den framtidige forvaltningen og bruken av området. Vi håper du vil ta deg tid til å besvare hele undersøkelsen og er veldig takknemlig for ditt bidrag!

1) BESØK I JUNKERDAL NASJONALPARK

2) * Bor du i nærheten av Junkerdal Nasjonalpark eller har du tilgang til hytte i området?

- ☐ Jeg bor i nærheten av Junkerdal Nasjonalpark (dvs. innenfor kommunene Fauske eller Saltdal)
- ☐ Jeg eier/har tilgang til hytte/seter i nærheten av Junkerdal Nasjonalpark (dvs. innenfor kommunene Fauske eller Saltdal)
- ☐ Ingen av delene

3) * Har du besøkt Junkerdal Nasjonalpark før 2017?

- ☐ Nei, aldri
- ☐ Ja

4) Hvor mange somre har du besøkt Junkerdal Nasjonalpark før 2017?

Velg...

5) Hvor mange vintre har du besøkt Junkerdal Nasjonalpark før 2017?

Velg...

6) * Besøkte du Junkerdal Nasjonalpark en eller flere ganger i løpet av siste år?

- ☐ En gang
- ☐ Flere ganger

7) * Hvordan inngikk besøket i Junkerdal Nasjonalpark i den turen du var på?

- ☐ Junkerdal Nasjonalpark var hovedmålet med turen
- ☐ Junkerdal Nasjonalpark var en del av en rundreise
- ☐ Junkerdal Nasjonalpark var en avstikker på vei til/fra et annet sted

8) * Når bestemte du deg for å besøke Junkerdal Nasjonalpark?

- ☐ Mer enn 3 måneder før jeg dro hjemmefra
- ☐ 1-3 måneder før jeg dro hjemmefra
- ☐ Mindre enn en måned før jeg dro hjemmefra
- ☐ Underveis på turen

9) Hvor mange dager var du i Junkerdal Nasjonalpark i løpet av det siste året....

...i vintersesongen: jul-påske?

...i vårsesongen: etter påske (t.o.m. mai)?

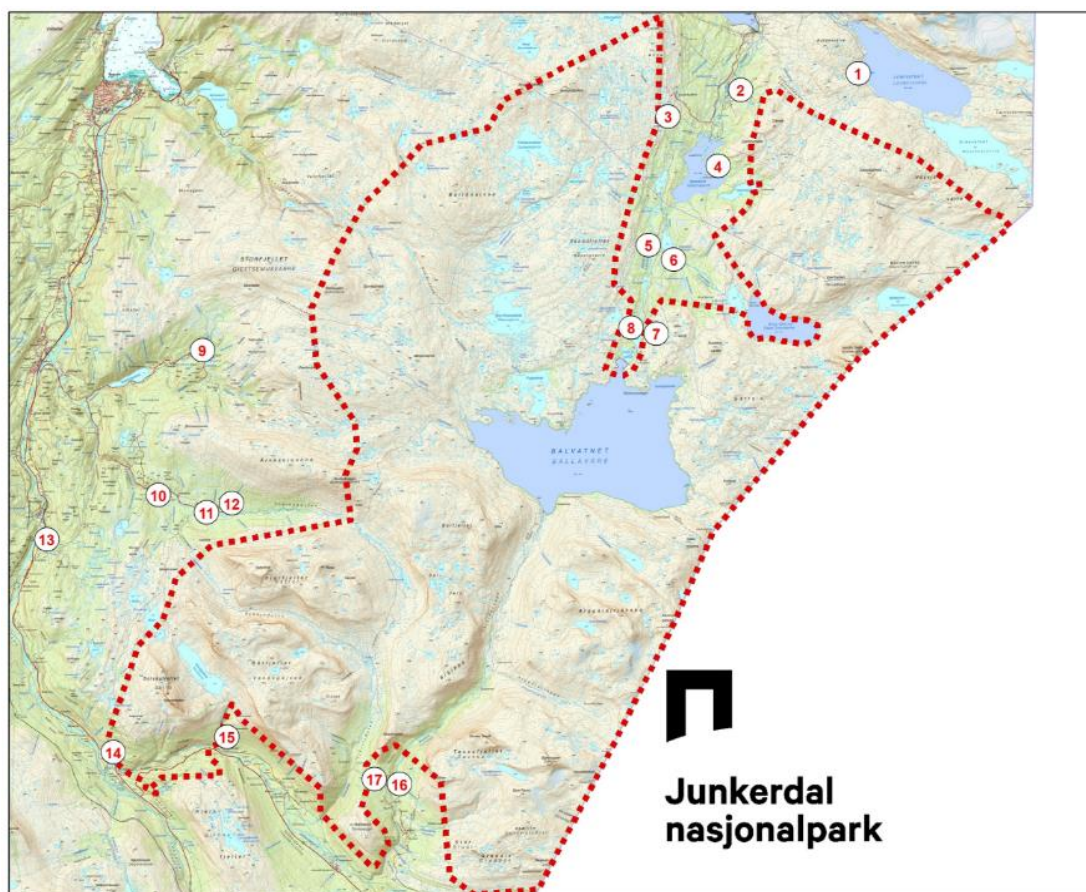
...i sommer/høsts sesongen: juni-september?

...senhøstes: oktober-jul?

10) * Hvis du var i Junkerdal Nasjonalpark sammenhengende i flere dager for å gå tur til fots, hva slags tur(er) gikk du?

- ☐ Gikk en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder
- ☐ Overnattet på ett sted og gikk dagsturer fra dette stedet
- ☐ Tok dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål
- ☐ Ikke relevant. Jeg var ikke på flerdagstur i Junkerdal Nasjonalpark.

11) Hvilke turmål har du besøkt i Junkerdal Nasjonalpark?

12) * Det er mange ulike innfallsporter til Junkerdal Nasjonalpark. Hvilke av disse brukte du i 2017?

- ☐ 1. Låmi
- ☐ 2. Daja
- ☐ 3. Jakobsbakken
- ☐ 4. Kjelvatnet
- ☐ 5. Beritelva
- ☐ 6. Dorro
- ☐ 7. Coarvi
- ☐ 8. Balvatn
- ☐ 9. Vassbotnfjell
- ☐ 10. Fossegård
- ☐ 11. Storenghøla
- ☐ 12. Storengdalen
- ☐ 13. Bleiknes
- ☐ 14. Storjord
- ☐ 15. Solvågli
- ☐ 16. Trygvebu - Skaitidalen
- ☐ 17. Trygvebu - Tjårrisdalen
- ☐ Til/fra Sverige (ulike stier)

13) Skriv eventuelt inn andre innfallsporter du har benyttet siste år:

14) * Overnattet du i eller i nærheten av Junkerdal Nasjonalpark i forbindelse med besøket/besøkene dine det siste året ?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

15) Hvordan overnattet du, og hvor mange netter?

	Antall netter	Hvor?
Hotell/pensjonat/fjellstue		
Turistforeningshytte (der du betaler for å overnatte)		
Jeger/fiskeriforeningshytte e.l. der du betaler for å overnatte		
Tilrettelagt (camping)plass for campingvogn/bobil/telt der du betaler for å overnatte		
Tilrettelagt (camping)plass for campingvogn/bobil/telt der du ikke betaler for å overnatte		
Telt/lavo/åpen himmel utenom tilrettelagt plass		
Åpen koie/bu (der du ikke betaler for å overnatte)		
Privat hytte/seter (der du ikke betaler for å overnatte)		
Privat hos bekjente/familie e.l. (der du ikke betaler for å overnatte)		
Airbnb		
Annet		

16) FRILUFTSLIV I JUNKERDAL NASJONALPARK SISTE ÅR**17) * Hvilke friluftslivsaktiviteter utøvde du i Junkerdal Nasjonalpark siste år? (Flere svar er mulig)**

- ☐ Fottur
- ☐ Topptur til fots
- ☐ Sykkel på vei
- ☐ Sykkel på sti/utenom vei
- ☐ Fiske
- ☐ Jakt
- ☐ Bærplukking
- ☐ Skitur
- ☐ Andre aktiviteter (eks. padling, båttur, ridning, bærplukking, løpetur, hundekjøring, kiting, geocaching, fotografering o.a.),

18) Gikk du langs Nordlandsruta?

- ☐ Nei
- ☐ Ja, gikk deler av Nordlandsruta
- ☐ Ja, gikk hele Nordlandsruta
- ☐ Vet ikke

19) * Hva slags sykkel benyttet du da du syklet på vei i Junkerdal Nasjonalpark siste år? (Flere svar er mulig)

- ☐ El-sykkel
- ☐ Vanlig sykkel
- ☐ Stisykkel/fatbike

20) * Hva slags sykkel benyttet du da du syklet på sti/utenom vei i Junkerdal Nasjonalpark siste år? (Flere svar er mulig)

- ☐ Elsykkel
- ☐ Vanlig sykkel
- ☐ Stisykkel/fatbike

21) * Hvordan type jakt har du utøvd i Junkerdal Nasjonalpark siste år? (Flere svar er mulig)

- ☐ Jakt på småvilt
- ☐ Jakt på storvilt

22) * Hva slags type skitur har du vært på i Junkerdal Nasjonalpark siste år? (Flere svar er mulig)

- ☐ Med fjellski/turski
- ☐ Med toppturutstyr (randonee, telemark, e.l.)

23) * Du har svart at du drev med andre aktiviteter i Junkerdal Nasjonalpark siste år, hvilke aktiviteter var dette?

24) BRUK AV STI/VEI

25) * Hvor mye av tida brukte du merkede/tydelige stier og veier når du gikk eller syklet i Junkerdal Nasjonalpark siste år?

- ☐ Alltid
- ☐ Ofte
- ☐ Av og til
- ☐ Sjelden
- ☐ Aldri
- ☐ Ikke relevant

26) INFORMASJON OG BRUK AV SOSIALE MEDIA

27) * Skaffet du deg informasjon om Junkerdal Nasjonalpark før du kom til området i 2017?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

28) * Hvor hentet du informasjon fra? (Kryss av for alle aktuelle alternativer)

- ☐ Fra venner/slektninger/bekjente
- ☐ Fra blogg/facebook/sosiale medier
- ☐ Fra internett ellers
- ☐ Fra reisehåndbok
- ☐ Fra brosjyre
- ☐ Fra Besøkssenter Nasjonalpark (Nordland nasjonalparksenter)
- ☐ Fra et turistkontor/informasjonssenter
- ☐ Fra en turapp
- ☐ På en annen måte

29) Hvilke nettsider fikk du informasjon fra?**30) På hvilken annen måte skaffet du deg informasjon om Junkerdal Nasjonalpark?****31) * Hvor lett var det å finne den informasjon du ønsket?**

- ☐ 1 svært vanskelig
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7 Svært lett

32) Hvilken informasjon var det vanskelig å finne?**33) * Dersom forvaltningsmyndigheten for Junkerdal Nasjonalpark skulle gi mer informasjon om området, når/hvor ville du helst hatt denne informasjonen? (Flere svar er mulig)**

- ☐ Før avreise hjemmefra
- ☐ Underveis fra bostedet til Junkerdal Nasjonalpark
- ☐ På parkeringsplasser/Innfallsporter til Junkerdal Nasjonalpark
- ☐ Inne i selve området

34) * Hvordan ville du helst hatt informasjon om Junkerdal Nasjonalpark før avreise hjemmefra? (Flere svar er mulig)

- ☐ Reisehåndbøker
- ☐ Internett
- ☐ Via mobil (app)
- ☐ Annet

35) På hvilken annen måte ville du hatt informasjon før avreise?

36) * Hvordan ville du helst hatt mer informasjon om Junkerdal Nasjonalpark ved parkeringsplasser/innfallsporter til Junkerdal Nasjonalpark. (Flere svar er mulig)

- ☐ Muntlig informasjon fra naturoppsyn
- ☐ Informasjonstavler
- ☐ Via mobiltelefon (app)
- ☐ Brosjyrer i selvbetjeningsautomater
- ☐ Informasjonssenter
- ☐ Ansatte nasjonalparkguider/naturveiledere
- ☐ Annet

37) På hvilken annen måte ville du hatt informasjon ved parkeringsplasser/innfallsporter til Junkerdal Nasjonalpark?

38) *Hvordan ville du helst hatt informasjon om Junkerdal Nasjonalpark inne i verneområdet? (Flere svar er mulig)

- ☐ Muntlig informasjon fra naturoppsyn du treffer på ute i fjellet
- ☐ Via mobiltelefon (app)
- ☐ Gjennom aktivitetsfirmaer/overnattingsbedrifter
- ☐ Brosjyrer på turisthyttene i området
- ☐ Guida turer med nasjonalparkguide/naturveileder
- ☐ Annet

39) På hvilken annen måte ville du hatt informasjon om Junkerdal Nasjonalpark inne i verneområdet?**40) *Delte du dine opplevelser i Junkerdal Nasjonalpark via sosiale medier?**

- ☐ Nei
- ☐ Ja

41) *Hvor mange ganger (ca) delte du dine opplevelser via sosiale medier?

Velg...

42) *Hvilke sosiale medier brukte du? (Flere svar er mulig)

- ☐ Facebook
- ☐ Twitter
- ☐ Instagram
- ☐ Andre

43) Utover Facebook, Twitter eller Instagram, hvilke andre sosiale medier brukte du til å dele dine opplevelser i Junkerdal Nasjonalpark?

44) DINE OPPLEVELSER I JUNKERDAL NASJONALPARK

45) * Hvor viktig var de følgende årsakene for at du besøkte Junkerdal Nasjonalpark i 2017?

	Ingen betydning						Svært stor betydning	
	1	2	3	4	5	6	7	VET IKKE
Å oppleve en helt spesiell natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rikt planteliv	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheter for å se dyr/fugler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er mange fjelltopper å gå på	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Området er godt tilrettelagt med stier og turisthytter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
En treffer få andre i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Terrenget er lett å ferdes i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode fiskemuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gode jaktmuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Området er lite tilrettelagt og en får en opplevelse av urørt natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Store forekomster av bær	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på Solvågtind	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mulighetene for å gå (hele/deler av) "Norge på langs"	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mulighetene for å oppleve samisk kultur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

46) * I hvilken grad opplevde du følgende under ditt besøk/dine besøk i Junkerdal Nasjonalpark i 2017?

	Ikke i det hele tatt 1	Bare minimalt 2	Til en viss grad 3	Det meste av tiden 4	Hele tiden 5	IKKE RELEVANT
Stillhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Natur uten menneskelig påvirkning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ren natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lite forstyrrelser fra andre besøkende (utenom eget turfølge)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naturopplevelser utenom det vanlige	☐	☐	☐	☐	☐	☐

47) * Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene, når det gjelder Junkerdal Nasjonalpark?

	Helt Uenig 1	2	3	Verken enig eller uenig 4	5	6	Helt enig 7	Vet ikke
Det er for mye søppel ved noen parkeringsplasser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er greit at noen stier også kan brukes av syklist	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er greit at noen stier også kan brukes til ridning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er for mye folk i noen områder i høysesongen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hovedstiene i Junkerdal Nasjonalpark bør være forbeholdt fotturister	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er enkelt å finne områder der du kan være for deg selv	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er blitt for stor slitasje på noen stier i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det burde være tillatt å bruk helikopter/fly for folk som vil til vanskelig tilgjengelige fjelltopper/områder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det burde være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparkene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

48) * Møtte du andre besøkende du reagerte negativt på?

- ☐ Nei
- ☐ Ja

49) Hva var det du reagerte negativt på i situasjonen(e)?

50) TILRETTELEGGING

51) * Først vil vi gjerne vite hvor viktige ulike tiltak er/var for deg når du ferdes i Junkerdal Nasjonalpark?

	Ikke viktig i det hele tatt 1	2	3	4	5	6	Svært viktig 7	VET IKKE
Skilt ved stikryss som viser avstand og retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tydelig merking av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nødbuer på lange ruter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruer som gjør elver/bekker lette å krysse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Enkle teltplasser utenom turisthyttene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Enkle teltplasser ved turisthyttene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klopper i bløte partier av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeringsmuligheter ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mulighetene for å treffe oppsyn i løpet av turen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonstavler ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
At det finnes korte, godt tilrettelagte stier til attraksjoner som utkikkspunkt eller fosser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilrettelagte bålplasser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toalett ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Søppeldunker ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

52) * Så vil vi gjerne vite hvordan du opplevde kvaliteten på forekomsten av de samme tiltakene i Junkerdal Nasjonalpark?

	Svært dårlig/mangefullt 1	2	3	Verken dårlig eller bra 4	5	6	Svært bra 7	VET IKKE
Skilt ved stikryss som viser avstand og retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tydelig merking av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nødbuer på lange ruter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruer som gjør elver/bekker lette å krysse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Enkle teltplasser utenom turisthyttene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Enkle teltplasser ved turisthyttene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klopper i bløte partier av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeringsmuligheter ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mulighetene for å treffe oppsyn i løpet av turen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonstavler ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
At det finnes korte, godt tilrettelagte stier til attraksjoner som utkikkspunkt eller fosser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

53) Var det noe sted i Junkerdal Nasjonalpark du opplevde tilretteleggingen som spesielt dårlig?

54) JUNKERDAL NASJONALPARK

55) * Visste du at Junkerdal var vernet som nasjonalpark før du besøkte området siste år?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

56) * Det at Junkerdal er nasjonalpark, påvirket det valget om å komme hit?

- ☐ Ikke i det hele tatt
- ☐ I en viss grad
- ☐ I svært stor grad

57) * Har du besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet i 2017?

- ☐ Nei
- ☐ Ja, i Norge
- ☐ Ja, i utlandet

58) * Har du besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet tidligere (før 2017)?

- ☐ Nei
- ☐ Ja, i Norge
- ☐ Ja, i utlandet

59) Hvilke andre nasjonalparker i Norge har du besøkt i 2017?

60) * Vet du om følgende tiltak/aktiviteter er tillatt i nasjonalparken?

	Ja	Nei	Vet ikke
Er det tillatt å ta tørre kvister for å brenne bål, i den perioden bålbrenning er tillatt?	☐	☐	☐
Er jakt, fangst og fiske tillatt?	☐	☐	☐
Kan alle som vil kjøre snøscooter?	☐	☐	☐
Kan du gå hvor du vil?	☐	☐	☐
Kan alle som vil kjøre ATV/firehjuling?	☐	☐	☐

61) * Oppfatter du Junkerdal Nasjonalpark som et villmarksområde?

- ☐ Nei, ikke i det hele tatt
- ☐ Ja, deler av området
- ☐ Ja, hele området
- ☐ Vet ikke

62) Hvilke deler av Junkerdal Nasjonalpark oppfatter du ikke som et villmarksområde?**63) Visste du at det drives aktiv reindrift i Junkerdal?**

- ☐ Ja, visste om det før jeg besøkte området i 2017
- ☐ Ble klar over det under reisen/besøket mitt i 2017
- ☐ Nei, visste ikke om det

64) Da du besøkte Junkerdal i 2017, hadde det noen betydning for deg å vite at det finnes rein i området?

- ☐ 1 svært negativ betydning
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7 svært positiv betydning

65) Så du rein da du besøkte Junkerdal i 2017?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

66) Hvordan syns det det var å se rein i Junkerdal i 2017?

- ☐ 1 Helt uinteressant
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7 Svært interessant

67) Syns du reinen/reindriften i større grad burde brukes mer aktivt i markedsføringen av Junkerdal?

- ☐ 1 Nei, ikke i det hele tatt
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7 Ja, i mye større grad

68) OM DEG**69) * Hvor sterkt knyttet føler du deg til Junkerdal Nasjonalpark?**

- ☐ 1 Ingen spesiell tilknytning
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7 Svært sterkt knyttet til

70) * Hvor mange ganger har du vært på en flerdagers fottur eller skitur? (med flerdagers mener vi en lengre, sammenhengende tur der du overnatter underveis)

- ☐ Aldri
- ☐ 1 gang
- ☐ 2-5 ganger
- ☐ 6-10 ganger
- ☐ 11-20 ganger
- ☐ Mer enn 20 ganger

71) *Hvor interessert er du i ulike former for friluftsliv?

	Ikke interessert	Litt interessert	Interessert	Svært interessert
Tradisjonelt høstingsfriluftsliv (matauk er et viktig motiv, som jakt, fiske, bær/sopplukking)	☐	☐	☐	☐
Turfriluftsliv (turer til fots og/eller på ski)	☐	☐	☐	☐
Moderne friluftsliv (aktiviteter som krever spesielle ferdigheter og utstyr eks. terrengsykling, klatring, kiting, elvepadling, hanggliding, randonee)	☐	☐	☐	☐
Motoriserte utendørsaktiviteter (eks. båtsport, snøscooterkjøring)	☐	☐	☐	☐

72) *Er du?

- ☐ Kvinne
- ☐ Mann

73) *Hvor gammel er du?

Velg...

74) *Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- ☐ Grunnskole
- ☐ Videregående skole
- ☐ Høyskole/universitet 1-3 år
- ☐ Høyskole/universitet 4 år eller mer

75) *Hvor er du bosatt?

- ☐ Norge
- ☐ Sverige
- ☐ Danmark
- ☐ Tyskland
- ☐ Nederland
- ☐ Annet land

76) *Vennligst oppgi ditt postnummer:

77) Hvilket land er du bosatt i?

Vedlegg 3: Turmål og innfallsporter

Hvilke turmål de som tok dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål i Junkerdal besøkte:

fiske, bær og tur

flere vann og elver i nærheten av ballvannet. jeg var der primært for å fiske ørret.

Gått til koia og videre ned til trekta. Junkerdalsura . Tjernfjelltjønna. På andre sia av elva, kjemåfossen , opp der og videre over jernbane .

Hytte, topp, tur

Jakt og fiske

Rossna og områder rundt

Skaitiaksla Skaiti Balvatnet Skoddfjellet Dorrovatnet

Skaitiaksla, Tjårrisdalen, Rykkjedalen, Tinton, Fransdalen, Stor-Graddis, Rivadalen, Bjørntoppen, Klibbo, Argaladhytta, Balvasshytta, Salfjellet, Fuglvatnet, Stor-Rosnivatnet og Gårro

Solvågtinden

Solvågtinden Ulike fiskevann Bærplukking Satertinden Jakt

Storjordfjellkoia, Trekta, Solvågtinden, Storjordfjell

Viskis, Solvågtinden , Dorro

Andre innfallsporter som ble benyttet siste år:

Har egen hytte på Fredheim. Den er utgangspunktet for dagsturer i alle retninger

Junkerdal camping, Skarrimvagge, Ikkesjavrre, Mavasjavrre

Kom fra Lønsdal.

Leirjordfall, Langsandmo, Lifjell

Storengdalen, Bleiknes, Nordnes, Solvågla,

Usikker på nøyaktig hvor jeg var. Jeg fulgte langturruta E1 fra Nordkapp til Meråker som en del av Norge på Langs.

Vassbotnfjell

Vedlegg 4: Informasjon

Hvilke nettsider de besøkende fikk informasjon fra:

DNT Norgeskart

DNT, UT

Don't remember. Maybe blog postings from other hikers.

kartdata

Maps and paths from www.ut.no www.outdoorseiten.net/

Nasjonalparkstyret/nasjonalparksenteret, Saltdal kommune, Fylkesmannen i Nordland, Stat-skog

norgeskart.no

Probably Wikipedia, Visitjungerdal and Google Maps or some other trail map service

SOT og BOT sine hjemmesider og Facebooksider. Fjellfarer på facebook, nasjonalparksen-teret på facebook, ellers usikker (kommune, mv)

Ut.no Google

Ut.no, samt øvrige reseberättelser jeg kunde finna, samt bilder på nettet fra området.

www.ut.no

Hvilke informasjon som var vanskelig å finne:

All related information about the routes, water level, snow level, etc.

det er litt vanskelig å finne god informasjon om gode fiskevann

I 1968 prøvde jeg ikke å finne informasjon. I 1969 prøvde jeg meg over Sulitjelma og Ballvan-net, men klarte ikke å få beskjed om at buss og båt først begynte å gå senere på sommeren. Jeg måtte gå, 3 vendinger med tilsammen 90 kg oppakning. Senere har jeg skaffet meg informasjon ved å snakke med fastboende i Skaiti, Brattli, Fredheim og Østerås. I dag er jeg vel bedre egnet til å gi informasjon.

Route planing, especially about current broken bridges etc

Trengte ikke så mye informasjon, så jeg gjorde ikke så stor innsats. Fikk det meste av infor-masjonen vi trengte av å lese kartet siden min samboer er lokalkjent.

Where the cabins in the park are, what the rules are for using them, mobile phone coverage, etc.

Vedlegg 5: Deler av Junkerdal som ikke oppleves som villmark

De mest besøkte stedene f.eks Storjord

Den første delen av ruta som jeg gikk fra Jakobsbakken.

Der det er nært til hyttefelt

Der det er veier og turistsenter osv, og der det har vært eller er industri

Der jeg gikk ved Ballvannet

det er jo snart ikke et fiskevann som ikke har hytter i klynger rundt hvær en odde eller nes!

Det som ligger i ytterkantene, spesielt i Sulitjelma og i Skatidalen. Den starter også så nært vei i Junkerdal at villmarksfølelsen ikke er inntrådt.

Dette husker jeg ikke - beklager!

Då det är stugor och renstängsel. Men det är i så liten utsträckning att det knappt påverkar upplevelsen alls.

Hovedruta fra skaiti til coarvi

Hytteområder i nord

Junkerdal

Junkerdalen

Junkerdalsura, veldig tillrettelagt.

Lett tilgjengelige områder nær innfartssteder, hytter og regulerte vatn.

Nordenden av Balvatnet pga veier, hytter, biler og båter.

Områdene som ligger tett til bilvei og bebyggelse

Områdene sør for Balvatnet

Området mellom Ballvannet og Rosna, men det beror nok mer på min definisjon av «villmark» og mengden folk som bruker området.

Området ved Jakobsbakken der du kan se gruvelandsbyen.

Stiene

Storjord junkerdalsura solvågli sikkert flere hvis jeg nå hadde hatt kartet foran meg

Storjordlia

Stort sett overalt utenfor stier

The parts I,ve walked in

Tjorvi og Balvatnet

Vestsiden mot Saltdal

Weidezäune, Pfade, Hüttenbereich

Østsiden

Vedlegg 6: Andre nasjonalparker i Norge som ble besøkt av respondentene i 2017

5

6-7 stk

alle zwischen Riksgränsen und Lonstua auf dem Nordkalottleden

Dette husker jeg ikke - beklager! Men det var jo veldig mange mellom Nordkapp og Lindesnes.

Dividal, sjunkhatten, rago, reisa, Olderdalen,

Femundmarka

Hardangervidda, Jotunheimen, Rondane, Femundsmarka, Skarvan, Roltdalen, Skjækerfjella, Blåfjella, Børgefjell, Saltfjell, Rohkunborri, Øvre Dividal, Reisa

I don't remember the names

Jontunheimen

Jostedalsbreen, Rondane, Breheimen

Jotunheimen

Kroatia, svartisen

Lerne Børgefjell

Rago

Rago, Hardangervidda

Rogo og Jotunbren

Rondane

Rondane, Dovrefjell

Rondane, Hardangervidda,

Rondane, Jotunheimen, Saltfjellet

Saltfjell Something close to Narvik

Saltfjell/Svartisen

Saltfjellet

Saltfjellet Filefjell/Jotunheimen hvaler padjelanta sarek

Saltfjellet láchko

Saltfjellet svartisen

Saltfjellet-Svartisen

Saltfjellet-Svartisen Dovre Rago

Saltfjellet-Svartisen Sjunkhatten

Saltfjellet-Svartisen, Sjunkhatten,

Saltfjellet, Skjunkhatten

Saltfjellet, Jotunheimen

Saltfjellet, misten.

Saltfjellet, Rago

Saltfjellet/Svartisen

Sjunken nasjonalpark

Sjunkhatten

Sjunkhatten, Junkerdal

Sjunkhatten, Rago, Saltfjellet- Svartisen, Lahko

Spetfjelldalen

Stabbursdalen, øvre Dividal, Reisadalen, Saltfjellet-Svartisen, Lierne, Rondane, Jotunheimen, Hallingskarvet

---

Sulitjelma, Skarvan og Roltdalen, Dovrefjell,

Svartisen/ Saltfjellet Sjunkhatten Lakho Øvre Dividalen Rohkunborri

---

Vedlegg 7: Steder i Junkerdal hvor tilretteleggingen ble opplevd som spesielt dårlig

Beklager, dette husker jeg ikke. På en fem måneders tur er det vanskelig å huske hva som var hvor.

Bløte partier og større bekker på sommeren

I flomperioder er det vanskelig å krysse Arggalajjåkhkå nord for hengebrua og Hujtekhkå (strekningen Argaladhytta -Balvasshytta)

Ikke som jeg kommer på. Mener også at tilrettelegging ikke må forekomme i så stor grad at det går utover verneformålet

Ingen merking opp Solvågtinden

It would have been comfortable to have a bridge at the crossroads near Tverrfjellet.

Ja, en eneste gang, men då var det allvarlig- ved trygveby pekar en skilt mot brattli (tror jag, vägen går sedan vidare mot graddis), den stien existerar inte och vandringen blev farlig/svår. Bedre att fjerne den skylten och att vandrare följer bilvägen fra trygveby istället. I övrigt var det fantastiskt fint ordnat, Tack!

Jeg synes det er viktig at tilretteleggingen er tyngst i utkanten mens det inne i nasjonalparken ikke er noe tilrettelegging. For meg personlig er ikke tilrettelegging av større grad viktig for opplevelsen, men som forvaltningstiltak for å styr ferdselen mot mindre sårbare områder er det viktig. Og klopper på myrområder er viktig for å skåne området. Jeg har ingen spesiell formening om tilretteleggingen i Junkerdal da dette ikke var noe jeg tenkte over da jeg var der.

Klopper er et flott tiltak, og bør generelt bør det legges over flere bløte steder.

Längs stigen från Balvattnets västände till Storengskaret var rösmarkeringarna bitvis svåra att hitta.

Manglet noen bruer ved kryssing av elvene på vestsiden av Balvatnet

Merking av sti halvveis opp mot solvågtind (fra storjord) og til toppen.

Nei, men gjorde litt vedlikehold sti innover Skaitidalen, som delvis går langs gammel gang/heste-veg. Avledning / samling av overflatevann trengs gjerne for at stiene ikke skal bli til bekk og blautmyr.

Over det nordligste elveløp Argalad-elva som ved flom har delt seg i 4 løp trenges bru. Stien mellom skaiti og litt nord for argaladhytta er dårlig vedlikeholdt/ mangler klopping og mye trær ligger over stien

På tur till Jettegrytene mistet jeg stien og gikk feil.

På vei opp og ned Solvågtind

Ser helst at det ikke tilrettelegges for mye da dette tar fra deg opplevelsen av urørt natur!

Stien gjennom Skaitidalen er merket med sjenerende rødming for hver tiende meter . I den dalen hadde det holdt med hvert 4. merke. Derimot burde det vært flere klopper over bløte partier, og det burde vært ryddet buskas langs stien. Barn får kvist i ansiktet, og alle får fylt støvlene med vann når det er vått vær.

Trail was partly difficult to follow (too few markers) NO free huts at all (one rental hut we found was open, but not for free) Crossing some rivers was difficult (perhaps there was more water than usual) - though it was good the last river (for us) had a bridge - it wouldn't have been possible to cross it without swimming Wet parts without clear track around it or stepping logs Virtually no mobile phone coverage and no information where to find coverage for emergency situations

---

Vanskelig å krysse Argaladelva

Ved Riksgrensen i Graddis og langs svenskegrensen mot Ikesjaure og Mavasjaure.

Weg zwischen storjord und storeng

Vedlegg 8

Ferdselstelleren ved Junkerdalsura fungerte stort sett godt hele perioden, men fem dager i midten av juni hadde passeringer på rundt 900-4000 registreringer (09-13.06) hver dag. 15.juni hadde også nesten 700 registreringer. Dette er åpenbare feil og derfor er disse dagene korrigert etter fast metode som tar utgangspunkt i tall fra dagene før og etter (se tabellen under). Dermed er registrerte tellinger i perioden 19.mai til 20.oktober nedjustert til 7170 passeringer (nedjustert fra 22 215 passeringer).

9.juni	registrert 2998 nedjustert til 18 passeringer
10.juni	registrert 3832 nedjustert til 39 passeringer
11.juni	registrert 2886 nedjustert til 53 passeringer
12.juni	registrert 864 nedjustert til 23 passeringer
13.juni	registrert 3949 nedjustert til 21 passeringer
15.juni	registrert 691 nedjustert til 21 passeringer

*Norsk institutt for naturforskning, NINA,
er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og
samspillet natur–samfunn.*

*NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i
Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø,
Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA
Sæterfjellet avlsstasjon for fjellrev på Oppdal,
og forskningsstasjonen for vill laksefisk på lms i
Rogaland.*

*NINAs virksomhet omfatter både fors–kning
og utredning, miljøovervåking, rådgivning og
evaluering. NINA har stor bredde i kompetanse og
erfaring med både naturvitere og sam–funnsvitere
i staben. Vi har kunnskap om artene, naturtypene,
samfunnets bruk av naturen og sammenhenger
med de store drivkreftene i naturen.*

ISSN:1504-3312
ISBN: 978-82-426-3249-4

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøks-/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00, Telefaks: 73 80 14 01

E-post: firmapost@nina.no

Organisasjonsnummer 9500 37 687

<http://www.nina.no>

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger